

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

dinsdag

18-02-2003

16:00 uur

mardi

18-02-2003

16:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van

- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de door de Belgische regering aangekondigde weigering tot deelname aan de bescherming van Turkije in NAVO-verband en het door hem aangekondigde veto-rechtgebruik van België in de schoot van de NAVO" (nr. 1571)
- de heer Guido Tastenhoye tot de eerste minister over "de houding van België in de kwestie Irak" (nr. 1572)
- de heer Dirk Van der Maelen tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Irak" (nr. 1575)
- de heer Patrick Moriau tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het binnen de NAVO door de Belgische regering verdedigde standpunt ten aanzien van de ontwikkeling van de Iraakse crisis" (nr. 1576)
- mevrouw Josée Lejeune tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de evolutie van de situatie in Irak en het Belgische standpunt binnen de NAVO" (nr. 1581)
- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van België inzake Irak" (nr. 1586)
- de heer Vincent Decroly tot de eerste minister over "de Belgische houding ten aanzien van de voortgezette voorbereidingen voor een oorlog tegen Irak" (nr. 1589)
- de heer Jean-Pol Henry tot de minister van Landsverdediging over "de situatie in Irak en de gevolgen daarvan binnen de NAVO" (nr. 1590)
- de heer Karel Van Hoorebeke tot de eerste minister over "Irak" (nr. 1591)
- mevrouw Muriel Gerkens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Iraakse crisis" (nr. 1593)
- de heer Peter Vanhoutte tot de eerste minister over "het bereikte akkoord binnen de NAVO" (nr. 1594)
- de heer Stef Goris tot de eerste minister en tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de situatie in Irak" (nr. 1595)
- de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Iraakse situatie" (nr. 1596)

Sprekers: **Guy Verhofstadt**, eerste minister, **Pieter De Crem**, **Guido Tastenhoye**, **Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP.A-fractie, **Patrick Moriau**, **Josée Lejeune**, **Ferdy Willems**, **Vincent Decroly**, **Jean-Pol Henry**, **Karel Van Hoorebeke**, **Joos Wauters**, **Muriel Gerkens**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, **Peter Vanhoutte**, **Stef Goris**

Moties

Sprekers: **Jacques Lefevre**, **Guy**

52

SOMMAIRE

Interpellations jointes de

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'annonce, faite par le gouvernement belge, de son refus de participer à la défense de la Turquie dans le cadre de l'OTAN et de son intention d'utiliser le droit de veto de la Belgique au sein de l'Alliance atlantique" (n° 1571)
- M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "l'attitude de la Belgique dans le cadre de la question irakienne" (n° 1572)
- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Irak" (n° 1575)
- M. Patrick Moriau au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par le gouvernement belge à l'OTAN en regard de l'évolution de la crise irakienne" (n° 1576)
- Mme Josée Lejeune au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'évolution de la situation irakienne et la position belge formulée au sein de l'OTAN" (n° 1581)
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude de la Belgique en ce qui concerne l'Irak" (n° 1586)
- M. Vincent Decroly au premier ministre sur "l'attitude de la Belgique face à la poursuite des préparatifs de guerre contre l'Irak" (n° 1589)
- M. Jean-Pol Henry au ministre de la Défense nationale sur "la situation en Irak et ses conséquences au sein de l'OTAN" (n° 1590)
- M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "l'Irak" (n° 1591)
- Mme Muriel Gerkens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la crise irakienne" (n° 1593)
- M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "l'accord intervenu au sein de l'OTAN" (n° 1594)
- M. Stef Goris au premier ministre et au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation en Irak" (n° 1595)
- M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation irakienne" (n° 1596)

Orateurs: **Guy Verhofstadt**, premier ministre, **Pieter De Crem**, **Guido Tastenhoye**, **Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP.A, **Patrick Moriau**, **Josée Lejeune**, **Ferdy Willems**, **Vincent Decroly**, **Jean-Pol Henry**, **Karel Van Hoorebeke**, **Joos Wauters**, **Muriel Gerkens**, présidente du groupe ECOLO-AGALEV, **Peter Vanhoutte**, **Stef Goris**

Motions

Orateurs: **Jacques Lefevre**, **Guy**

52

Verhofstadt, eerste minister, **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP.A-fractie, **Patrick Moriau, Ferdy Willems, Vincent Decroly, Karel Van Hoorebeke, Muriel Gerkens**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, **Stef Goris**

Verhofstadt, premier ministre, **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP.A, **Patrick Moriau, Ferdy Willems, Vincent Decroly, Karel Van Hoorebeke, Muriel Gerkens**, présidente du groupe ECOLO-AGALEV, **Stef Goris**

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

DINSDAG 18 FEBRUARI 2003

MARDI 18 FEVRIER 2003

16:00 uur

16:00 heures

De vergadering wordt geopend om 16.12 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.

La séance est ouverte à 16.12 heures par M. Pierre Chevalier, président.

De **voorzitter**: Ik verwelkom de leden van het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden. Zij zijn de reden voor de aanwezigheid van een aantal leden van het Europees Parlement. Ik zie mevrouw Smet en mevrouw Maes. Ik zie ook enkele senatoren, of toch minstens één, met name madame Nagy.

Je vous souhaite à tous la bienvenue. Je regrette que vous ne puissiez pas prendre la parole pendant les interpellations, mais immédiatement après la réunion de la commission des Relations Extérieures de la Chambre, se tiendra une réunion du Comité d'Avis pour les Affaires européennes. A cette occasion, vous pourrez bien entendu intervenir si vous le souhaitez.

01 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de door de Belgische regering aangekondigde weigering tot deelname aan de bescherming van Turkije in NAVO-verband en het door hem aangekondigde veto-rechtgebruik van België in de schoot van de NAVO" (nr. 1571)
- de heer Guido Tastenhoye tot de eerste minister over "de houding van België in de kwestie Irak" (nr. 1572)
- de heer Dirk Van der Maelen tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "Irak" (nr. 1575)
- de heer Patrick Moriau tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het binnen de NAVO door de Belgische regering verdedigde standpunt ten aanzien van de ontwikkeling van de Iraakse crisis" (nr. 1576)
- mevrouw Josée Lejeune tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de evolutie van de situatie in Irak en het Belgische standpunt binnen de NAVO" (nr. 1581)
- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van België inzake Irak" (nr. 1586)
- de heer Vincent Decroly tot de eerste minister over "de Belgische houding ten aanzien van de voortgezette voorbereidingen voor een oorlog tegen Irak" (nr. 1589)
- de heer Jean-Pol Henry tot de minister van Landsverdediging over "de situatie in Irak en de gevolgen daarvan binnen de NAVO" (nr. 1590)
- de heer Karel Van Hoorebeke tot de eerste minister over "Irak" (nr. 1591)
- mevrouw Muriel Gerkens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Iraakse crisis" (nr. 1593)
- de heer Peter Vanhoutte tot de eerste minister over "het bereikte akkoord binnen de NAVO" (nr. 1594)
- de heer Stef Goris tot de eerste minister en tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de situatie in Irak" (nr. 1595)
- de heer Jacques Lefevre tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de Iraakse situatie" (nr. 1596)

01 **Interpellations jointes de**

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'annonce, faite par le gouvernement belge, de son refus de participer à la défense de la Turquie dans le cadre de l'OTAN et de son intention d'utiliser le droit de veto de la Belgique au sein de l'Alliance

atlantique" (n° 1571)

- M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "l'attitude de la Belgique dans le cadre de la question irakienne" (n° 1572)

- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'Irak" (n° 1575)

- M. Patrick Moriau au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par le gouvernement belge à l'OTAN en regard de l'évolution de la crise irakienne" (n° 1576)

- Mme Josée Lejeune au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'évolution de la situation irakienne et la position belge formulée au sein de l'OTAN" (n° 1581)

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude de la Belgique en ce qui concerne l'Irak" (n° 1586)

- M. Vincent Decroly au premier ministre sur "l'attitude de la Belgique face à la poursuite des préparatifs de guerre contre l'Irak" (n° 1589)

- M. Jean-Pol Henry au ministre de la Défense nationale sur "la situation en Irak et ses conséquences au sein de l'OTAN" (n° 1590)

- M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "l'Irak" (n° 1591)

- Mme Muriel Gerken au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la crise irakienne" (n° 1593)

- M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "l'accord intervenu au sein de l'OTAN" (n° 1594)

- M. Stef Goris au premier ministre et au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation en Irak" (n° 1595)

- M. Jacques Lefevre au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation irakienne" (n° 1596)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de eerste minister.)

(La réponse sera fournie par le premier ministre.)

De **voorzitter**: In totaal werden er dus 14 interpellatieverzoeken ingediend, wat heel wat is. Daaruit blijkt hoe belangrijk het onderwerp is. Ik denk dat de premier eerst een aantal documenten wil laten ronddelen.

01.01 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik kan eerst en vooral de beslissing van de Defense Planning Committee van de NATO van afgelopen zondag ronddelen. In dat document staan trouwens de amendementen onderlijnd die zijn aangebracht op de beslissing van de DPC. Ten tweede, kan ik de gezamenlijke verklaring ronddelen, die Duitsland, Frankrijk en België na afloop van die vergadering hebben afgelegd. Ten derde, kan ik de resolutie ronddelen die gisteren werd aangenomen door de Europese Raad in Brussel met betrekking tot het gezamenlijke standpunt van de Europese Unie over de Irak-crisis. Dat zijn de drie documenten die nu ter beschikking zijn.

Ces trois documents sont à votre disposition et peuvent être distribués. Ils vous seront sans doute utiles pendant le débat puisque nous parlerons tout à l'heure de la résolution européenne.

De **voorzitter**: Die documenten zijn nu ter beschikking gesteld? Heeft iedereen de documenten al ontvangen?

Dan geef ik als eerste het woord aan de heer De Crem. Mijnheer De Crem, ik neem aan dat u vanop dit spreekgestoelte zult spreken?

01.02 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik spreek vanwaar u wil. Ik kan ook van hieruit spreken.

Dank u, voorzitter, voor de ruimte die u biedt aan deze interpellatie.

01.01 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Je fais distribuer trois documents aux membres de la commission: la conclusion du Conseil européen du 17 février, la décision de dimanche du *Defense Planning Committee* de l'OTAN concernant la Turquie et la déclaration commune faite par l'Allemagne, la France et la Belgique au terme de cette réunion.

Le **président**: Je souhaiterais vous demander à tous de respecter les temps de parole réglementaires.

01.02 **Pieter De Crem** (CD&V): Normalement, nous aurions déjà dû tenir ce débat jeudi, pendant l'heure réservée aux questions.

Het is mij nogal wat met de interpellaties over Irak. De vorige interpellaties die we terzake hadden, werden gehouden op vrijdagavond tussen zes en zeven; een beetje tussen voorgerecht en avondmaal.

Ik had reeds vorige week zondag bij urgentie een interpellatie ingediend. Normaal gezien had deze interpellatie op donderdag of vrijdag van vorige week behandeld moeten worden. De voorzitter van de Kamer heeft mij tijdens het vragenuurtje, naar aanleiding van een vraag die ik stelde aan minister Flahaut over het militaire aspect van de Irak-crisis, geïnterrompeerd als een semi-deponent lid van de regering door mee te delen dat ik een aantal vragen al niet meer hoefde te stellen omdat er een debat zou plaatsvinden op vrijdag. Eerst zou het debat plaatsvinden om 10 uur. Nadien werd dit 16 uur. Nog later zou het dan maandag plaatsvinden en uiteindelijk vindt het vandaag plaats. Tot zover de orde van zaken. Ik stel voor dat we dit bij een volgende vergadering over de werkzaamheden eens bespreken.

Voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, collega's, de crisis in de NAVO is opgelost. België stond uiteindelijk alleen in de afwikkeling van deze crisis.

Frankrijk behoort niet tot de militaire structuur van de NAVO-beslissingsprocedure en Duitsland had via een omweg beslist om reeds via Nederland patriotraketten toe te sturen. We stonden er uiteindelijk alleen voor, maar toch hebben we verkregen dat in de beslissing van de NAVO wordt vermeld dat de bescherming van Turkije geen voorbereiding van de oorlog tegen Irak is.

Mijnheer de voorzitter, ik herinner u eraan dat dit eigenlijk de aanleiding was van de interpellatie. Het ging om de verklaringen die de vice-eerste minister heeft afgelegd in een actualiteitsprogramma op zondag op de VRT.

Uiteindelijk zijn we vandaag een week verder. Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, mijnheer de minister van Defensie, vandaag kunnen de door Turkije gevraagde middelen en de daarbij betrokken voorbereidingen worden gelanceerd. De gevraagde middelen zijn AWACS-toestellen – met een Belgische bemanning – bescherming tegen chemische en biologische wapens en ten derde, het leveren van raketafweer tegen eventuele bedreiging van het Turkse territorium.

Wat er de laatste veertien dagen is gebeurd, is niet echt fraai. De rol die België daarin heeft gespeeld, was op zijn zachtst gezegd niet glashelder.

Enerzijds, stond de regering Amerikaanse troepen en materieeltransporten naar de conflictregio toe. Daar hebben wij het bij een vorige interpellatie al over kunnen hebben. U hebt ooit gezegd dat het om 700 soldaten ging. Het blijkt over 15.000 soldaten te gaan die via het Vrasenedok naar de Golf trekken. Eerst ging het over 15 colonnes. Thans blijkt het over 90 colonnes te gaan. Eerst ging het over een aantal routinetransporten, thans gaat het over andere transporten.

Anderzijds, blokkeerde de regering een tijdlang een beslissing over

Mais, à ce moment-là, ma question a été supprimée car un débat sur l'Irak avec des interpellations s'annonçait. Ce débat a toutefois été reporté à trois reprises.

Jeudi déjà, je souhaitais interroger le gouvernement à propos de son attitude face à la demande d'aide formulée par les Turcs en cas d'agression par l'Irak. La Turquie demande l'envoi d'appareils AWAC avec un équipage belge, la protection contre des armes chimiques biologiques ainsi que des armes antimissiles. Au sein de l'OTAN, seule la Belgique a refusé de consentir à cette demande: l'Allemagne avait, en effet, déjà décidé d'envoyer des missiles et la France n'appartient pas à la structure militaire de l'OTAN.

L'attitude belge n'a pas de quoi nous rendre fiers et elle est surtout très confuse. D'une part, notre gouvernement autorise les Etats-Unis à transiter par notre territoire pour transporter 15.000 soldats vers la région du conflit mais, d'autre part, il bloque la décision relative à la demande d'aide formulée par un allié de l'OTAN. Ce refus a été applaudi, mais d'aucuns s'opposent tout de même encore aux transports. La population ne sait plus à quel saint se vouer.

La Belgique aurait dû jouer le rôle de médiateur entre les alliés ainsi qu'entre les Etats-Unis et l'OTAN. Il y a des plaies qui auront du mal à cicatriser. Nous pouvons craindre qu'à partir de maintenant, le processus décisionnel se fera à deux vitesses sur le plan international. L'attitude intransigeante de la France au sein du Conseil de sécurité va peut-être même nous précipiter vers la guerre.

Tous les moyens doivent être mis en œuvre pour sauvegarder la paix. C'est pourquoi le CD&V a

de vraag naar de bescherming van NAVO-lid Turkije. De regering heeft hoog spel gespeeld in de NAVO en haar houding heeft zeker niet bijgedragen tot een toenadering tussen de verdeelde bondgenoten, zowel binnen de NAVO als binnen de EU. Ik verzeker u ervan dat de dubbelzinnige houding die de Belgische regering aanneemt bij de man in de straat bijzonder dubbelzinnig overkomt. Niet voor niets ketenen vredesactivisten zich vast aan het militair transport. Iedereen is tegen de oorlog. De christen-democraten zijn absoluut tegen dat gewapend conflict. De Belgische regering krijgt wel veel lof toegezwaaid maar tegelijk ziet iedereen dagelijks op het scherm en in de krant de militaire voorbereidingen in de haven van Antwerpen.

België had naar ons aanvoelen een andere rol kunnen en moeten spelen, de rol van bruggenbouwer, niet enkel binnen Europa maar ook tussen Europa en de Verenigde Staten. België zou als bemiddelaar op beide fronten veel krediet hebben opgebouwd.

Nu is er wellicht te veel gebeurd om de wonden op korte tijd te helen.

Welk resultaat onze rol opgeleverd zou hebben, kan ik uiteraard niet zeggen of voorspellen. Wij kunnen echter alleen maar hopen dat de harde houding van Frankrijk in de Veiligheidsraad niet het ongewenste neveneffect heeft van het bespoedigen van de oorlog. Wellicht is een internationaal besluitvormingsproces in verschillende snelheden nu het onmiddellijke resultaat van de houding die een aantal lidstaten hebben aangenomen.

In elk geval zijn wij ervan overtuigd dat, om de vrede te bewaren – dus niet alleen om de oorlog te voorkomen –, alle mogelijke middelen gebruikt of ingezet moeten worden. Vandaar ook onze deelname aan de betoging van afgelopen zaterdag. Wij blijven absoluut bezorgd over de aanhoudende dreiging van een oorlog.

De Unie heeft gisteren een eensgezind standpunt ingenomen, maar ik moet zeggen dat de christen-democraten verbaasd zijn over de goedgekeurde tekst. Nergens, bij een eerste, noch bij een tweede, noch bij een derde lezing, is er sprake van een tweede VN-resolutie. Voor ons – en naar ik dacht ook voor de regering – was dat “een absoluut noodzakelijke voorwaarde voor de steun voor of de deelname aan een militaire actie”, waarmee ik u citeer, mijnheer de eerste minister. Naar die minimale vereiste wordt zelfs niet onrechtstreeks verwezen. U hebt verklaard dat daarover nu zelfs niet gepraat mag worden, omdat dat zou betekenen dat de oorlog onafwendbaar is. Het staat er niet in.

De tekst die werd goedgekeurd, moet volgens mij als muziek in de oren klinken van degenen tegen wie u zich heeft afgezet, namelijk de Verenigde Staten van Amerika. De schuld van de crisis wordt immers bij Irak gelegd. Het krijgt een laatste kans zich te voegen naar resolutie 1441 en beter mee te werken. Waar hebben we dat nog gehoord? Als Irak niet aan zijn verplichtingen voldoet, zal het de verantwoordelijkheid moeten dragen voor en ik lees in het communiqué “de consequenties”. Waar hebben we dat nog gehoord? De VN-inspecties in Irak moeten beperkt zijn in de tijd. Waar hebben we dat nog gehoord? De militaire opbouw tegen Irak wordt, naast de eenheid en vastberadenheid van de internationale gemeenschap, een essentiële factor genoemd om de nodige samenwerking van Irak

participé à la manifestation.

Le texte adopté par l'Union européenne nous surprend, parce qu'il ne fait pas mention d'une deuxième résolution des Nations Unies. Pour le CD&V – et je croyais que le gouvernement était sur la même longueur d'ondes – il s'agit là d'une condition absolue à notre participation à une action militaire.

Ce texte plaira sans aucun doute aux Américains car il fait peser l'entière responsabilité de la crise sur l'Irak. L'Irak se voit octroyer une dernière chance de respecter les conditions imposées par la résolution 1441, faute de quoi les conséquences suivront. Les inspections doivent être limitées dans le temps. La pression militaire doit venir en appui de la diplomatie et l'utilisation de la violence est reconnue comme option éventuelle. Ces termes ne résonnent-ils pas familièrement à nos oreilles?

La nécessité d'une deuxième résolution semble abandonnée. Dès lors, nous estimons qu'il n'y a pas de garanties suffisantes pour une solution pacifique de ce conflit.

Pour le CD&V, une seconde résolution demeure indispensable. L'ONU doit organiser des inspections permanentes en Irak, avec l'appui de casques bleus. Les sanctions imposées à l'Irak pourraient être levées car la présence des casques bleus rendrait impossible le développement de structures susceptibles de menacer la paix mondiale. Je souhaiterais connaître l'opinion du premier ministre au sujet de cette proposition, qui va beaucoup plus loin que le texte européen.

Je souhaiterais encore poser deux questions. Pourquoi cette décision a-t-elle été reportée de huit jours?

af te dwingen. Waar hebben we dat nog gehoord? Het gebruik van geweld wordt in de tekst als optie erkend. Hoe lang horen we dat al en van wie? Het engagement wordt uitdrukkelijk bevestigd om met alle partners en in het bijzonder met de Verenigde Staten te ijveren voor de ontwapening van Irak. Waar hebben we dat allemaal eerder gehoord?

In deze conclusies staat dat een militair ingrijpen in Irak aanvaard kan worden. Er staat niet in dat het slechts aanvaard of gesteund zou kunnen worden indien in de Veiligheidsraad een nieuwe resolutie wordt goedgekeurd. Het verhaal van de nieuwe resolutie is definitief opgeborgen.

De nieuwe resolutie, die het gebruik van geweld zou toelaten, wordt dus vernietigd. Dit is voor ons absoluut noodzakelijk. Wij vinden dat er te weinig waarborgen zijn die door de regering uit de brand zijn gesleept binnen de Europese besluitvorming om een geweldloze beëindiging van het conflict mogelijk te maken.

Wij houden dus met de christen-democraten vast aan ons oorspronkelijk standpunt. Het standpunt is, ten eerste, dat er absoluut een nieuwe resolutie moet komen. Ten tweede, een versterking en voortzetting van de inspecties in Irak moest absoluut opgenomen zijn in de tekst waarover de Europese regeringsleiders hebben beslist. Het werken van deze inspecties moest gewaarborgd worden door een permanente UNO-inspectie via UNO-blauwhelmen zodat Irak onder voortdurend internationaal toezicht komt te staan. Dat is iets wat u niet heeft bereikt. Tegelijkertijd wilden wij daaraan koppelen dat de sancties tegen Irak zouden kunnen worden opgeheven omdat de aanwezigheid van UNO-blauwhelmen op zijn beurt de uitbouw van een nieuw wereldvredebedreigend apparaat voorgoed onmogelijk zou maken. Dat is een concreet voorstel en ik had graag uw mening gehoord over het voorstel dat eigenlijk veel verder gaat dan wat in de Europese besluitvorming tot stand is gekomen. Twee belangrijke vragen blijven over. Er zijn er vele maar twee belangrijke blijven over.

Ten eerste, waarom werd een beslissing die reeds een week eerder kon worden genomen uitgesteld? Professor Coolsaet van de Universiteit Gent – een onverdachte bron – zegt dat de beslissing van eergisteren reeds vorige week zondag kon worden genomen. Ik citeer hem: "De toestand is niet veranderd. De beslissing is niet veranderd". De regering heeft dus gedurende één week op de hometrainer gereden. U bent er vermoeid afgestapt. U bent echter geen meter vooruit gekomen.

Onze tweede vraag blijft meer dan ooit actueel. Welke verdere stappen zal u binnen de UNO en de NAVO ondernemen om het vredesengagement waarvan u getuigenis wilt afleggen enig effect te geven? U zegt immers dat de militaire optie de allerlaatste is. Het is niet de onze, het is de uwe. Het blijft echter een optie wanneer de Veiligheidsraad alsnog een nieuwe resolutie, die het licht op groen zet voor een militaire actie tegen Irak, aanneemt. Blijft u bij dit standpunt? Wat betekent dit voor de betrokkenheid van ons land? Deze betrokkenheid zal bij een actie tegen Irak onwillekeurig militair en fysiek gehonoreerd moeten worden. Daarvoor heeft u zich immers geëngageerd. Op deze vraag heeft u geen antwoord gegeven.

Nous n'avons, en effet, eu connaissance d'aucun nouveau développement entre-temps. Quelles initiatives seront-elles prises au sein de l'ONU et de l'OTAN afin de s'assurer de l'impact réel de l'engagement en faveur de la paix? La Belgique maintiendra-t-elle son point de vue initial? Notre pays accordera-t-il une aide militaire si cela s'avère nécessaire?

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 10 februari, een paar uren nadat België met Frankrijk voor een crisis in de NAVO had gezorgd, heeft onze voorzitter Frank Vanhecke reeds gesteld dat enkel een eensgezind Europa een kans maakt om alsnog tot een vreedzame oplossing in de Iraakse kwestie te komen. Hij deed dat uiteraard geheel in de pacifistische traditie van het nooit meer oorlog uit het IJzertestament van de frontsoldaten en dat blijft ook onze overtuiging.

Wij hebben grote reserves bij die profileringdrang van zogenaamde vredesduif Louis Michel die er nog maar pas geleden niet voor terugschrok om tegen de Belgische wet in en met instemming van de groenen Waalse oorlogswapens te leveren aan Nepal, een land in burgeroorlog, wapens waarmee nu misschien, op dit ogenblik, mensen worden gedood. Dat België volop Frankrijk en de Franse belangen heeft gediend, verwondert al lang niet meer sedert Louis Michel zich manifesteert als een noeste wegbereider voor de francophonie. De opstelling van Frankrijk was logisch. Frankrijk heeft altijd een ambigue houding gehad tegenover de NAVO. Het land doet traditioneel aan anti-Amerikanisme in een poging om de oude Franse grandeur nog eens tot leven te wekken en dat straalt natuurlijk af op Louis Michel. Lees Mia Doornaert in De Standaard van 11 februari. Frankrijk heeft zijn speciale banden met de Arabische wereld en ook met Irak, waar bovendien met Totalfina Elf enorme oliebelangen op het spel staan. In dit opzicht heeft Frankrijk alle belang bij het status-quo. Louis Michel en Guy Verhofstadt gloriëren één momentje op het wereldtoneel, maar België loopt grote schade op en Vlaanderen, dat voor meer dan 75% van de Belgische export tekent, betaalt het gelag. Fundamenteel voor ons, Vlaams-nationalisten, is het achterlopen van Frankrijk allerm minst in het belang van een naar zelfstandigheid strevend Vlaanderen. Dat zou toch ook de N-VA moeten weten, die vorige week bij monde van Geert Bourgeois nog achter Louis Michel ging staan.

Of hoe naïef men wel kan zijn.

De kwestie Irak, de vraag van oorlog en vrede, is voor ons in essentie geen economisch dossier, geen platte geldkwestie – laat dit duidelijk zijn – maar het dwaas en contraproductief profileren van België zonder de vrede een stap dichterbij te brengen. Ze zorgt wel voor enorme economische schade. Die schade is al concreet voelbaar in de cruciale Antwerpse diamantsector. Amerika is met 35% onze beste klant voor de afname van geslepen diamant, goed voor 2,8 miljard dollar of 25% van onze totale uitvoer naar de Verenigde Staten.

De high profilebenadering van België heeft reeds tot gevolg dat de Amerikaanse bestellingen worden uitgesteld of afgezegd. "Keep your diamonds or sell them to Irak" is een voorbeeld van het soort e-mails dat thans binnenloopt bij de Hoge Raad voor Diamant in Antwerpen. Getuige hiervan is Joris Steverlinck, woordvoerder van de Hoge Raad voor Diamant.

"Ook de belangen van de Antwerpse haven, de motor van de Vlaamse economie, zijn bedreigd", stelt de liberale havenschepen, Leo Baron Delwaide. Als Antwerpen het statuut van meest bevoorrechte haven voor de Verenigde Staten zou verliezen – en die vrees bestaat – is de economische ramp voor Vlaanderen niet te

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le Vlaams Blok s'inscrit dans une longue tradition de pacifisme. Cela dit, nous formulons de sérieuses réserves à propos des ardeurs de Louis Michel, cette prétendue colombe de la paix, à se distinguer par ses prises de position. D'abord il n'hésite pas à livrer des armes wallonnes au Népal, et voilà qu'il emboîte le pas aux Français. C'est que le pacifisme français est loin d'être désintéressé. L'attitude de la France envers l'OTAN a toujours été ambiguë, et les Français ne cachent pas leur antiaméricanisme. De plus, la France a des intérêts pétroliers dans le Golfe.

Le premier ministre et son vice-premier ministre auront eu leur instant de gloire, et ce sont la Belgique et la Flandre qui payent les pots cassés. Loin de nous l'intention de réduire la question irakienne à un simple dossier économique, mais le comportement de la Belgique dans cette affaire aura indéniablement de lourdes conséquences économiques. Le secteur diamantaire anversois s'en ressent déjà.

L'attitude du gouvernement belge, qui tient la dragée haute aux Etats-Unis dans le dossier irakien, provoquera une baisse des commandes américaines de diamants anversois. L'échevin libéral d'Anvers qui a les affaires portuaires dans ses attributions, Leo Delwaide, redoute qu'une menace pèse sur le port qui jouit aujourd'hui encore des faveurs des Américains. Chez nous, les entreprises U.S. emploient directement 142.000 personnes.

Le premier ministre a vraiment mal choisi son moment pour se rendre à New York afin de promouvoir l'image de la Belgique si bien que ce voyage aura des effets contraires à ceux qu'il espérait. Si une rencontre a été

overzien.

Amerikaanse bedrijven stellen in België rechtstreeks 142.000 mensen tewerk en zorgen voor 12% van de lonen en wedden in de privésector. Amerikaanse investeringen in België, hoofdzakelijk in Vlaanderen, waren de voorbije jaren al sterk teruggelopen ten voordele van Nederland. Net wanneer er op CNN publiciteitsspotjes lopen om België als investeringsland te promoten, gevolgd door nieuwsflashes die België zwaar in the picture plaatsen als een ondankbaar en onbetrouwbaar land, reisde premier Verhofstadt vorige week, midden in de NAVO-crisis, naar New York om België te promoten.

Dit bezoek werkte uiteraard contraproductief. Een afspraak met journalisten werd geboycot door een bomalarm. Een gepland bezoek aan de beursvloer ging zelfs niet door. Opnieuw had de Pinocchio van de Belgische politiek er iets op gevonden. Hij pronkte met een eerste trofee, een investering van multinational Cargill in Mechelen, goed voor 100 werkplaatsen. Helaas voor Verhofstadt brachten *De Standaard* en *Gazet van Antwerpen* 's anderendaags al uit dat het om een oud contract gaat dat vorig jaar reeds werd getekend. Bovendien gaat het niet volledig om nieuwe werkplaatsen maar om overplaatsingen. De Vlaams Blokcampagne "Verhofstadt liegt" kreeg hiermee haar zoveelste illustratie.

Collega's, het is meer dan genoeg geweest! We herinneren ons nog levendig de kwestie Oostenrijk waar we van Louis Michel niet meer mochten gaan skiën. Wie moest de rekening betalen? Juist, Vlaanderen. Het werd zo gortig dat zelfs Vlaamse minister-president Dewael Michel liet weten dat het welletjes was geweest. Op dit ogenblik horen we Dewael niet! Hij is wellicht te druk bezig met de voorbereiding van zijn kiescampagne voor de Kamer. Nochtans dreigt de schade voor Vlaanderen nog veel groter te worden. Er wordt gespeeld met de boterham van de Vlaamse man en vrouw. Dat neemt het Vlaams Blok niet. Als de liberalen de Vlaamse bedrijfswereld niet meer verdedigen zal het Vlaams Blok hun plaats innemen.

Collega's, premier Verhofstadt stelt de zaken totaal verkeerd voor. Tijdens het voorbije weekeinde probeerde België krampachtig uit het zelf door Louis Michel en Guy Verhofstadt gecreëerde moeras te raken. Uiteindelijk heeft Michel om zijn gezicht te redden zondag aan de NAVO een compromis moeten voorstellen en heeft België toch moeten instemmen met hulpverlening aan Turkije. "De Belgische regering heeft goedgekeurd wat ze eerder met zoveel ophef blokkeerde", schrijft Paul De Bruyn vandaag in een uitstekende analyse in *Gazet van Antwerpen*.

Er is daarbij geen sprake van een directe koppeling tussen wat de NAVO doet en wat de Veiligheidsraad beslist, zoals België eiste. Paradoxaal genoeg – dit is echt essentieel, collega's – zijn door de Frans-Belgische provocaties de standpunten van de haviken in het Witte Huis enkel maar verhard en is een oorlog juist dichterbij gekomen.

Intussen was er door het zinloos gijzelen van de NAVO gedurende zeven dagen wel onnoemelijk veel schade aangericht aan het Belgische imago, wat ons nog lange tijd zeer zuur zal opbreken. In de

annulée à deux reprises, ce n'est pas sans raison. Dans les quotidiens *De Standaard* et *Gazet van Antwerpen*, on a pu lire que l'investissement de Cargill, brandi comme un trophée par M. Verhofstadt, n'était qu'un colis déjà ancien présenté dans un nouvel emballage.

La coupe est pleine. M. Michel nous avait interdit d'aller skier en Autriche. Qui a payé les pots cassés? La Flandre. A l'époque, le ministre-président Dewael avait protesté. Aujourd'hui, il se tait. La politique du gouvernement belge met en péril le gagne-pain des Flamands. Si les libéraux ne défendent plus les Flamands, le Vlaams Blok, lui, s'en chargera.

La semaine dernière, MM. Verhofstadt et Michel ont vainement tenté de se tirer du pétrin dans lequel ils s'étaient mis eux-mêmes. Dans le compromis qui a suivi dimanche, ils ont approuvé ce qu'ils avaient initialement bloqué. Il n'est nullement question d'établir un lien avec le Conseil de sécurité de l'ONU et l'OTAN. Un seul résultat a été obtenu: à la suite de la crise, les faucons ont encore gagné en détermination. L'image de la Belgique s'est encore détériorée. Et les libéraux se souviennent-ils leurs protestations farouches lorsque le gouvernement belge – sans libéraux – avait refusé de livrer des obus aux Britanniques lors de la première guerre du Golfe?

Notre motion incite le gouvernement à réparer les dégâts et à se tenir coi, afin de contribuer à une résolution pacifique du conflit.

voorbije dagen rakelden de Britse kranten nog eens op dat België tijdens de Golfoorlog in 1991 weigerde munitie te leveren aan de Britten. Verhofstadt en Michel – toen in de oppositie – schreeuwden daarover terecht moord en brand. Men vergeet dit alles niet zo snel.

België moet voor zoveel dwaasheid, egotripperij en deloyauteit zijn excuses aanbieden aan de NAVO en dringend proberen de scherven met Amerika te lijmen. Dat is ook de krachtlijn van een motie die wij indienen. België heeft er als klein land nu alle belang bij om zich voortaan gedeisd te houden en om via stille diplomatie elk initiatief te steunen dat daadwerkelijk kan bijdragen tot een vreedzame oplossing voor de kwestie Irak.

De **voorzitter**: Mag ik vragen dat de volgende sprekers zich wat beter aan de toegestane spreektijd zouden houden, zodat iedereen binnen de normen kan antwoorden of tussenkomen.

01.04 Dirk Van der Maelen (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, mijnheer de minister van Landsverdediging, de voorbije dagen zijn er in de Irak-kwestie een aantal beslissingen gevallen. De inzet die achter die beslissingen schuilging, was zeer groot en veel ruimer dan Irak zelf. Ikzelf denk dat de inzet samen te vatten is in vier vragen.

Ten eerste, nemen wij zonder slag en stoot het Amerikaanse model van wereldorde na 11 september over?

Ten tweede, aanvaarden wij de nieuwe VS-doctrine inzake veiligheid in de wereld, de pre-emptive strike? Irak was een poging tot eerste concrete toepassing van die doctrine.

Ten derde, de vraag die achter elke beslissing met betrekking tot Irak schuilging, was: welk soort transatlantische relatie willen wij na 11 september? Aanvaarden wij een relatie waarbij het de Verenigde Staten en zij alleen zijn die bepalen wat er in de NAVO gebeurt? Of willen wij iets anders?

Ten vierde, zijn wij al dan niet bij machte om tot een gezamenlijk Europees standpunt te komen in die zo cruciale zaak?

In mijn fractie hebben wij ons beraden over deze cruciale periode. Wij menen dat er met betrekking tot de rol en de plaats van de VN en met betrekking tot de NAVO een aantal principes zijn waaraan we ons moeten houden. Wat de VN betreft, meent de SP.A-fractie dat de VN en alleen de VN beslist inzake kwesties van vrede en veiligheid. De VN en alleen de VN evalueert de inspecties. De VN en alleen de VN geeft eventueel groen licht voor het gebruik van geweld. Wij menen dat wij eind vorige week bijlange na nog niet aanbeland waren in een fase waarbij moet worden gedacht aan een oorlog. Wij menen dat via de VN-inspecties – de ervaringen tussen '91 en '98 hebben dat geleerd – kon worden overgegaan tot de ontwapening van Irak en de vernietiging van de eventueel aanwezige massavernietigingswapens.

Wat de NAVO betreft, vond onze fractie eind vorige week dat de NAVO hiërarchisch ondergeschikt is aan de VN wat betreft opdrachten die niet behoren tot het domein van de collectieve defensie. Wij meenden bovendien dat een NAVO-optreden buiten

01.04 Dirk Van der Maelen (SP.A): Les décisions prises ces derniers jours revêtent une dimension qui dépasse la question irakienne. Le SP.A se pose quatre questions importantes. Souhaitons-nous copier aveuglément le modèle américain d'un nouvel ordre mondial inspiré par les événements du 11 septembre? Acceptons-nous la doctrine américaine d'un "preemptive strike"? Quels rapports transatlantiques envisageons-nous? Sommes-nous capables de parler d'une seule voix au niveau européen?

A la fin de la semaine dernière, les socialistes avaient adopté le point de vue que seule l'ONU a le droit de décider des questions concernant la sécurité mondiale, d'évaluer les inspections des armements et, le cas échéant, de donner le feu vert au recours à la violence. L'OTAN est subordonnée à l'ONU pour ce qui est de la défense collective.

De nombreux événements se sont produits ces derniers jours: un nouveau rapport de M. Blix, des manifestations, la décision du *Defence Planning Committee* de l'OTAN et la décision du Conseil européen. On a certainement fait des pas dans la bonne direction.

Nous estimons que notre gouvernement s'est très bien comporté au cours des derniers

het kader van een door de VN gelegitimeerde actie totaal uit den boze was.

Collega's, dat waren de krijtlijnen die onze fractie eind vorige week heeft getrokken. Vandaag bevinden we ons na vier cruciale dagen in een nieuwe situatie. Wij hebben vrijdag de voorstelling van het rapport van de inspecteurs gekregen. Zaterdag vonden massale betogingen plaats in heel de wereld. Zondag volgde een beslissing van de NAVO, het Defence Planning Committee. Gisteren was er een beslissing van de Raad van de Europese Unie.

Niets is op het ogenblik definitief verworven in deze kwestie. Daarvan zijn we ons ten zeerste bewust. Voor ons is het evenwel duidelijk dat we dit weekend een aantal heel belangrijke stappen in de goede richting hebben gezet. In tegenstelling tot wat collega De Crem daarnet zei, vinden wij dat onze regering – in de persoon van de eerste minister, van de minister van Buitenlandse Zaken en van de minister van Defensie – zich in de voorbije dagen erg goed heeft gedragen. Wij vinden ook dat zij een aantal zaken uit de brand heeft gesleept, waarover ik vorige vrijdag ongerust was of wij ze ooit zouden kunnen binnenhalen.

Collega's, wat hebben we bereikt? De militaire optie is nu geen oplossing voor het probleem rond Irak. Dit principe is aanvaard door een meerderheid van de leden in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Collega De Crem, dit principe is gisteren ook aanvaard door de Raad. Immers, ik dacht dat u wel zou hebben begrepen dat het feit dat men niet spreekt over een tweede resolutie, te maken heeft met het feit dat het Bush en Blair zijn die daar al dagen op aandringen. Zij zijn "des va-t-en-guerre". Het feit dat dit niet in de beslissing van de Raad staat, betekent dat op dit punt Groot-Brittannië aan het kortste eind heeft getrokken.

Ik herhaal nog eens: niets is definitief verworven. Het feit dat we dit nu kunnen zeggen, is al een hele prestatie. Het is duidelijk dat iedereen van oordeel is dat het probleem door de Veiligheidsraad moet worden geregeld. Zowel in de Veiligheidsraad als in de Europese Raad is een overgrote meerderheid van de landen van oordeel dat het probleem moet worden opgelost via de inspecteurs. Zij moeten meer tijd krijgen om hun werk te doen.

Wat betreft de NAVO en de transatlantische samenwerking in dit kader, denk ik dat men nu zelfs in Washington heeft begrepen dat voor Europa transatlantische samenwerking geen eenrichtingsverkeer is. Ik vraag u om even niet alleen naar de tekst te kijken. Ga ook iets verder terug. Oorspronkelijk was er een vraag van de Verenigde Staten, die in zeven punten was opgesplitst. Er waren een aantal erg gevoelige punten bij. Zo was er onder meer het punt van de "peace-keeping" achteraf in Irak. Die vraag is nu teruggebracht tot drie punten. Dankzij het optreden van onze regering is nu duidelijk gesteld dat het optreden defensief is. Er is nu duidelijk gesteld dat het geen opstap is naar NAVO-betrokkenheid. Voor de eerste keer wordt nu in de teksten ook duidelijk de link gelegd tussen het NAVO-optreden en de Verenigde Naties. Het is niet toevallig dat u gisteren op televisie een pissige VS-ambassadeur hebt gezien.

Onze fractie vindt, collega's, dat we hier op een van de cruciale

jours et a engrangé quelques succès difficiles. En ce moment, comme notre pays, le Conseil de sécurité des Nations Unies et le Conseil européen repoussent l'option militaire. On ne parle pas d'une nouvelle résolution de l'ONU. J'aurais espéré que M. De Crem comprenne que ce sont les faucons qui réclament une nouvelle résolution. La Grande-Bretagne s'est inclinée, chacun estime que c'est le Conseil de sécurité des Nations Unies qui doit régler le problème, avec l'aide des inspecteurs en armement, Washington a enfin compris qu'une circulation à sens unique était exclue.

Les sept conditions américaines ont été ramenées à trois, l'OTAN n'est pas impliquée et il y a un lien explicite avec l'ONU. C'est une donnée capitale pour la réponse à nos questions. Dans le cadre de la question iraquienne, on vient d'affirmer clairement que l'OTAN ne constitue pas un instrument dont les Etats-Unis peuvent disposer à leur gré pour leur déploiement de forces mondial. Une limite importante a été tracée.

En ce qui concerne l'attitude commune européenne également, le texte du Conseil européen nous donne satisfaction. La Grande-Bretagne revoit sa position. Le premier ministre britannique ne recherche plus de deuxième résolution des Nations Unies. Je voudrais y voir l'amorce d'un revirement dans la politique unilatérale britannique.

Je ne partage nullement le point de vue de M. De Crem lorsqu'il fait référence au rôle de médiation traditionnel de la Belgique. Par le passé, ce rôle a trop fréquemment pris la forme d'une attitude attentiste sans que la Belgique ose donner son avis. Les choses ont heureusement complètement changé : le premier ministre et le ministre Michel ont, sans l'ombre

punten zitten, zowel met betrekking tot de nieuwe wereldorde, de toepassing van de nieuwe doctrine als de Atlantische relaties. Het is duidelijk. De Verenigde Staten heeft als optie om van de NAVO en de NATO-respons force in de eerste plaats een instrument te maken waarmee ze Europa en de Europese landen willen betrekken in hun mondiale machtsontplooiing. Door dit probleem naar aanleiding van de kwestie Irak aan te kaarten, hebben we een aantal duidelijke krijtlijnen getrokken.

Ik kom tot een laatste punt, mijnheer de voorzitter, want ik zie dat u naar mij begint te kijken. (...) Ik weet dat u mij met uw lichaamstaal duidelijk maakt dat ik moet afronden. Ik zal dat doen, mijnheer de voorzitter.

Wat de eenheid in de Europese Unie betreft, verheug ik mij ten zeerste over de tekst die gisteren is goedgekeurd. Ik weet niet of dit het begin inluidt van een gewijzigde houding van Groot-Brittannië. Sinds 9 september had ik het stellige gevoel dat Groot-Brittannië met zijn rug naar het continent stond en alleen keek naar de overkant van de oceaan. Het feit dat Blair heeft opgegeven te streven naar een tweede resolutie en dat hij zich mee heeft ingeschreven in een gemeenschappelijke Europese benadering is, zo hoop ik, het begin van een ommekeer. Ik denk dat de massale betoging in Groot-Brittannië bij Labour en bij Blair een aantal ogen heeft geopend.

Ik ben het helemaal niet eens met wat door collega De Crem is gezegd. Hij heeft het mooi omschreven: de rol van België als bruggenbouwer. Het spijt mij, maar ik ken dat soort rol. België heeft gezegd wat het moest zeggen en er soms ook naar gehandeld in haar buitenlands beleid, vaak stilletjes en beschaamd, maar af en toe hebben wij iets van ons laten horen. In de voorbije weken heeft deze regering, bij monde van de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie, luidop de mening van de Belgen gezegd. Ik denk dat wij vandaag kunnen zeggen dat die houding resultaat heeft afgeworpen. Ik wil de regeringsleden uitnodigen door te gaan op die weg. Niets is immers zo sterk als een land dat overtuigd is van zijn mening.

01.05 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le vice-premier ministre, monsieur le ministre de la Défense, il est vrai que ces réunions sont toujours très intéressantes parce que l'on apprend beaucoup de choses et c'est ainsi que je viens d'apprendre que, puisque c'était l'axe francophone qui avait imposé ses vues au sein de l'OTAN, l'Allemagne devait être désormais considérée comme appartenant à la francophonie.

Tout en évitant le manichéisme ambiant qui voudrait exacerber un "antagonisme entre les 'va-t-en-guerre' arrogants et les pacifistes bêtards", pour reprendre les termes de certains éditoriaux, il faut constater qu'à l'échelle internationale, une certaine fracture quant au positionnement de chacun sur le dossier irakien est apparue au sein des institutions internationales, tant à l'OTAN qu'à l'ONU. Par la présente intervention, je tiens néanmoins à réitérer mon soutien ainsi que celui de mon groupe politique, à la politique menée dans ce dossier par le gouvernement, et plus particulièrement, aux positions claires et légitimes qui ont été défendues par le ministre des Affaires étrangères et par le ministre de la Défense, qui ont amené ces derniers jours des avancées plus que significatives dans la voie

d'une hésitation, exprimé l'opinion de la grande majorité des Belges et cette attitude a porté ses fruits. Je demande au gouvernement de poursuivre sur la même voie. En effet, rien n'est plus fort qu'un pays convaincu d'avoir raison qui défend son point de vue.

01.05 Patrick Moriau (PS): Ik herhaal nogmaals mijn steun aan het beleid van de Belgische regering in de kwestie Irak en in het bijzonder aan de ondubbelzinnige en gewettigde standpunten die de ministers van Buitenlandse Zaken en Landsverdediging hebben ingenomen. Ze hebben een belangrijke vooruitgang mogelijk gemaakt, wat niet kan gezegd worden van de voorstellen van de haviken in Washington.

De crisis in de NAVO is te wijten aan de Verenigde Staten die van de NAVO een instrument voor hun politiek willen maken en niet aan de drie leden die van hun

d'une autre résolution de la crise irakienne que celle voulue par les faucons de Washington. En effet, la crise qu'a traversée ces dernières semaines l'OTAN, résulte peut-être plus de la volonté d'instrumentalisation de cette institution par les Etats-Unis que par l'usage d'un droit de veto exercé par trois de ses membres. Il convient certainement de rappeler à nos amis américains que l'OTAN, tout comme l'ONU, sert souvent leurs intérêts et qu'en conséquence, ces derniers auraient beaucoup à perdre à saper le rôle de cette organisation.

Il en va de même pour les Nations Unies. Je l'ai souvent dit, la crédibilité de ces dernières, au travers de cette crise, ne serait-elle pas menacée si elles ne devenaient qu'une simple chambre d'enregistrement, légitimant la politique américaine. Les Etats-Unis doivent cesser de prendre uniquement en compte leurs seules et propres échéances. L'usage du veto au sein de l'OTAN ne doit certainement pas être perçu comme l'expression d'un anti-américanisme primaire – puisque le mot est à la mode – mais plutôt comme un affrontement de deux visions du monde. D'un côté, celle d'une surpuissance obsédée depuis le 11 septembre 2001 par la volonté d'assurer sa sécurité, de l'autre une lecture des menaces qui pèsent sur l'ordre mondial, à savoir l'humiliation supplémentaire que représenterait une attaque contre l'Irak pour des peuples qui accumulent frustrations et sentiment d'injustice.

Un recours à la force illégitime n'engrangerait qu'une aggravation de la fracture existant déjà entre l'Orient et l'Occident. Un tel recours serait également un adjuvant aux entreprises terroristes transformant progressivement la crise actuelle en un enjeu civilisationnel dont la première victime sera à coup sûr une population déjà bien éprouvée par un embargo scandaleux depuis plus de dix ans.

De toute évidence, une implication, même à l'échelle réduite, dans la préparation de la guerre conduirait l'Alliance à préjuger de la décision finale du Conseil de Sécurité. Le débat en cours sur la crise irakienne doit se poursuivre dans un esprit d'amitié, de respect, qui a toujours caractérisé les relations transatlantiques. Toute autre démarche ne peut que renforcer l'idée d'une guerre injuste aux relents pétroliers. Ne pas répondre favorablement aux demandes d'application de l'article 4 de Charte de l'Alliance Atlantique ne signifiait d'ailleurs pas pour autant une quelconque remise en question de cette solidarité transatlantique. Activer immédiatement cet article aurait eu pour conséquence notre enrôlement dans une quelconque logique de guerre, or il m'importe de croire encore à une solution diplomatique à la crise irakienne et la question centrale de la problématique actuellement posée demeure la recherche du meilleur moyen pour la destruction d'armes non conformes aux résolutions de l'ONU qui seraient en possession du régime irakien.

Seule la mission Blix est à même de démontrer l'existence éventuelle d'un tel arsenal car les prétendues preuves distillées par des sociétés de communications aux médias, notamment par John Rendon, qui a déjà officié dans quelques points chauds de la planète, semaine après semaine, sont loin de convaincre. Le triple refus notifié au sein de l'OTAN quant à l'idée d'utiliser les moyens de l'organisation militaire atlantique pour protéger la Turquie, au cas où le conflit avec l'Irak dégénérerait – article 4 de la Charte de l'Alliance – n'aurait rien empêché.

vetorecht gebruik hebben gemaakt. De Verenigde Staten zouden er nochtans moeten mee ophouden zich enkel te bekommeren om hun eigen belangen en de geloofwaardigheid van de NAVO en de UNO in gevaar te brengen.

Het veto dat in de NAVO werd uitgesproken moet niet gezien worden als een uiting van primaire anti-Amerikaanse gevoelens, maar als een botsing tussen twee wereldvisies met aan de ene kant een supermacht die bezeten is door haar veiligheidsbelangen en aan de andere kant degenen die in hun interpretatie rekening houden met de bedreiging van de wereldorde. Het gebruik van ongeoorloofd geweld zou de kloof tussen Oost en West nog verdiepen, terroristische activiteiten stimuleren en het Irakese volk nog meer doen lijden. Het veto betekent niet dat de transatlantische solidariteit ter discussie wordt gesteld. Maar de activering van artikel 4 van het Handvest van de alliantie zou de oorlogslogica op gang brengen en betekenen dat men vooruitloopt op de eindbeslissing van de Veiligheidsraad. De essentie blijft echter de ontwapening van het regime in Bagdad die volgens de laatste resolutie alleen door de inspecteurs kan worden uitgevoerd.

Alle Amerikaanse verzoeken aan de NAVO in verband met Turkije kunnen langs bilaterale weg worden ingewilligd. Ik herinner u er ook aan dat Irak, en niet Turkije, geconfronteerd wordt met een dreigende schending van zijn grondgebied. De toepassing van artikel 4 is dan ook zeer onrechtvaardig.

En hoe zou de NAVO reageren als Turkije morgen het noorden van Irak zou aanvallen? Dreigt een versnippering van het Irakese grondgebied niet de lont in het kruitvat te werpen en de hele

Il appert que toutes les demandes américaines pouvaient d'ailleurs être satisfaites bilatéralement, comme en témoignent les préparatifs d'installation de missiles Patriot sur le sol turc par les Pays-Bas ou sur le territoire israélien par l'Allemagne. En outre, je souhaiterais également rappeler comme le signale le professeur M. Eric David de l'ULB, que seul l'Irak est actuellement sujet à une menace de violation de son territoire et non la Turquie, ce qui rend inique l'application de l'article 4 de la Charte.

Par ailleurs, messieurs les ministres, certaines informations font état de négociations entre la Turquie et les Etats-Unis pour que ces derniers permettent à l'armée turque d'agir comme appui à une éventuelle opération armée alliée, laissant donc à cette dernière une réelle autonomie d'action pour annexer le nord de l'Irak, notamment les champs pétrolifères et le Kurdistan, toujours vindicatif quant à son indépendance. S'il advenait, selon ces éléments, que la Turquie attaque l'Irak, quelle serait la réaction de l'Alliance atlantique? La parcellisation du territoire irakien ne risquerait-elle pas d'entraîner un embrasement général de la région?

La légitimité de quelque action ou politique internationale passe par les Nations Unies. Dans le cas présent, il importe de se soumettre aux résultats du rapport des inspecteurs de l'ONU de ce vendredi 14 février 2003. Actuellement, il est impensable que nous puissions légitimer le passage de la résolution 1441 au Conseil des Nations Unies, soit le désarmement pacifique de l'Irak, à une action militaire généralisée, supposant l'invasion par une coalition internationale du territoire irakien. Ce point de vue est largement partagé au sein des opinions publiques internationales, on l'a vu ce dernier week-end, et des gouvernements de la planète.

Dans la recherche d'une alternative à la guerre, nous avons le devoir de soutenir toutes les initiatives diplomatiques qui vont en ce sens. Ainsi, ce soutien à la proposition franco-allemande et à la déclaration commune qui lie la France, l'Allemagne, la Russie est encore souhaitable. En effet, je reste convaincu que prolonger la mission des inspecteurs de l'ONU en Irak, tout comme le renforcement substantiel de leurs capacités humaines et techniques, garantirait une certaine sécurité puisque serait ainsi empêché le développement de programmes d'armement illicite par le régime de Saddam Hussein.

J'ose espérer que seul le durcissement des pressions de la Communauté internationale au travers des Nations Unies peut imposer aux dirigeants irakiens la suppression des armes de destruction massive, mais aussi et surtout une transition vers la démocratie, même s'il faut reconnaître que la résolution 1441 ne parle de cet aspect des choses dans aucun de ses articles.

Tel est d'ailleurs l'esprit de l'accord du sommet extraordinaire de Bruxelles de ce lundi 17 février qui continue à privilégier la solution diplomatique et qui prévoit le prolongement de la mission des inspecteurs, en plaçant la résolution de la crise irakienne sous l'égide des seules Nations Unies. Je m'en réjouis.

Cependant, si la dérive économique-militaire prend le pas, les États-Unis gagneront cette guerre qu'ils ont décidée. Ils entraîneront des

regio in vuur en vlam te zetten?

Men moet de resultaten van het rapport van de VN-wapeninspecteurs aanvaarden, en de overstap van de vreedzame bewoordingen van resolutie 1441 naar een algemeen militair ingrijpen kan en mag in geen geval gewettigd worden.

Wij hebben het recht alle diplomatieke initiatieven met het oog op een alternatief voor de oorlog te steunen. Een verlenging en uitbreiding van de opdracht van de VN-wapeninspecteurs kan een zekere mate van veiligheid waarborgen, doordat de ontwikkeling van illegale wapenprogramma's erdoor belet wordt.

Het verdwijnen van massavernietigingswapens in Irak zou ook in de hand gewerkt moeten worden door een democratisering van het land. VN-resolutie 1441 maakt geen gewag van dat aspect van het probleem.

In het akkoord dat op 17 februari op de buitengewone top in Brussel werd bereikt, wordt de hoop nog steeds in de eerste plaats gesteld in een diplomatieke oplossing. Het akkoord voorziet in een verlenging van de opdracht van de wapeninspecteurs, en stelt dat de Irakese crisis enkel onder bescherming van de Verenigde Naties kan worden opgelost. Daar ben ik blij om.

Als de economische en militaire belangen echter de overhand krijgen, zullen de VS die oorlog winnen. Ze zullen echter niemand ervan overtuigd hebben dat Irak een bedreiging vormde die een oorlog rechtvaardigde, noch dat ze bijgedragen hebben tot vrede in het Midden-Oosten en in de wereld. De miljoenen mensen die het afgelopen weekend gemanifesteerd hebben, hebben dat alvast al begrepen.

pays qui sont leurs obligés ou estiment dans leur intérêt de s'aligner sur l'hyper-puissance, mais ils n'auront pas convaincu que l'Irak constitue une menace pressante justifiant la guerre ni qu'ils ont un scénario clair pour le jour après la prise de Bagdad ni que ce conflit peut contribuer à la paix du Proche-Orient et dans le monde. Tout cela, les millions de personnes, et bien d'autres avec elles, qui ont manifesté ce week-end dernier l'ont déjà compris.

01.06 Josée Lejeune (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le vice-premier ministre, monsieur le ministre de la Défense, lors du débat que nous avons eu à la Chambre au mois de janvier dernier, notre groupe politique avait insisté sur trois éléments fondamentaux: l'importance de parvenir au désarmement de l'Irak – un désarmement effectif et vérifiable -, l'importance de conserver l'unité de la communauté internationale autour de la question irakienne et, finalement, l'importance de parvenir à une expression commune de l'Union européenne qui rappelle l'impératif de respecter les normes de droit international. Les événements de ces quatre derniers jours nous ont confortés dans notre opinion. Pouvez-vous, monsieur le ministre, nous apporter quelques précisions sur différents points?

Ce 14 février, Hans Blix et Mohammed El Baradei ont présenté un nouveau rapport d'évaluation sur les résultats des contrôles menés par les inspecteurs. Si la coopération et la transparence des autorités irakiennes se sont accrues, lors de la dernière semaine; et si les moyens techniques et humains des inspecteurs vont se renforcer, le désarmement effectif de l'Irak ne peut être garanti que par une décision politique des autorités irakiennes, sur le modèle de la décision sud-africaine de démanteler son complexe nucléaire militaire et ses armes nucléaires. Le rapport de ce 14 février souligne des violations d'engagements en matière de missiles ou de destruction unilatérale de produits biologiques ou chimiques. Or, la communauté internationale a une obligation de résultat: celle de désarmer l'Irak et de surveiller la pérennité de ce désarmement.

Quel est le degré de vos exigences par rapport au contenu du prochain rapport mensuel fixé au 14 mars? Quelle devrait être à vos yeux l'attitude des autorités irakiennes? Sur quels points spécifiques les inspecteurs devraient-ils concentrer leurs recherches dans les quatre semaines qui viennent? Dans ce cadre, comment intégrer la levée de l'embargo, allégé depuis l'année passée, dans un règlement global de ce dossier irakien? Quand faut-il introduire ce moyen de pression et que demander en échange?

L'Union européenne a débouché hier sur une position commune, position présentée aujourd'hui par la présidence grecque aux futurs pays membres. Une première position commune avait été présentée le 27 janvier, à la suite du conseil des Affaires générales. Monsieur le premier ministre, comment évaluez-vous les conséquences des dissensions diplomatiques de ces deux dernières semaines et la solidité de l'unité retrouvée entre les Quinze? Quelles seront les initiatives pour promouvoir cette position européenne? Comment préciser, comment quantifier les délais et les moyens complémentaires qui pourraient être accordés aux inspecteurs?

Comment assurer, au moins sur le dossier irakien, que les dix futurs membres adoptent et défendent des positions communes à l'Union –

01.06 Josée Lejeune (MR): Voor onze fractie zijn er drie wezenlijke gegevens: het is cruciaal dat Irak tot ontwapening overgaat, dat in deze zaak de eenheid van de internationale gemeenschap gevrijwaard blijft en dat de Europese Unie een eensgezind standpunt inneemt.

De feitelijke ontwapening van Irak kan enkel worden gewaarborgd door een politieke beslissing van de Iraakse overheid naar het voorbeeld van de door Zuid-Afrika genomen beslissing om zijn militair kerncomplex en zijn atoomwapens te ontmantelen.

Welke eisen stelt u op het stuk van de inhoud van het volgend verslag van de VN-inspecteurs dat tegen 14 maart moet worden ingediend? Welke houding moet de Iraakse overheid volgens u aannemen? Op welke specifieke punten moeten de inspecteurs zich nu concentreren? Hoe en wanneer dient de opheffing van het embargo dat sedert vorig jaar minder streng is, in een allesomvattende oplossing van deze problematiek te worden geïntegreerd?

Wat Europa betreft, hoe evalueert u de gevolgen van de diplomatieke tegenstellingen van de voorbije twee weken en de duurzaamheid van de herstelde eenheid van de Vijftien? Welke initiatieven zullen worden genomen om die Europese houding te promoten? Hoe kunnen de bijkomende termijnen en middelen die de inspecteurs zouden kunnen worden verleend, worden gepreciseerd?

Hadden we, in het licht van de

comme les règles du traité de l'Union européenne l'imposent – lorsqu'ils seront membres? Devant les difficultés de coordonner vingt-cinq diplomaties, ne faut-il pas adopter des mesures plus audacieuses au sein de la Convention pour parvenir à intégrer davantage les positions des pays membres? Au-delà de cette première échéance, la Belgique ne devrait-elle pas promouvoir une réflexion approfondie des Européens sur l'avenir global de la région pour que, le moment venu, nous puissions défendre une position propre qui pourrait être complémentaire de la position américaine? Ne faut-il pas craindre que la diplomatie américaine établisse un monopole diplomatique à la suite d'un monopole militaire sur la région, alors que nous, Européens, avons également des intérêts primordiaux dans cette région?

Enfin, monsieur le premier ministre, la relation transatlantique traverse une période d'incompréhension digne de la crise des euromissiles ou de la situation en Bosnie au début de la présidence Clinton. Un accord a finalement pu être trouvé au sein de l'alliance afin de marquer sa solidarité avec un allié tout en n'anticipant pas sur le contenu d'une nouvelle résolution du Conseil de Sécurité. Cependant, nous savons que les relations entre l'Europe et les Etats-Unis, au-delà du volet commercial, sont fondamentales sur les plans stratégique et politique pour la sécurité des Européens et pour l'équilibre mondial. Pouvez-vous nous décrire, monsieur le premier ministre, les grands principes qui seront à la base de cette relation transatlantique renouvelée que vous appelez de vos vœux? Comment garantir des mécanismes de coopération et de discussion avec une administration américaine qui, face à la moindre contradiction ou contrainte, se dit prête à sortir des cadres multilatéraux afin d'agir de façon unilatérale? Quels sont les moyens à disposition des Américains pour gagner en crédibilité et en lisibilité vis-à-vis de l'administration américaine? Avons-nous la capacité de persuasion pour réintroduire le dossier israélo-palestinien lorsque le gouvernement israélien sera formé?

Avant de terminer, je voudrais rappeler que notre groupe soutient la politique menée par le gouvernement et particulièrement par le ministre des Affaires Etrangères

moeizame coördinatie van de Europese standpunten, geen gedurfdere maatregelen kunnen nemen om die uiteenlopende visies op elkaar af te stemmen? Zou België niet het voortouw kunnen nemen van een diepgaande reflectie over de toekomst van het gebied om aldus tot een standpunt te komen naast dat van de Verenigde Staten?

De transatlantische betrekkingen worden op dit ogenblik gekenmerkt door onbegrip, te vergelijken met de toestand tijdens de raketten crisis of in de periode van Bosnië. De transatlantische betrekkingen zijn echter van het hoogste strategisch belang en essentieel voor het mondiaal evenwicht. Welke principes zullen aan de basis liggen van die vernieuwde transatlantische betrekkingen? Hoe kunnen de samenwerkings- en overlegmechanismen met de Amerikaanse overheid worden gewaarborgd? Welke middelen worden ter beschikking van de Amerikanen gesteld om hun geloofwaardigheid op te krikken? Zullen we in de mogelijkheid zijn het Israëlisch-Palestijns dossier weer ter tafel te leggen eens er een nieuwe Israëlische regering is? Ik herinner eraan dat onze fractie het beleid van de regering en van de eerste minister steunt.

De **voorzitter**: De interpellatie 1584 van mevrouw Leen Laenens wordt ingetrokken.

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, in het kader van "nooit meer oorlog" durf ik de regering vandaag ronduit gelukwensen. Deden wij dat vroeger niet – ik herinner u aan Nepal –, vandaag kunnen wij zeggen dat er in de hemel meer vreugde is om één zondaar die zich bekeert dan om honderd rechtvaardigen. Toen ik als eerste op 17 januari de bemerking maakte dat België het vetorecht heeft, kon ik mij niet voorstellen dat u dat nog zou toepassen ook. Mijn gelukwensen.

Ik heb meer moeite met de houding van de partij CD&V. In het Europees Parlement stemden de CD&V-leden namelijk tegen een Europese resolutie, totaal in tegenspraak met wat zij hier doen. Dat is goedkoop oppositiewerk.

Ten gronde wil ik het volgende zeggen. De druk op Irak moet opgevoerd worden. De afschrikking moet gehandhaafd blijven, want

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Je tiens tout d'abord à féliciter le gouvernement pour la fermeté dont il a fait preuve au cours de ces jours houleux. Il y a un peu plus d'un mois, je n'aurais jamais cru que la Belgique userait effectivement de son droit de veto.

Il est clair que la pression exercée sur l'Irak doit être renforcée. L'Irak reste après tout un Etat voyou. Toutefois, il est clair aussi que les inspections sont le seul moyen de pression acceptable. Une seconde

het blijft een schurkenstaat. De inspecties moeten voortgezet worden. Dat alles is veel efficiënter, veel menselijker en ook veel goedkoper aan centen en aan mensenlevens dan een oorlog. Wij vragen ons dan ook af of de regering ons kan zeggen welke criteria zij zal hanteren bij de beoordeling van de nieuwe inspecties.

Inzake de vraag van de tweede VN-resolutie blijven wij uitdrukkelijk stellen dat zo'n tweede VN-resolutie een noodzakelijke maar onvoldoende voorwaarde is voor een oorlog. Wij hebben dat vroeger nog gesteld en staan met die mening niet alleen. Niet minder dan twintig christelijke organisaties hebben dat onderschreven.

Wij blijven ook de mening toegedaan dat er een groot verschil bestaat tussen de aanpak van de Verenigde Staten en die van Europa. Op 17 januari heb ik al beklemtoond dat Amerika zich in een kruistochtol gevestigd ziet. Vandaag werd het boek bekendgemaakt van Paul De Bruyn, "God, haat en geweren", waarin dat nog eens wordt beklemtoond. Een aantal Amerikanen, onder andere de president en zijn medewerkers, lopen met het idee rond dat zij op kruistocht moeten gaan, dat zij de wereld moeten bekeren, dat zij het uitverkoren volk zijn. Dat is misschien ooit onze geschiedenis geweest, maar het mag niet onze toekomst zijn. Die gedachtegang en oorlogslogica willen wij absoluut niet.

Ik wil er ook aan herinneren dat het voor ons een olieconflict blijft. Niemand minder dan Dick Cheney heeft dat in zijn rapport van 17 mei nog maar eens beklemtoond. Voor ons is Irak momenteel een schaduw van wat het tien jaar geleden was. Er gaat geen echte oorlogsdreiging meer van uit. Dat is een rationeel element.

De recente gebeurtenissen op Europees vlak, zoals anderen al hebben gezegd, zijn voor ons een belangrijke stap in de goede richting waarin Europa eindelijk zichzelf durft te zijn en zijn relatie tot de VS inderdaad in vraag durft te stellen. Het is een positieve bevraging, maar toch met een zekere afstandelijkheid. Dat zal nodig zijn. Dat is bijvoorbeeld nodig als wij zien welke druk de VS reeds in 1991 – dat heb ik ook al eens uitdrukkelijk vermeld – heeft uitgeoefend op de andere landen. Ook vandaag blijft de VS de permanente en niet-permanente leden van de Veiligheidsraad onder druk zetten. Ook België heeft dat ondervonden. Ik verwijs naar de zaak-Piot, de reactie van de Belgische zakenwereld en de reactie van de Belgische diamantairs. Aan die druk van het grote Amerika durft het kleine België te weerstaan. Ik ben daar trots op.

Ik wil nogmaals uitdrukkelijk stellen dat een rapport van de VN – dat is toch niet niks – stelt dat een nieuwe oorlog, met wiens goedkeuring dan ook, een humanitaire catastrofe wordt, met miljoenen doden, gewonden, vluchtelingen, hongerlijdenden en zieken, waarvoor geen hulp mogelijk zal zijn en waarbij er onschuldige slachtoffers zullen vallen. Kinderen hebben in de betoging van afgelopen zondag uitdrukkelijk gezegd dat Irak geen nucleaire wapens heeft, maar de VS wel. Toppunt: de VS dreigt er bovendien mee die te zullen gebruiken. Ik vrees voor een scenario van de tactiek van de verschroeide aarde: miljoenen doden in Bagdad en straatgevechten. Ik vrees ook voor een kettingreactie en een zeer dure oorlog. Men weet hoe een oorlog begint, maar men weet niet hoe hij eindigt. Een oorlog ziet er trouwens altijd anders uit dan een vorige oorlog. Vandaag nog heeft de Arabische wereld uitdrukkelijk gesteld, onder

résolution des Nations Unies ne suffit pas pour déclencher une guerre. Les Etats-Unis prétendent mener une croisade contre le Mal, mais ce sont les intérêts pétroliers qui constituent le véritable enjeu de ce conflit et l'Irak, cet ennemi déclaré, ne constitue pas véritablement une menace pour la paix mondiale. Il convient, dès lors de se poser de sérieuses questions sur les relations entre l'Europe et les Etats-Unis et de ne pas céder à la pression américaine.

Selon un rapport récent des Nations Unies, une nouvelle guerre aurait des conséquences catastrophiques sur le plan humanitaire et pourrait déclencher une réaction en chaîne dans différents domaines, depuis des attaques terroristes dans les grandes métropoles jusqu'à l'escalade nucléaire.

En Turquie, les Kurdes seront sans nul doute les premières victimes d'une guerre en Irak. Différents signaux indiquent que les Turcs s'attaqueront aux Kurdes en cas d'instabilité dans la région. La Belgique abordera-t-elle la question de la menace intérieure turque auprès des instances concernées?

Comment la Belgique veillera-t-elle à ce que l'aide défensive accordée à la Turquie ne puisse déboucher sur des préparatifs de guerre? La Belgique insistera-t-elle auprès de la Turquie afin que celle-ci n'autorise pas les troupes américaines à pénétrer sur son territoire, même en échange de fonds supplémentaires?

andere Saudi-Arabië, toch een VS-bondgenoot, dat een unilaterale aanval ronduit een agressie is tegen de hele islam.

Ook dat blijft de Arabische wereld zeggen. Ik wil dit nog eens beklemtonen. Dit is fundamenteel. Als er een aanval komt, krijgen we hier, in Parijs, Londen, Amsterdam en Brussel te maken met terrorisme. Ik verwijs naar de oproep van Bin Laden. Daarmee moeten wij absoluut rekening houden.

Ik kom tot Turkije. Ik vrees dat de Koerden, waarvoor ik altijd al ben opgekomen, het eerste slachtoffer zullen zijn van een nieuw conflict. Mijnheer de vice-eerste minister, ik heb u op 3 februari nog ondervraagd over de intenties van Turkije tegen Irak. Turkije dreigt met tienduizenden soldaten en tanks Noord-Irak, het Koerdisch Irak en de oliegebieden Kirkoeq en Mosoel te bezetten. Ik wijs op de plannen van de Turkse regering om de Verdragen van Lausanne in vraag te stellen. Ik wijs op de gesprekken die er zijn geweest tussen Belgische en Amerikaanse officieren om nu reeds strategische posities te bepalen. Ik heb die zones zelf gezien. U hebt toen wij die vragen stelden ontwijkend geantwoord. U hebt daarover ook ontwijkend geantwoord op de televisie. Ik kan u verzekeren dat men in Noord-Irak vreest voor een Turkse aanval. De KADEK, de opvolger van de PKK, heeft een paar dagen geleden nog gemobiliseerd. Hij heeft zijn guerrillastrijders die hij ontwapend had, terug opgeroepen omdat wordt gevreesd voor agressie, niet van Irak op Turkije, maar precies het omgekeerde. Ik sluit mij aan bij wat de heer Moriau daarover heeft gezegd. Hij heeft dezelfde vrees geuit. We uiten die al weken en maanden.

Ik kom tot mijn uitdrukkelijke vragen over de situatie met betrekking tot Turkije. Ten eerste, gaat België dit thema, de dreiging van Turkije ten opzichte van Irak, aankaarten en daar waar het hoort aan de orde stellen? Ten tweede, enkel defensieve hulp kan aan Turkije worden geboden en niet in de logica van een voorbereiding tot oorlog. Ten derde, beschikt België over de mogelijkheid om Turkije te vragen geen VS-troepen toe te laten op haar grondgebied? Ik wil eraan herinneren dat de Turken zeggen dat die troepen mogen komen. Zij spelen het echter zeer handig en vragen daarvoor veel geld. Ik vraag dat de Belgische regering er bij Turkije op aandringt dat er geen Amerikaanse soldaten op Turks grondgebied komen. Ook dat is immers een regelrechte agressieve daad. Wij vragen dat Turkije op deze vraag van België een uitdrukkelijk antwoord zou geven. Dit is immers een uitdrukkelijke oorlogsdreiging, dit past niet bij de resolutie die wij in december hebben goedgekeurd en dit past zeker niet voor Turkije dat zich aandient als kandidaat voor een Europese eenmaking.

Op deze laatste vragen met betrekking tot Turkije had ik heel graag een uitdrukkelijk antwoord gekregen. Dat is immers essentieel voor ons voor het beoordelen van dit probleem.

01.08 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, une fois n'est pas coutume, je voudrais commencer par vous dire, en toute bonne foi et sur la base du programme sur lequel j'ai été élu, combien j'apprécie l'action que vous avez menée ces derniers jours. C'est une action qui va dans le bon sens, même si elle est un peu tardive au vu de l'écoulement du compte à rebours. Tardive, pourquoi? Parce que

01.08 Vincent Decroly (onafhankelijke): Ik waardeer wat u de afgelopen dagen gedaan heeft, mijnheer de minister, ook al deed u dat dan rijkelijk laat.

Ik breng u mijn interpellatie op 12

le 18 septembre dernier, j'ai été le premier à demander à vous interpellier ici même sur les préparatifs qui devenaient de plus en plus manifestes et incontestables d'opérations unilatérales des Etats-Unis d'Amérique contre l'Irak.

Il se fait que cette interpellation a été portée à l'ordre du jour de notre commission, le 12 novembre 2002. Et qu'avez-vous répondu, à ce moment-là, monsieur Michel? Je cite en substance votre réponse aux interpellations de ce jour-là: "Je partage vos appréhensions quant aux perspectives d'attaque de l'Irak par les Etats-Unis. J'ai fait de nombreuses tentatives de médiations ces derniers mois pour éloigner ce risque. Elles se sont soldées par un échec, y compris au sein de l'Union européenne. La carte des zones de tension et de conflit actuelles sur notre planète est effectivement assez superposable à celle des zones d'approvisionnement énergétique des pays occidentaux. Je ne suis pas loin de penser, comme vous, que la politique irakienne des Etats-Unis se détermine en fonction d'un agenda caché, mais si l'administration américaine devait déclencher la guerre contre l'Irak, je ne peux affirmer, comme vous me le demandez, que notre pays refuserait d'y être associé directement ou indirectement, politiquement ou opérationnellement". Monsieur le ministre des Affaires étrangères, vous vous souvenez certainement de cette réponse.

Dans le petit débriefing que j'adressais, dans les jours suivants, à tous ceux que cela intéresse par la voie d'internet, j'écrivais: "Tout se passe donc comme si la majorité dite 'arc-en-ciel' s'apprêtait à renouveler, en grinçant un peu, son soutien au passage à l'acte des Etats-Unis. Sous prétexte de convaincre les Irakiens que la collaboration avec les inspections onusiennes est leur dernière chance, le gouvernement belge refuse d'avertir, au moment approprié, les Etats-Unis que leur guerre ne sera pas la nôtre".

En conclusion de cette interpellation, j'avais d'ailleurs introduit une motion de recommandation qui a été soumise au vote de la Chambre et qui priait le gouvernement de s'abstenir de tout signal politique, mais aussi de toute mesure de soutien logistique ou opérationnel, direct ou indirect, à l'égard des préparatifs en cours. C'est une recommandation qui, le 21 novembre 2002, a malheureusement été rejetée par les socialistes, les verts et les libéraux de notre assemblée. De même, le 23 janvier 2003, à l'issue d'une nouvelle interpellation sur la question du support apporté par la Belgique aux préparatifs en cours, via les autorisations de transit par le port d'Anvers, une même motion de recommandation a, à nouveau, été repoussée par la majorité. Le premier ministre persistait en effet à prétendre que l'intervention redoutée n'avait pas encore commencé; comme si les préparatifs étaient de pure routine et comme si n'existait pas la poursuite acharnée des bombardements sur certaines zones du territoire irakien. Le premier ministre avait aussi indiqué que seules des mesures de "prudent defense planning" étaient envisagées et que la Belgique s'y ralliait et qu'enfin, la contribution belge aux préparatifs de guerre via les autorisations de transit accordées, à Anvers notamment, à l'armée des Etats-Unis, ne relevait que d'accords OTAN ou d'accords bilatéraux, au contenu à mon avis aussi opaque que discutable. Il s'agissait toujours, selon ce qu'on en savait à l'époque, de demandes de M. Bush et non pas de demandes formulées par M. Annan.

november jongstleden in herinnering, waarop u antwoordde dat uw bemiddelingspogingen in dit conflict op niets uitgelopen waren, en dat de Amerikanen er in de Irakese kwestie een verborgen agenda op na houden. U kon toen niet bevestigen dat ons land zou weigeren deel te nemen aan een Amerikaanse operatie. De Belgische regering wilde de Verenigde Staten op dat moment niet de wacht aanzeggen met de waarschuwing dat die oorlog niet de onze zou zijn. Als besluit zal ik een motie van aanbeveling indienen.

Mijn motie van aanbeveling werd op 21 november verworpen door de socialisten, de groenen en de liberalen, evenals mijn motie van 3 januari betreffende de machtiging tot doorvoer.

Ik betreur dus de tijdsorde. Ik wijs u erop dat een situatie waarin elk land zelf de risico's voor zijn veiligheid kan beoordelen en zelf kan bepalen welke middelen het best kan inzetten om de potentiële dreiging af te wenden, ons vijftig jaar terug in de tijd katapulteert. België heeft er dan ook goed aan gedaan in de NAVO gebruik te maken van zijn vetorecht.

Moeten we niet eens nadenken over de toekomst van het NAVO-bondgenootschap?

De NAVO geeft de voorkeur aan de nucleaire logica in haar meest gevaarlijke vorm. Dat bondgenootschap lijkt wel een instrument in handen van de Verenigde Staten, die het bespelen om de operaties waartoe zij hebben beslist uit te voeren en om daarbij onze logistieke steun te krijgen.

In het Parlement en binnen de meerderheid zou moeten worden nagedacht over de wijze waarop de rol van dat bondgenootschap wordt opgevat.

J'émets donc un regret sur le calendrier et cet échéancier quelque peu décalé au vu de signaux d'alerte et d'interpellations qui vous ont été adressées ici même.

Je n'irai pas jusqu'à reprocher à un gouvernement au sein duquel j'ai souvent critiqué l'hégémonie libérale, d'avoir fait cause commune avec le pôle de gauche allemand, et même d'avoir tenu plus longtemps que le gouvernement rouge-vert d'outre-Rhin.

Je voudrais terminer cette interpellation en attirant votre attention sur trois points particuliers, messieurs les ministres.

Premièrement, ce qui est en jeu – et cela n'a pas dû vous échapper au cours des dernières semaines notamment au sein de l'OTAN –, c'est un retour de près de 50 ans en arrière à une situation où il redeviendrait possible pour chaque pays du monde d'évaluer, en son âme et conscience et par-devers lui, la qualité et l'importance des menaces éventuelles qui pèsent sur sa sécurité et d'utiliser de façon tout à fait unilatérale les moyens qu'il juge adéquats pour répondre à ces menaces potentielles. C'est extrêmement grave. Aussi, dans cette perspective-là et dans le contexte actuel, je pense que vous avez agi de façon positive en opposant notre veto à l'OTAN.

Deuxième remarque, n'y a-t-il pas lieu, dès aujourd'hui, de se poser la question de l'avenir de cette alliance de l'OTAN? J'ai été élu sur un programme qui critiquait, de façon extrêmement virulente, l'OTAN dans la mesure où notamment, en dépit de la chute du mur de Berlin il y a un certain temps, elle continue à privilégier dans ses doctrines des logiques nucléaires, y compris dans leurs aspects les plus dangereux – je veux parler ici du "first use" et du "first strike".

Cette alliance s'avère aussi, de plus en plus, non pas une alliance à parts égales entre les Etats-Unis et différents partenaires européens dans une logique de liens transatlantiques mais un instrument des Etats-Unis pour obtenir simplement, en termes de bonnes relations publiques et de soutien diplomatique et politique, les conditions de la réalisation des opérations qu'ils ont décidées et éventuellement l'appui logistique ou opérationnel sans lequel ces opérations ne pourraient pas se dérouler, étant donné la grande distance qui sépare souvent leur territoire des endroits où ils souhaitent intervenir.

Selon moi, ce type de remise en cause du rôle de l'alliance et peut-être même de son utilité aujourd'hui, en tout cas si elle évolue de cette façon-ci, devrait faire l'objet d'une réflexion au sein de notre parlement et de votre majorité, réflexion qui devrait avoir lieu avant qu'une série d'autres problèmes ne se posent.

Par ailleurs – et c'est ma dernière remarque, messieurs les ministres – n'y a-t-il pas lieu de réfléchir à une sortie au moins de l'alliance militaire de l'OTAN dans le contexte que je viens de décrire? N'y a-t-il pas lieu, en tout cas dans l'immédiat, de suspendre enfin ces autorisations de transit et ces opérations de soutien logistique qui utilisent notamment le port d'Anvers comme nœud de passage crucial pour la réussite des opérations que les Etats-Unis planifient depuis plusieurs mois de façon avérée? Les autorités militaires américaines elles-mêmes déclarent que, sans ce type de soutien logistique de certains ports européens parmi lesquels le port d'Anvers semble être le port privilégié, leurs opérations seraient au moins

Moeten we niet overwegen uit dat militaire bondgenootschap te stappen en onze logistieke steun op te schorten? De Amerikaanse overheid zegt zelf dat haar operaties zonder die steun vertraging zouden oplopen en zelfs onmogelijk zouden zijn.

retardées, voire clairement empêchées.

Après votre ultime tentative des derniers jours, je pense que vous devriez enfin tirer les conséquences de cette réalité pour suspendre les autorisations de transit et d'utilisation par l'armée américaine, sans mandat onusien, du territoire de notre pays pour continuer, coûte que coûte, les préparatifs enclenchés depuis plusieurs mois.

01.09 Jean-Pol Henry (PS): Monsieur le ministre des Affaires étrangères, qu'appelle-t-on la solidarité défensive? Dans ce cadre, quels sont les moyens que l'Alliance est prête à mettre à la disposition de la Turquie? Dans quel objectif? Quelle pourrait être la participation de la Belgique dans les efforts de défense proposés à la Turquie par l'OTAN?

Par ailleurs, au sommet de Prague, il a été rappelé les décisions qui se prennent initialement à l'ONU avant d'être éventuellement délibérées au sein de l'OTAN. Il est fondamental, à notre sens, que le respect des séquences prévues par le droit international soit garanti. A cet égard, avez-vous, monsieur le premier ministre, des assurances quant au respect de ce scénario et la Belgique s'engage-t-elle à défendre continuellement cette position?

Concernant ce dernier point, le texte final adopté par l'Union européenne insiste sur la primauté du Conseil de sécurité des Nations Unies, lequel endosse donc la responsabilité première en matière de désarmement total de l'Irak. Le rôle de l'ONU représente le gage de sécurité indispensable et nécessaire quant à l'épuisement de toutes les ressources de la diplomatie, avant d'envisager une épreuve de force en ultime recours.

Monsieur le premier ministre, pourriez-vous me faire part du sentiment du gouvernement à propos de la proposition française actuellement présentée à l'ONU? Me serait-il possible d'obtenir de plus amples précisions quant à la manière dont la Belgique pourrait s'inscrire dans cette résolution, proposant notamment un rôle accru des inspecteurs des Nations Unies en Irak? Des moyens supplémentaires sont-ils envisageables en cette matière?

Enfin, la presse étrangère a mis parfois en doute l'esprit de coopération et de solidarité de la Belgique aux niveaux multilatéral et international. Cet esprit de solidarité aurait-il été mis en question par nos partenaires? En tout cas, ne serait-il pas opportun de rappeler tous les efforts consentis notamment par le département de la Défense nationale en ce qui concerne notre participation sur le théâtre d'autres opérations?

En conclusion, monsieur le premier ministre, voudriez-vous me préciser les différentes étapes selon les orientations qui vont se succéder, à la suite de la présentation du rapport de M. Blix aux Nations Unies?

Si je renouvelle le soutien de mon groupe à l'action gouvernementale, on peut constater que si le camp de la paix a marqué des points, c'est parce qu'il a bénéficié de l'appui massif de la population dans de nombreux pays. Il est plutôt rassurant de constater que le poids moral d'une décision lourde de conséquences supplante les intérêts et les considérations militaires et économiques.

01.09 Jean-Pol Henry (PS): Vooreerst sta ik erop ons vertrouwen in de regering te bevestigen, wier logische en kordate houding we in de verwillen zetten. Dankzij de houding van België konden de internationale instellingen hun rol spelen, met een centrale rol voor de UNO en met respect van de NAVO voor die rol. De solidariteit met Turkije kwam overigens niet in het gedrang. Het was essentieel het begrip defensieve solidariteit te benadrukken en het toe te passen ten voordele van onze Turkse partner. Welke middelen is het bondgenootschap bereid ter beschikking te stellen van Turkije en met welk doel? Op welke manier kan België deel hebben aan de defensie-inspanningen die de NAVO voorstelt aan Turkije? Op de Top van Praag werd in herinnering gebracht dat de beslissingen in aanvang binnen de UNO worden genomen, vooraleer er desgevallend binnen de NAVO over wordt beraadslaagd. Zijn we er zeker van dat dat scenario ook zal worden gevolgd? Verbindt België zich ertoe dit standpunt te blijven verdedigen? Wat denkt de regering van het Franse voorstel dat momenteel aan de VN wordt voorgesteld? Hoe kan België zich vinden in een dergelijk voorstel? De buitenlandse pers heeft de Belgische solidariteit op bilateraal en internationaal vlak in twijfel getrokken. In dit verband volstaat het te herinneren aan de deelname van onze Defensie aan bepaalde operaties. Welke stappen zullen achtereenvolgens worden gezet na de voorstelling van het rapport Blix? De vredesstrategie heeft het hier gehaald dankzij de massale steun van de bevolking. Het is

Finale­ment, peu importe la taille d'un pays et son poids politique, ce qui compte – et je m'en réjouis –, c'est sa grandeur morale!

geruststellend vast te stellen dat het morele gewicht van een beslissing met ernstige gevolgen primeert op de militaire en economische belangen en overwegingen die ze inhoudt. De omvang van een land en het politieke gewicht dat het in de schaal werpt zijn van geen belang, het enige wat telt is zijn moreel aanzien.

01.10 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, wanneer ik tot op heden de uiteenzettingen van de verschillende meerderheidspartijen heb gehoord, dan is het vandaag opnieuw de hoogmis der hypocrisie. Vandaag is men om ter meest pacifist terwijl men een maand geleden, wanneer we interpe­lleerden omtrent het standpunt van de regering op een ogenblik dat dit nog niet zo duidelijk was, nog geen pacifistisch discours hield zoals dat vandaag het geval is. Wellicht heeft de heer Van der Maelen de betogingen van zaterdag nodig gehad om meer pacifist te worden dan hij een maand geleden was.

Collega's, ik zou dus willen vragen om de betogen naar aanleiding van de interpellaties van 17 januari laatstleden te lezen om te zien welke bochten de meerderheidspartijen vandaag hebben genomen. Ik wil toch even onderstrepen dat ons standpunt, ook begin januari, altijd zeer duidelijk is geweest. We waren op dat ogenblik de enigen die dat standpunt hebben ingenomen. Ik wil het vandaag nog even herhalen opdat, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, de kritiek die wij zullen leveren op uw regeringsbeleid geloofwaardiger zal overkomen.

Ons standpunt is tweeërlei. Ten eerste, is er vandaag geen enkele reden aanwezig om een preventieve oorlogsactie tegen Irak te ondernemen. Saddam Hoessein zal daarmee misschien wel kunnen worden uitgeschakeld maar het zullen vooral onschuldigen zijn, die zullen worden getroffen, met name de burgerbevolking die thans reeds zwaar te lijden heeft onder de boycot van Irak en dit onder de vlag en de goedkeuring van de Verenigde Naties. Ik wil dit nogmaals onderstrepen voor degenen, mijnheer Willems, die aandringen op een tweede VN-resolutie om de legitimering van de oorlogsactie tegen Irak te verkrijgen. Dat wat onder de vlag van de Verenigde Naties gebeurt, is ook niet altijd het goede of het legitieme.

Ten tweede, vanuit onze pacifistische ingesteldheid die niet nieuw is en teruggaat op de Vlaamse beweging, op datgene wat in het IJzerbedevaarttestament gesteld werd en op de gedachte van het nooit-meer-oorlogprincipe, gaan wij zelfs een stap verder dan al deze pacifisten vandaag, zoals de heer Van der Maelen, die aandringen op een tweede VN-resolutie. Wij zeggen dat zelfs indien er een tweede VN-resolutie komt, dit geen legitimiteit geeft om een preventieve oorlogsactie tegen Irak te ondernemen. Mijnheer Willems, u zegt dat misschien wel maar u doet niet altijd wat u zegt.

Wij hadden op 17 januari een motie ingediend, mijnheer de eerste minister, waarin wij enerzijds vroegen dat u als regering ervoor zou zorgen dat België onder geen enkel beding en op geen enkele wijze

01.10 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): L'hypocrisie triomphe! La majorité est soudain devenue pacifiste, elle qui, il y a un mois, rejetait notre motion qui demandait que la Belgique ne fournisse aucun appui aux préparatifs de guerre et mette en œuvre tous les moyens diplomatiques pour convaincre les partenaires européens. Fallait-il des manifestations pour amener la majorité à de meilleurs sentiments? Quoi qu'il en soit, nous réprouvons l'ambiguïté dont font preuve les verts.

La N-VA a toujours adopté la même ligne de conduite, la N-VA est claire: rien ne justifie en ce moment une guerre préventive qui frapperait des milliers de citoyens irakiens innocents. Cette population civile a déjà trop souffert de l'embargo, également couvert par les Nations Unies. En vrais pacifistes, nous allons encore plus loin: même une deuxième résolution des Nations Unies ne légitimerait pas une action militaire préventive.

logistieke steun zou verlenen aan de oorlogshandelingen tegen Irak en in de regio daar en anderzijds dat u als regering al uw politieke en diplomatieke macht zou aanwenden om de andere Europese partners te overtuigen om verdere oorlogvoering te verhinderen en niet deel te nemen aan een militaire invasie. Welnu, beste collega's van de meerderheid en van andere partijen, u hebt deze motie op 23 januari weggestemd om hier nu vandaag het pacifistisch discours te gaan verkondigen. De pacifistische trommel wordt geroffeld, vooral door Agalev, Ecolo en SP.A, terwijl door deze partijen op 23 januari een motie die in de richting ging van datgene waarvoor vandaag gepleit wordt, werd weggestemd zoals dit ook het geval was met de motie van de heer Decroly.

Ik zal dus blijven herhalen, collega's van Agalev en Ecolo, dat u in dit dossier van in den beginne een dubbelzinnige houding hebt aangenomen en dat vandaag ook die dubbelzinnige houding nog steeds aanwezig is.

01.11 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Wij niet.

01.12 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer Wauters, u spreekt niet namens uw fractie, dat weet ik van u.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, ik wil mij nu tot u richten, omdat ik niet degene ben die vandaag zal zeggen: "Merci, Louis, voor de rol die u tot op heden in dit dossier hebt gespeeld en waarbij u vandaag als de grote vredesactivist wordt opgevoerd." Ik zeg u, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken: ik vertrouw u niet. Ik vertrouw u niet in de buitenlandse politiek die u voert, omdat het palmares dat u terzake tot op heden kunt voorleggen, zich hiertoe zeker niet leent. Ik wil u toch nog even herinneren aan de uitspraken die u heeft gedaan over Oostenrijk en andere, mijnheer de minister. Inderdaad, ze zullen u blijven achtervolgen, omdat het niet de uitspraken waren van een wijs man en van een minister van Buitenlandse Zaken die onze buitenlandse politiek in de wereld moet gaan verdedigen. Ik zal u ermee blijven achtervolgen, mijnheer de minister. Wanneer u die uitspraak hebt gedaan, hebt u van in den beginne elke geloofwaardigheid van uw buitenlandse politiek ondermijnd.

Ik zal u twee redenen geven, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, waarom ik vandaag uw politiek en uzelf niet vertrouw. Ten eerste, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, u hebt zich al te gemakkelijk in het Franse discours laten inschakelen. U hebt zich al te gemakkelijk op de lijn van president Chirac laten zetten. Maak mij vandaag niet wijs, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, dat Chirac nu de grote pacifist is, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, waar u zich om pacifistische redenen zou kunnen achter scharen. Het is hier reeds gezegd: Chirac handelt enkel vanuit zijn grote Franse grandeur waar u zich als Franstalige gemakkelijk laat bij aansluiten en waar u vandaag tot op heden geen afstand van kunt nemen. Dat is de eerste reden, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, waarom ik u wantrouw en u niet volg in uw politiek.

De tweede, niet onbelangrijke reden, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, is ook dat u door uw houding en handelwijze – ik denk dat dit ook eens mag onderstreept worden – zich al te

01.12 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Si vous attendez de moi que je proclame comme les autres "Merci Louis", vous pouvez toujours attendre. Je ne fais absolument pas confiance à notre ministre des Affaires étrangères qui a perdu à mes yeux toute crédibilité en faisant des déclarations tonitruantes sur l'Autriche, notamment. Je ne lui fais pas confiance parce qu'il s'aligne trop inconsidérément sur la position adoptée par le président Chirac. Celui-ci serait-il devenu soudain un grand pacifiste? Ou défend-il plutôt, et plus prosaïquement, le prestige de la France?

Je ne fais pas confiance au ministre Louis Michel parce qu'il surfe trop volontiers sur la vague anti-américaniste qui déferle actuellement sur le Vieux Continent, adoptant ainsi une position simpliste qui ne contribuera certainement pas à la stabilité du monde. D'ailleurs, le premier ministre se sent-il à l'aise dans ce climat anti-américain? La N-VA ne prend pas fait et cause pour George W. Bush et son entourage, qui sont belliqueux, mais elle estime que la Belgique a commis une erreur historique en ne tendant pas la main aux pacifistes américains – car il en

gemakkelijk hebt laten inschakelen in het anti-Amerikanisme dat vandaag opnieuw opduikt in het oude Europa, zoals dit terecht wordt genoemd. Want, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, met een simplistisch anti-Amerikanisme gaan we de stabiliteit in deze wereld, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, niet garanderen, waar u zo graag een grote rol in zou spelen. Ik zou u willen vragen, mijnheer de eerste minister – dit is een rechtstreeks aan u gerichte vraag – of u in die sfeer van anti-Amerikanisme zoals die vandaag is opgedoken, zich daar wel als regeringsleider comfortabel in voelt. Ik zou wat dat betreft vandaag hieromtrent een duidelijk antwoord willen kennen.

Dit wil niet zeggen, collega's en voorzitter – ik rond stilaan af – dat ik zeker ook niet sta achter de houding en handelwijze van president Bush en zijn omgeving. Dat blijkt uit de duidelijke standpunten van de Nieuw-Vlaamse Alliantie. Genoemde houding is niet het standpunt van alle Amerikanen. Hier, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, hebt u een prachtige kans gemist om aan al die pacifisten die ook aanwezig zijn in Amerika, en om al diegenen in Amerika die ook tegen de handelwijze van president Bush zijn, de hand te reiken en samen met hen te zoeken naar een oplossing die zou ingaan tegen de onaanvaardbare handelwijze en oorlogszucht van president Bush.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, de geschiedenis zal uitmaken of u een groot staatsman en minister van Buitenlandse Zaken zult geweest zijn en of de rol die u de laatste dagen en weken hebt gespeeld in NAVO-verband, een versterking van de NAVO zal betekenen of een verzwakking. Dit zal uw verantwoordelijkheid zijn. Vandaag kunnen we dit nog moeilijk beoordelen, maar de geschiedenis zal uitwijzen welke uw precieze verantwoordelijkheid is. Het is duidelijk, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, dat uw houding, al dan niet gedekt door de eerste minister, ingegeven is door een loutere profileringdrang in het vooruitzicht van de verkiezingen. Dat is zeker niet de beste norm om aan buitenlandse politiek te doen. Daarom ook, mijnheer de eerste minister, richt ik mij tot u als regeringsleider.

Daarom, mijnheer de eerste minister – en ik richt mij ook tot u in uw hoedanigheid van regeringsleider – en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, zal de NV-A vandaag het grootste voorbehoud moeten formuleren omtrent de terzake gevoerde buitenlandse politiek. In de loop van de evolutie van deze aangelegenheid zullen wij zien hoe uw handelwijze en uw optreden verder moeten worden geëvalueerd.

Ik hoop, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, dat het niet alleen de profileringdrang is die van bij de aanvang van uw deelname aan de regering zeer sterk aanwezig was en die u thans leidt in uw opstelling. Dit zou een zeer grote verantwoordelijkheid zijn, zowel ten opzichte van het land als van de wereldgemeenschap.

01.13 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, chers collègues, notre histoire nous montre depuis déjà bien longtemps qu'il est bien plus difficile de se battre pour préserver la paix que pour faire la guerre, lorsque nous voulons défendre des intérêts qu'ils soient économiques ou d'extension de pouvoir. Bien sûr, chacun d'entre nous pourrait relever les interventions premières que nous

existe – pour rechercher avec eux des solutions au conflit actuel.

L'histoire nous dira si M. Michel aura été un grand homme d'Etat et si l'OTAN sera sortie renforcée de ce conflit. Mais il est clair, dès à présent, que notre ministre a adopté cette attitude pour se démarquer en vue des élections. Ce n'est pas une bonne façon de faire de la politique étrangère. Le ministre est-il bien conscient de la responsabilité qu'il porte?

Compte tenu des circonstances, la N-VA émet les plus vives réserves et continuera d'évaluer la situation de façon vigilante et permanente.

01.13 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): In het proces dat op gang werd gebracht, heeft België een onwrikbaar en consequent standpunt ingenomen om de internationale organen ertoe aan te zetten stelling te nemen tegen

avons eues concernant la nécessité d'éviter la guerre ou de préserver la paix. Je pourrais aussi vous dire que notre programme prône la prévention des conflits, les attitudes pacifistes et la remise en cause de l'OTAN. Mais ce qui est important maintenant et qui doit nous réunir aujourd'hui, c'est le fait d'avoir entamé un processus et que la Belgique ait tenu une position ferme et cohérente permettant d'amener l'ensemble des structures, des niveaux de compétence en droit international, à se profiler dans une démarche d'évitement de la guerre.

C'est donc sur ces points que j'ai envie d'insister aujourd'hui. Je considère en effet que nous avons écarté une crise majeure au sein de l'OTAN et que la Belgique, via son gouvernement, a eu une position courageuse et réaliste dans cette institution. De la même manière, la capacité et le courage de dire non à l'ONU, à l'OTAN, à une deuxième résolution, à des deadlines concernant des attaques guerrières, à la guerre préventive, tout cela mérite effectivement que je félicite le gouvernement et que je lui exprime notre soutien au nom des partis Ecolo et Agalev.

En ce qui concerne les événements au sein de l'Union européenne, certains ont regretté que les pays candidats se soient exprimés et aient cosigné cette fameuse lettre demandant qu'une intervention militaire ait lieu. Il est vrai que je partage ce regret. D'un autre côté, je pense que ce serait l'occasion pour nous, et peut-être pour la Belgique plus spécifiquement, de s'interroger sur les raisons qui ont poussé ces pays à ne pas partager le sentiment d'appartenance nécessaire à cette future Union européenne, dont ils seront bientôt membres, au profit d'une allégeance à la position des Etats-Unis. J'estime que ce travail doit être effectué à notre niveau avant de les stigmatiser.

Certains, ici, disent que le gouvernement belge dessert la Nation belge par ses actions. Je ne partage pas cet avis car notre action s'inscrit dans le respect du droit international et dans le respect des hiérarchies et des séquences de ce droit international, c'est-à-dire – comme d'autres l'ont déjà dit – ONU, OTAN et les Etats. Sans être complaisant, notre gouvernement et l'immense majorité de la population belge souhaitent épuiser tous les moyens pacifiques avant d'en venir à la force. Accepter la doctrine de l'attaque préventive pour l'Irak serait ouvrir un dangereux précédent. Il faudrait peut-être que l'on se rappelle la sagesse de l'administration Kennedy qui refusa une attaque préventive contre Cuba lors de la crise des missiles.

Notre gouvernement doit maintenant s'attacher à convaincre M. Blair ou ceux qui auraient encore l'intention de faire marche arrière dans cette voie belliciste sur laquelle ils s'étaient engagés. Je pense qu'il va falloir également que nous travaillions avec nos alliés pour faire prendre conscience à ceux qui sont tentés par l'aventure militaire des risques de déstabilisation planant sur toute cette région. Nul ne peut dire aujourd'hui quelles seront les conséquences d'une attaque contre l'Irak. De même – mais cela est rappelé dans les conclusions du Conseil de l'Union européenne –, le conflit israélo-palestinien doit évidemment rester une priorité diplomatique dans ce contexte-ci.

Je voudrais profiter de ce que j'aie la parole pour faire une allusion à la mission des 31 députés européens qui sont allés en Irak

een oorlog. Ons land heeft de moed opgebracht om een tweede resolutie te verwerpen en een preventieve oorlog af te wijzen. Daarvoor feliciteer ik de regering; zij mag zich verzekerd weten van de steun van de Ecolo-Agalev-fractie.

Ik betreur dat kandidaat-EU-lidstaten de brief waarin gepleit wordt voor een militaire interventie, medeondertekend hebben, maar alvorens ze te schandmerken moeten we ons afvragen waarom ze zich kennelijk niet zo verbonden voelen met de Unie, en misschien ook de hand in eigen boezem steken.

De regering bewijst België geen slechte dienst, want haar optreden situeert zich in het kader van het internationaal recht en respecteert de internationaalrechtelijke hiërarchie, en ze stelt dat geweld maar als laatste redmiddel mag worden gebruikt, als alle vreedzame oplossingen gefaald hebben. Een preventieve oorlog zou een gevaarlijk precedent zijn. We moeten onze bondgenoten bewust maken van het risico op een destabilisering van de regio in geval van een aanval tegen Irak. Het conflict tussen Israël en de Palestijnen moet voor ons een prioriteit blijven.

De zending van 31 Europese parlementsleden in Irak heeft aangetoond dat de bevolking, na twee oorlogen en een embargo, op de knieën zit en dat een nieuwe oorlog rampzalige gevolgen zou hebben. Kunnen nu al geen maatregelen worden genomen om het mandaat "voedsel voor aardolie" te herzien?

Heeft de regering de zekerheid dat de vertegenwoordigers van de Europese Unie bij de UNO op hun standpunt zullen blijven of moet nog een zekere druk worden uitgeoefend?

dernièrement et qui ont mis en évidence le sort des populations irakiennes. Les contacts qu'ils ont eus sur place tant avec les autorités des agences de l'ONU, qu'avec des responsables d'ONG amènent à constater qu'après deux guerres et avec l'embargo actuel, la population irakienne est à genoux et qu'une nouvelle guerre aurait des conséquences humanitaires catastrophiques. Tous les acteurs de l'ONU rencontrés à Bagdad ont confirmé cette évidence. Je pense donc que c'est une raison supplémentaire pour éviter d'entrer dans un mécanisme de guerre vis-à-vis de l'Irak.

D'un autre côté, j'aimerais savoir si des réflexions et des mesures peuvent se prendre déjà maintenant ou assez rapidement concernant la révision du contrat "nourriture contre pétrole" qui permettrait, si elle avait lieu, de desserrer l'étau dans lequel la population est maintenue et permettrait peut-être d'envoyer un signal positif vis-à-vis de l'ensemble des populations de la région.

Pour conclure, je voudrais vous poser quelques questions. Au-delà des conclusions officielles des différentes instances, et notamment au sein de l'Union européenne, êtes-vous assurés par les représentants de l'Union européenne au sein du Conseil de l'ONU sur le maintien des positions? Ou tout ceci va-t-il nécessiter de maintenir une pression suffisante et un développement d'arguments convaincants? La Belgique va-t-elle proposer ses services pour renforcer les missions d'inspection et de désarmement par voie pacifique en Irak? La Belgique compte-t-elle participer à cet effort?

Concernant les pays voisins de l'Irak, les conclusions font effectivement allusion à la nécessité d'être attentif et de soutenir les démarches de ces pays voisins. J'aurais aimé avoir des informations supplémentaires sur ce qui se fait, ce qui pourrait se faire et ce en quoi la Belgique pourrait avoir des interventions et des positions intéressantes.

01.14 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, wij – en ook ikzelf – zijn toch wel onder de indruk geraakt van de wijze waarop deze regering zich blijft inzetten om een diplomatieke oplossing rond Irak af te dwingen en de stroming daarrond te versterken. Ik ben zelf een geroutineerd vredesactivist uit de jaren '80. We konden onder de regeringen die wij toen hadden er alleen maar van dromen dat zoiets ooit zou gebeuren. Nu onze generatie mee delakens uitdeelt, stellen wij vandaag vast dat het ook effectief gebeurt. Ik ben daar fier op. Dat mag ook wel eens gezegd worden.

Het verzet van ons land, samen met Duitsland en Frankrijk, tegen mogelijke NAVO-steun aan Turkije resulteerde in de eerste plaats in de broodnodige tijdwinst. Hierdoor worden verdere onderhandelingen mogelijk. Dat verzet is een keerpunt. Het is dat ook en vooral in de ogen van de publieke opinie. Ze hadden zich eigenlijk al neergelegd bij het feit dat het toch om zeep was en dat het wel weer een oorlog zou worden. Wij stellen vast dat vandaag de dag bij de mensen ook de overtuiging leeft dat een oorlog tegen Irak niet langer onvermijdelijk is. We hebben daarin een belangrijke rol gespeeld. Het standpunt van de Europese Unie onderstreept opnieuw de wil om tot en onderhandelde oplossing te komen en om een oorlog te vermijden.

Zal België zijn diensten aanbieden in het kader van de inspectie in Irak?

Wat kan er gedaan worden ten aanzien van de buurlanden van Irak?

01.14 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Nous sommes impressionnés par la manière dont la Belgique continue à œuvrer en faveur d'une solution diplomatique. Je suis fier que notre participation à ce gouvernement ait permis de réaliser ce qui était encore impensable au cours des législatures précédentes.

L'opposition de l'Allemagne, de la France et de la Belgique a permis de gagner du temps, ce qui a ouvert la voie à de nouvelles négociations. Elle a également marqué un revirement de l'opinion publique, qui semblait considérer jusqu'alors que la guerre était inévitable.

Mais la menace subsiste car, malgré le compromis conclu au

Ik zal ook wat kritische kanttekeningen maken. Boven de diplomatieke euforie die in sommige kringen lijkt te leven, hangt toch wel een donkere schaduw. Wanneer we verder kijken dan het compromis dat in de NAVO bereikt is en dan de EU-verklaring van gisteren, dan ontdekken we toch een stukje de brute oorlogslogica. Dat maakt mij een beetje ongerust. Deze lijkt een eigen leven te leiden en gaat bijzonder hardnekkig door met de opbouw en de voorbereiding van een nieuwe oorlog. We zijn er jammer genoeg nog niet in geslaagd om deze logica – die blijkbaar parallel loopt aan alle diplomatieke initiatieven – definitief te stuiten.

Wij stellen zelfs het omgekeerde vast. In plaats van af een toe eens een transport door ons land te zenden, hebben de Amerikanen drie communicatielijnen geopend die op dit ogenblik non-stop via Bremen, Rotterdam en Antwerpen het front – zij het het toekomstig front – bevoorraden. Dit is toch wel een verontrustende zaak. Het NAVO-compromis van zondagnacht is uiteraard een belangrijk diplomatiek succes. Er zal echter nog meer moeten gebeuren. Vandaag is die oorlogslogica immers nog niet voorgoed van de agenda afgevoerd. Ik ben mij bewust dat het niet België zal zijn dat daar de toon zet. Het zal vooral de Veiligheidsraad zijn die daartoe de ultieme sleutels in handen heeft.

Laten we wel wezen, Turkije met het op één na grootste leger binnen de NAVO zou plots niet meer in staat zijn om zichzelf te verdedigen tegen een militair toch wel fel verzwakt Irak. Wie zal erop toezien dat onze hulp inderdaad alleen maar defensief is, dat de AWACS-toestellen straks niet tersluiks gebruikt worden om de gevechtssteun bij een nieuwe oorlog te coördineren? Anders dan Koeweit is Turkije geen land dat onder de voet wordt gelopen of dreigt te worden gelopen. Het bereidt zich samen met de Amerikanen – ik denk dat dit jammer genoeg de realiteit is – voor op een eventuele inval in Irak. De Verenigde Staten zien in Turkije uiteraard de geschikte uitvalsbasis voor hun eventuele oorlog.

Mijnheer de eerste minister, zijn er garanties bedongen dat Turkije in ruil voor deze defensieve steun zich neutraler zal opstellen dan dit tot op heden het geval was of we hadden mogen verwachten? Zijn er garanties gevraagd dat Turkije de komende maanden niet zal proberen Noord-Irak onder de voet te lopen? Zijn er garanties gevraagd dat Turkije de komende maanden niet zal proberen beslag te leggen op een deel van de olievoorraden in het noorden van Irak?

Het is, ons inziens, hoog tijd om bijkomende signalen te geven, in de eerste plaats inzake de Amerikaanse militaire transporten door ons land. Ik heb deze morgen de minister van Landsverdediging hierover ondervraagd. We zijn het erover eens dat dit een moeilijke discussie is. Wij vragen de regering deze gang van zaken door een onafhankelijk team van juridische experts te laten toetsen aan het internationaal recht en het Parlement onverwijld inzage te geven van alle verdragen – dat is ons grondwettelijk recht – die de vrije doortocht van militair materieel regelen. We dringen er eveneens op aan dat de regering en de Europese Unie er bij de Verenigde Staten eensgezind blijven op aandringen om zich terughoudender op te stellen inzake gebruik van geweld tegen Irak, om geen oorlog te beginnen en om de regels van het internationaal recht te respecteren. U hebt dit de afgelopen week met succes bedongen. We moeten op deze lijn verdergaan.

sein de l'Union européenne et de l'OTAN, la logique de guerre brutale demeure. Les Etats-Unis continuent d'approvisionner le front de la future zone de conflit. La clé du problème est entre les mains du Conseil de sécurité de l'ONU.

La question de savoir qui vérifiera que l'aide octroyée à la Turquie servira uniquement à des fins défensives reste posée. Existe-t-il des garanties que la Turquie adoptera une position plus neutre en échange de ce soutien, qu'elle n'envahira pas le nord de l'Irak et qu'elle ne s'emparera pas des réserves de pétrole situées dans cette région?

Nous demandons également qu'une équipe indépendante s'assure que les transports militaires américains dans notre pays sont conformes au droit international et que le Parlement puisse consulter toutes les conventions relatives à cette matière. Nous insistons aussi pour que les Etats-Unis adoptent une attitude plus modérée en ce qui concerne une éventuelle intervention militaire.

En tout état de cause, les Verts resteront toujours opposés à la guerre, qu'elle résulte d'une décision unilatérale des Etats-Unis ou d'une seconde résolution de l'ONU.

Mijnheer de eerste minister, collega's, de groene partij is niet vervelend om vervelend te doen. Wij zijn en blijven – jammer dat de heer Van Hoorebeke eventjes op het appel ontbreekt – zoals de andere leden van deze meerderheid consequent tegen oorlog. Noch een eenzijdige beslissing, noch een eenzijdige beslissing van de Verenigde Staten daarin desnoods gesteund door een deel van de NAVO en Groot-Brittannië, noch een tweede resolutie van de Veiligheidsraad zal ons van standpunt kunnen doen veranderen.

01.15 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, mijnheer de minister van Landsverdediging, collega's, in dit debat wil de VLD uitdrukkelijk steun betuigen aan onze vrienden uit de Verenigde Staten van Amerika. Als partij die de burgerdemocratie hoog in haar vaandel draagt, steunt de VLD de visie van 60% van de Amerikanen die voorstander zijn van een verlenging van de opdrachten van de wapeninspecteurs. *(Hoongelach)*

Ik herhaal dat 60% van de Amerikanen de verlenging van de opdracht van de wapeninspecteurs steunt en is tegen een snelle interventie van de Amerikanen in Irak. Dit valt af te leiden uit een peiling die The New York Times vorige vrijdag publiceerde. Het is deze meerderheid van Amerikanen die de VLD duidelijk wilt steunen. Na de betogingen van het afgelopen weekend ligt dit percentage in de VS wellicht nog hoger. Het verheugt ons bijzonder dat de Amerikaanse publieke opinie – althans een grote meerderheid ervan – de mening van de Belgische regering en van onze eigen Belgische en Europese publieke opinie deelt.

Tweede en heel belangrijk punt: de VLD is ervan overtuigd dat de houding van onze regering geen schade toebrengt aan onze relaties met Amerika. Het Belgische standpunt is gericht tegen oorlog, niet tegen de Verenigde Staten.

Heel wat Amerikaanse bedrijfsleiders gaven trouwens reeds te kennen dat een strikt politiek conflict binnen de NAVO hun bedrijfsstrategie niet beïnvloedt. Zij hebben dat ook getuigd in verschillende Vlaamse kranten. Voor hen zijn van wezenlijk belang – dat lijkt mij logisch: de belastingen voor bedrijven, zoals de vennootschapsbelasting die recent aanzienlijk werd verlaagd en de verlaging van de loonkosten van het personeel, hetgeen meebracht dat Amerikaanse investeringen in ons land de voorbije maanden procentueel een uitzonderlijke toename kenden. Dat is wat bedrijfsleiders interesseert en daaraan heeft deze regering de voorbije maanden en jaren met succes wat gedaan.

Ten derde, wat is de NAVO, collega's? Is het een middel of is het een doel? Is het een doel op zich, in de zin dat consensus altijd en tot elke prijs moet bestaan, dit wil zeggen dat de kleine landen noodgedwongen de grote broer moeten volgen, of is het een middel om collectief-militair na overleg – ik benadruk na overleg – onze veiligheid te waarborgen en vrede te garanderen?

Tijdens de koude oorlog was de NAVO een bondgenootschap dat zich strikt bezighield met de collectieve beveiliging van de Westerse wereld tegen een inval van het Warschaupact. Dat was een strikt defensieve ingesteldheid. Niemand zou toen ooit hebben gedacht

01.15 Stef Goris (VLD): Dans ce débat, le VLD souhaite apporter son soutien aux 60 pour cent d'Américains qui sont partisans d'une prolongation de la mission des inspecteurs en armement. Depuis les manifestations du week-end dernier, ce pourcentage est probablement encore plus élevé. L'opinion publique américaine correspond en grande partie à l'opinion publique européenne.

L'attitude de notre gouvernement ne porte nullement atteinte aux relations économiques avec les Etats-Unis. Il est clair que la Belgique s'oppose à la guerre et non aux Etats-Unis. Ces derniers jours, des entrepreneurs ont laissé entendre dans la presse qu'ils craignaient un recul des investissements américains. Ils soulignent, en revanche, les effets positifs de la réduction de l'impôt des sociétés et d'autres réalisations de ce gouvernement.

Le VLD se demande si l'OTAN, en tant qu'institution, doit être un but ou un moyen. Est-ce une organisation appelée à exister jusqu'à la fin des temps et au sein de laquelle les petits pays doivent suivre docilement le grand frère ou s'agit-il d'un organe qui s'efforce de garantir la sécurité par le biais de la concertation? Depuis les attaques du 11 septembre, la vision américaine est indissociable des notions "d'attaque préventive", de "missions hors frontières" ou de "première utilisation d'armes nucléaires". Pour le VLD, cette attitude ne peut être celle de l'Europe. Espérons que les

aan preventieve oorlogsvoering buiten het gebied van de NAVO, met nucleaire wapens, enzovoort.

Vandaag – collega Van der Maelen haalde het al aan – zijn preemptive strikes of preventieve oorlogsvoering, out of area of buiten het gebied en the first use of nuclear weapons in de Amerikaanse visie niet meer weg te denken. Is dit ook de Europese visie? Indien het oude Europa met deze visie niet akkoord gaat, dan behoort de VLD graag tot het oude Europa. Indien het nieuwe Europa op korte termijn, uit economische overwegingen en als eerste reflex na decennialange Sovjetoverheersing, blindelings de dollars en het veiligheidsgevoel van de Amerikaanse adelaar volgt, dan kan men daarvoor enig begrip opbrengen. Hopelijk zullen in de nieuwe landen de inzichten rijpen en zullen zij ook – hopelijk zo vlug mogelijk – het Europese licht zien.

Collega's, herinner u dat wij enkele weken voor 11 september 2001 hier in deze commissie voor de Buitenlandse Zaken van de Kamer het debat voerden over de opheffing van het embargo tegen Irak. Irak was toen reeds 11 jaar deskundig geïsoleerd. Westerse vliegtuigen controleerden en controleren het luchtruim. Wij waren toen oprecht bekommerd om de situatie – vandaag nog altijd – van het Iraakse volk. Dan kwam de vermaledijde datum van 11 september, de gastvrijheid die door de Taliban in Afghanistan werd verleend aan Osama Bin Laden, de succesvolle Blitzkrieg tegen dat regime en daarna de zoektocht naar een nieuwe vijand. Elf september zal en moet worden gewroken. Toen kwam natuurlijk Irak in beeld.

Collega's, laat mij duidelijk zijn. Irak wordt inderdaad bestuurd door een dictator die er niet voor terugdeinst zijn eigen bevolking uit te moorden en die manifest misdaden beging tegen de menselijkheid. De wereld zou beter af zijn zonder Saddam en zonder nogal wat andere staatshoofden die zijn verwerpelijke principes en technieken hanteren. Moeten wij echter daarom, collega's, als redelijk denkende Europeanen, meestappen in een emotionele oorlogslogica? Het betreft een oorlogslogica die – ik haal enkele dingen aan – tracht banden te bewijzen tussen Al Qaeda en het regime van Saddam, maar die er enkel in slaagt circumstantial evidence aan te brengen, ook in het Angelsaksisch rechtssysteem onvoldoende. Een Brits rapport wordt door Colin Powell in de hemel geprezen, maar blijkt daags nadien afkomstig te zijn van een twintigjarige student die dit reeds een tiental jaren geleden schreef. Who is fooling who? Indien morgen het team van wapeninspecteur Blix echter op een verborgen voorraad zenuwgas stuit, dan moet er niet meer worden getwijfeld. Dan heeft Saddam gelogen en moet de Veiligheidsraad zijn verantwoordelijkheid nemen.

Tot slot, collega's, kom ik tot de verbinnenlandsing van de buitenlandpolitiek. Dat is de voorbije dagen een paar keer gevallen. Het is duidelijk dat onze regering van in den beginne steeds coherent heeft gepleit voor de uitputting van alle vredesinitiatieven en voor een vreedzame oplossing om te vermijden dat een kwart miljoen onschuldigen bij een conflict het leven zouden laten. Onze regering heeft deze lijn doorgetrokken tot en met haar veto in de NAVO-raad. De VLD wenst haar daarvoor te feliciteren.

Andere partijen in dit land waren radicaal tegen deze houding en

nouveaux pays de l'Union, qui sont à présent aveuglés par les dollars, le concevront également.

Le 11 septembre devait être vengé et le serait. L'Irak est, en effet, dirigé par un homme dangereux et condamnable. Toutefois, en tant qu'Européens rationnels, nous ne pouvons nous laisser entraîner dans une logique de guerre émotionnelle. Les preuves de l'existence d'armes de destruction massive sont insuffisantes. Si M. Hans Blix fournit effectivement une preuve tangible demain, les conséquences sont suffisamment claires.

Notre gouvernement a tout mis en œuvre en faveur de la paix, attitude qui s'est traduite par un veto au Conseil de l'OTAN. Le VLD souhaite le féliciter à cet égard. D'autres ont, il est vrai, manifesté, mais ils ont également adhéré à la logique de guerre. Le citoyen comprendra qui a agi avec sincérité.

J'ai appris de mes contacts au Conseil européen que les pays voisins félicitent la Belgique pour sa bravoure et sa constance. Voilà en quoi un petit pays peut être grand.

verkozen in de oorlogslogica van de Bush-administratie te stappen. Tegelijk zien wij ze wel mee betogen voor vrede vorige zaterdag in de straten van Brussel. Hopelijk, collega's, heeft de burger begrepen wie hier een coherente en consistente houding heeft en wie de politieke moed had om voor een vreedzame oplossing tot het uiterste te gaan. Dit uiterste, collega De Crem, was met CD&V in de regering nooit haalbaar geweest.

De voorbije dagen had ik nogal wat contacten met mijn collega's uit de Raad van Europa en de West-Europese Unie. Die hadden allemaal dezelfde teneur. Zowel Duitsers, Fransen alsook Britten, zeiden mij: proficiat aan jullie Belgen voor de moed die jullie hadden en hebben; wij hebben het niet gedurfd, maar jullie hebben een nieuw tijdperk ingeluid, een tijdperk waarbij de Europese cartesiaanse redelijkheid afstand durft te nemen van de Angelsaksische emoties. Hoe een klein land groot kan zijn, collega's.

01.16 Jacques Lefevre (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur le vice-premier ministre, monsieur le ministre de la Défense, chers collègues, en se montrant solidaire de la France et de l'Allemagne dans le conflit irakien, la Belgique a montré qu'elle privilégie la logique de la paix tant que la preuve n'a pas été faite par les inspecteurs de l'ONU que l'Irak ne respecte pas la résolution 1441.

Le gouvernement irakien doit évidemment coopérer activement par tous les moyens avec les inspecteurs qui doivent pouvoir disposer de toutes les facilités et informations nécessaires à l'accomplissement de leur mandat.

La position de la Belgique a aussi clairement montré qu'elle refusait des liens de subordination avec ceux qui croient avoir comme vocation d'être non seulement les gendarmes du monde, mais aussi des grands prêtres exorciseurs. Notre priorité doit donc être le respect du droit international par tout le monde.

Au nom du cdH, je me réjouis donc de votre position en faveur de la diplomatie plutôt que de la violence, du respect de la résolution 1441 plutôt que de la loi du plus fort. Les rapports de MM. Blix et El Baradei ont été, sont et seront évidemment fondamentaux pour la suite des événements.

Ce samedi, les citoyens ont clairement démontré dans la rue qu'ils ne voulaient pas la guerre. Au même moment, 21 agences humanitaires et une trentaine d'Etats se réunissaient à Genève pour exprimer leurs craintes qu'une guerre en Irak n'entraîne une crise humanitaire sans précédent. Un représentant suisse y a dit que la vulnérabilité de la population civile irakienne est plus élevée qu'en 1991, pendant la guerre du Golfe. 60 % des Irakiens seraient coupés de leurs lignes d'approvisionnement si le programme "pétrole contre nourriture" était interrompu. Ce seraient surtout les femmes, les enfants et les personnes âgées qui en seraient les premières victimes, après un embargo de plus de 11 ans qui a déjà fait des centaines de milliers de victimes, dont plus de 500.000 enfants.

Lorsque j'ai pu me rendre à Bagdad, nous avons rencontré M. van Sponeck qui était le délégué de M. Kofi Annan à Bagdad et il a lui-même parlé d'un génocide en Irak.

01.16 Jacques Lefevre (cdH): België heeft zich solidair getoond met Frankrijk en Duitsland en aldus duidelijk gemaakt dat ze de vredeslogica alle kansen geeft. Door het standpunt dat België heeft ingenomen maakt het ook duidelijk dat het niet wil buigen voor hen die zich niet alleen de politieagenten maar ook de duivelbezweerders van de wereld achten. Het naleven van het internationaal recht door eenieder is in onze ogen een prioriteit. De inspectieverslagen zullen, uiteraard, doorslaggevend zijn.

Vorige zaterdag hebben de burgers op straat duidelijk gemaakt dat zij geen oorlog willen. Tegelijkertijd gaan er waarschuwende stemmen op voor een humanitaire crisis zonder voorgaande in Irak.

Het akkoord dat zondag in de NAVO werd afgesloten is een eerbaar compromis, zowel voor het "oude Europa", als voor de Verenigde Staten.

De verklaring van de Europese Raad van maandag bevat weliswaar een aantal essentiële punten, maar vertoont een zeker gebrek aan samenhang.

Ziehier mijn vragen. Waarom zwijgen de Verenigde Staten over de massale bewapeningsplannen van Iran, en meer bepaald de

Jeudi dernier, le coordinateur de l'aide d'urgence de l'ONU réclamait 83 millions de dollars supplémentaires pour gérer la crise humanitaire en Irak. L'ONU estime que deux millions de personnes pourraient être déplacées à l'intérieur même du pays et que entre 600.000 et 1.450.000 personnes pourraient être réfugiées dans les pays voisins.

L'accord intervenu ce dimanche à l'OTAN est un compromis honorable: on répond à la demande de la Turquie par des mesures purement défensives et on lie le soutien de l'OTAN à un règlement de la crise irakienne dans le cadre de l'ONU, ce qui était surtout une demande européenne, je parle évidemment de la "vieille Europe".

D'un autre côté, l'ambassadeur des Etats-Unis à l'OTAN dit: "les Etats-Unis se réjouissent que les 18 pays alliés aient accepté d'apporter un soutien militaire à la Turquie."

La déclaration du Conseil européen de ce lundi 17 février comporte à mon sens des éléments essentiels, et permettez-moi d'en citer deux: "nous tenons à ce que les Nations Unies demeurent au centre de l'ordre international" – excellent! –, ou encore "l'objectif de l'Union en ce qui concerne l'Irak demeure le désarmement total et effectif de ce pays, conformément aux résolutions, etc. (...) nous souhaitons atteindre cet objectif de manière pacifique."

Cette déclaration n'est cependant pas sans certaines incohérences et je cite un exemple. On dit à la fois qu'il faut donner du temps aux inspecteurs de Nations Unies et on ajoute que les inspections ne pourront pas se poursuivre indéfiniment.

Je souhaiterais poser cinq questions très brièvement.

Le gouvernement iranien profite de la crise dans la région pour mettre en œuvre des projets d'armes de destruction massive, notamment des missiles Shahat-4 d'une portée de 1500 kilomètres. On est loin des 150 à 180 kilomètres de portée des missiles irakiens. Pourquoi, à votre avis, les Etats-Unis se taisent-ils sur cet armement massif du régime des mollahs?

On exige à juste titre que les Irakiens respectent les résolutions de l'ONU. Pourquoi ne pas avoir les mêmes exigences à l'égard d'Israël? Je pense aux résolutions 194 qui datent de 1948, 242, 338, 465 et 1322 qui condamnent les actes de violence quotidiens contre les Palestiniens. À quand un nouvel accord d'Oslo? Faut-il nécessairement passer par une nouvelle guerre en Irak?

Ne faudrait-il pas, comme le réclame le gouvernement français, accroître le nombre des inspecteurs en Irak et leur adjoindre des observateurs civils et politiques, pour vérifier au plus vite les allégations américaines sur l'Irak?

Pourriez-vous nous confirmer qu'en aucun cas la Belgique n'enverra de troupes en Irak? Plus fondamentalement et dans une logique de paix, quelles initiatives pourrions-nous prendre pour démocratiser le système politique irakien et le rendre plus respectueux des droits de l'homme? Ce n'est évidemment pas en bombardant depuis plusieurs années ce pays qu'on va le démocratiser.

Chahad 4 - raketten met een draagwijdte van 1500 km?

Waarom wordt niet geëist dat Israël de resoluties van UNO naleeft, zoals Irak? Wanneer komt er een nieuw akkoord van Oslo?

Moet het aantal inspecteurs in Irak niet worden verhoogd en moeten hun geen waarnemers worden toegewezen?

Kan u bevestigen dat België geen troepen zal zenden naar Irak? Welke initiatieven kunnen er worden genomen om het politiek stelsel in Irak te democratiseren en te bewerken dat de mensenrechten beter worden gerespecteerd?

Is België bereid bij te dragen tot een Europese defensie?

Enfin, je termine sur cette question. Cette crise montre que nous avons plus que jamais besoin d'une défense européenne. La solidarité atlantique demande que l'on puisse parler d'égal à égal. Parler d'égal à égal, ce n'est pas faire de l'anti-américanisme. Notre indépendance à nous Européens et notre sécurité ont un prix. Sommes-nous prêts à contribuer à cette défense européenne, nous les Belges qui sommes les plus mauvais élèves de la classe OTAN, surtout quand on regarde les dépenses d'investissement en matière de défense?

01.17 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik zou eerst en vooral willen zeggen dat ik het spijtig vind en het enigszins betreurt dat wij vandaag in deze commissie niet in staat zijn geweest om de klassieke tegenstellingen die er bestaan in een Parlement te overbruggen. Het is normaal dat er in een parlementaire democratie tegenstellingen bestaan. Ik betreurt het echter dat wij ook vandaag, over zo een gewichtig onderwerp als oorlog en vrede, niet in staat zijn geweest om op dit cruciale moment de klassieke tegenstellingen tussen de partijen in het Parlement te overbruggen. Ik vind dat een Parlement en een democratie – zeker een Westerse democratie als de onze – op een bepaald ogenblik eensgezind moet zijn. Dat is zo wanneer het om fundamentele zaken gaat – waarover wij in wezen niet met elkaar verschillen – zoals oorlog en vrede. Ik zou willen zeggen dat we volgens mij in die gevallen altijd moeten trachten om eensgezindheid te betrachten. Ik vind het spijtig dat we die eensgezindheid vandaag in dit Parlement op dit cruciale ogenblik niet hebben gehoord.

Ik begrijp wel dat men de houding van de regering niet apprecieert. Ik kan ook wel begrijpen dat men de houding van de regering niet aanvaardt. Het gaat om de houding die wij de voorbije weken hebben aangenomen. De oppositie heeft echter daarnet in alle toonaarden gezegd dat ze die houding niet aanvaardt.

Collega's, ik vind dat men in dat geval wel ernstige argumenten moet gebruiken. Men moet ons hier niet verwijten dat we in dit dossier een dubbelzinnige houding aannemen. De oppositie heeft daarentegen de voorbije week zelf een dubbelzinnige houding aangenomen. De oppositie moet ook geen argumenten aanhalen die intellectueel oneerlijk zijn. Zo was er het hier aangehaalde argument dat de eis voor een tweede resolutie een schande is. Die eis zou immers niet in de tekst van de Europese Unie staan. De eis voor een tweede resolutie is echter juist de thesis van de hard-liners. Er bestaat een hemelsbreed verschil tussen te zeggen dat er nu een tweede resolutie moet komen – zoals de hard-liners zeggen – of de stelling dat er nooit een operatie mag komen zonder een tweede resolutie. Dat laatste heb ik hier al herhaalde malen gezegd.

Men verwacht al die argumenten met elkaar. Men brengt hier in een soort valse retoriek naar voor alsof "nu een tweede resolutie" hetzelfde is als "nooit een operatie zonder een mandaat van de Verenigde Naties". Ik denk dat men het debat in dat geval niet op een ernstig niveau voert.

Ik richt mij tot de heer Van Hoorebeke voor nog een ander voorbeeld. Hij verweet de regering en de heer Michel dat ze Frankrijk achterna zouden lopen. Welk argument is dat eigenlijk? Het lijkt alsof men via

01.17 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Je déplore qu'au cours de ce débat, il n'ait pas été possible de dépasser les clivages politiques traditionnels entre majorité et opposition. On aurait pu espérer davantage d'unanimité dans le cadre d'un débat aussi fondamental où il est question de guerre et de paix. Si d'aucuns ont parfaitement le droit de ne pas partager le point de vue du gouvernement, cela ne les autorise pas à avancer des arguments erronés ou intellectuellement malhonnêtes. Car il est pour le moins inconcevable qu'un des orateurs nous ait reproché d'être ambigus alors que son propre parti souffle depuis des semaines le chaud et le froid dans ce dossier. Certains orateurs font un amalgame des faits ou se fondent sur une rhétorique erronée. M. Van Hoorebeke s'est une nouvelle fois senti obligé de jouer les agitateurs communautaires en reprochant au gouvernement de courir ventre à terre derrière la France. Quelle valeur cet argument revêt-il encore lorsque l'on constate que, ce week-end, des millions de gens ont manifesté dans le monde pour s'opposer à la logique guerrière? M. Lefevre est le seul membre de l'opposition à être parvenu à dépasser le traditionnel clivage politique entre majorité et opposition.

L'attitude du gouvernement belge dans le dossier irakien est tout à fait cohérente et elle l'est depuis le mois d'octobre 2002. Dans la déclaration de politique générale, j'avais déjà souligné que notre

die opvatting meent nog eens een communautair stokebrandje te kunnen organiseren rond dit dossier. Welke hoogte neemt zo een argument? Men weet toch dat het hier niet alleen om België en Frankrijk gaat? Ook Duitsland, Oostenrijk, Finland, Ierland, Zweden hebben die positie ingenomen. Het gaat dus met andere woorden om meer dan tien miljoen mensen. Niet alleen in Europa maar ook in Australië, aan de andere kant van de Atlantische Oceaan, heeft men dit standpunt ingenomen. Welk argument is het dan te zeggen dat de Belgische regering de Franse president achterna loopt? Het gaat hier immers om een gemeenschappelijk gevoel. Dit gevoel wordt door zovele volkeren op wereldschaal gedeeld.

Mijnheer de voorzitter, ik heb mij in dit dossier samen met de ministers van Landsverdediging en van Buitenlandse Zaken ingegraven. We hebben hard gewerkt om het onderste uit de kan proberen te halen. We hebben getracht ons volledig te geven. Ik betreur dus deze gang van zaken. Ik had een ander debat verwacht. Ik had deze namiddag een debat verwacht, waarbij men over deze problematiek van oorlog en vrede in eensgezindheid de klassieke tegenstellingen kon overstijgen. Die eensgezindheid heerst ook bij de publieke opinie in deze aangelegenheid. Ik betreur dus nogmaals dat ik die eensgezindheid niet in het minst heb gehoord tijdens de verschillende interpellaties van de oppositie. Ik heb enkel bij de heer Lefevre eensgezindheid gehoord.

Wat zijn de belangrijkste punten die hier desalniettemin naar voren zijn gebracht in het debat? Ik wil op elk van die punten ingaan. Ten eerste, de houding van de Belgische regering is consequent sinds oktober vorig jaar. Herinner u wat ik gezegd heb in de federale beleidsverklaring. Toen reeds was er sprake van een crisisdossier inzake Irak. Toen reeds heb ik gezegd dat wij er alles aan zouden doen om oorlog te vermijden, om conflicten te vermijden, dat wij er alles aan moesten doen om een vredevolle oplossing een kans te geven, en dat dit moest gebeuren binnen het kader van de Verenigde Naties.

Waar gaat het over? Het gaat niet over het Iraakse regime, wat wij daar ook van mogen denken. Het gaat hier, voor ons en voor het debat in de VN, over de wapeninspecties en de aanwezigheid, of de vermoedelijke aanwezigheid van een aantal massavernietigingswapens, dit in strijd met een aantal VN-resoluties die in het verleden werden goedgekeurd. Het standpunt van de Belgische regering is dat wij die kwestie moeten trachten op te lossen met vredevolle middelen en dat het ook mogelijk moet zijn ze met vredevolle middelen op te lossen, te weten met wapeninspecties. Ik blijf geloven, na alle gesprekken die ik heb gehad met Kofi Annan en vooral ook met Hans Blix zelf – met wie ik een uur gesproken heb vorige week donderdag in de gebouwen van de Verenigde Naties in New York – dat dit mogelijk is wanneer men tenminste vertrouwen schenkt aan de wapeninspecteurs en niet een andere agenda heeft, waarbij het erom gaat een oorlog te ontketenen en niet om het ontwapenen van Irak. Ik geloof in die mogelijkheid. Niet dat men binnen een week of een maand, of twee maanden, Irak volledig zal hebben ontwapend. Dat is niet mogelijk. De heer Blix heeft mij gezegd dat met volledige medewerking van het Iraakse regime het nog maanden, een jaar, tot zelfs anderhalf jaar zal duren eer zij hun werk volledig kunnen afmaken en de volledige ontwapening van Irak tot stand zullen kunnen brengen.

pays ferait tout pour éviter la guerre dans le cadre des Nations Unies.

Dans ce débat, il ne s'agit pas tant de savoir qui est au pouvoir en Irak que de s'assurer de la parfaite collaboration de ce pays avec les inspecteurs qui, conformément à la résolution de l'ONU, sont chargés de vérifier quelles armes nucléaires l'Irak a en sa possession. Après mes récents entretiens avec MM. Hans Blix et Kofi Annan, je reste convaincu que la guerre avec l'Irak peut encore être évitée. Il est à présent crucial que les inspections puissent avoir lieu dans les meilleures conditions possibles. Le désarmement de l'Irak sera naturellement une mission de longue haleine, susceptible de durer de douze à dix-huit mois, mais certains ne veulent pas attendre aussi longtemps. Ils estiment que les inspecteurs doivent en effet se rendre sur place, mais que des frappes devront, quoi qu'il en soit, être effectuées au bout de quelques jours.

Nous sommes confrontés à un paradoxe: il est absolument nécessaire de procéder au déploiement des troupes et de formuler des menaces militaires pour éviter une guerre. Le déploiement militaire doit convaincre le régime irakien que la communauté internationale ne plaisante pas et qu'il lui faut collaborer aussi rapidement et aussi pleinement que possible avec les inspecteurs.

Il faudra maintenant attendre le 28 février: si M. Hans Blix juge que les inspections ont permis d'enregistrer des progrès suffisants, il faudra accorder plus de temps à son équipe. Voilà pourquoi il n'y a pas lieu de rédiger une seconde résolution maintenant, car cela contredirait totalement le contenu et la logique de la résolution 1441.

Maar sommigen willen zolang niet wachten. Sommigen volgen met andere woorden een andere logica, wellicht een oorlogslogica. Zij zeggen: die wapeninspecteurs mogen hun werk nog doen maar het mag maar enkele dagen meer duren, of maar enkele weken meer duren, en dan slaan wij toe, want die wapeninspecties worden niet ernstig genomen. Zij zijn inderdaad ook lange tijd niet ernstig genomen. Dat is trouwens de paradox, collega's, van de situatie vandaag inzake het probleem rond Irak. Hans Blix heeft gezegd dat het in feite goed is dat er een militaire opbouw is rond Irak, niet om er oorlog mee te voeren maar om Saddam te dwingen te doen wat hij moet doen. Het is pas onder druk van een militaire dreiging dat wij effectief zien dat Saddam stappen begint te doen. Dat proces mag niet worden afgebouwd. Maar het mag niet leiden tot een oorlog. Het moet leiden tot een betere medewerking, een volledige medewerking van Irak in de komende weken en maanden.

Dat is een beetje het paradoxale van de situatie die wij vandaag meemaken in dat dossier, dat internationaal zwaar beladen dossier. Wij willen aan de ene kant oorlog vermijden maar aan de andere kant hebben wij meer druk op Saddam nodig om de VN-resoluties effectief te kunnen uitvoeren. Hans Blix gelooft daarin. Ik heb een uur met hem gepraat. Mijn gevoel toen ik buitenkwam – het was de dag voor de bekendmaking van zijn rapport – was dat indien wij een internationale unanimité rond dat dossier kunnen handhaven, de druk op Saddam hoog genoeg kan zijn opdat hij in de komende weken en maanden duidelijke bewijzen zou leveren van medewerking aan de ontwapening. Ik zeg het nogmaals: die ontwapening zal dan nog een tijd duren. De afweging die wij binnen de Verenigde Naties moeten maken – of beter die vooral de Veiligheidsraad moet maken, niet wij, al horen wij ook bij de internationale gemeenschap, al zetelen wij niet in de Veiligheidsraad – is of Hans Blix vindt dat hij voldoende vooruitgang boekt. Als hij op 28 februari zijn rapport brengt en als daar instaat dat hij voldoende vooruitgang boekt, moeten wij hem opnieuw meer tijd geven.

Dat staat in de resolutie van de Europese Unie. Daarom staat er niets in over een tweede VN-resolutie. Als wij nu al zouden spreken over een tweede VN-resolutie, stappen we uit de logica van resolutie 1441. Dan zouden we het als het ware als evident beschouwen dat er een militaire operatie zal zijn. Mocht er ooit een militaire operatie komen, dan moet ze natuurlijk steunen op een tweede VN-resolutie en op een mandaat van de Verenigde Naties.

Dat is mijn eerste punt. Ik denk dat we oorlog kunnen vermijden. Er is nog een kleine kans om het te doen. Het ligt voornamelijk in handen van Irak. Laten we dat ook duidelijk onderstrepen. Het gaat om de mate waarin zij op korte termijn medewerking verlenen aan de enorme taak die Hans Blix zich heeft gesteld, namelijk het in kaart brengen van mogelijke wapens, het ontdekken van die wapendepots en het ontwapenen daarvan. Dat is een eerste punt. Ik meen dat wij tijdens het hele parcours consequent zijn gebleven aan deze houding, sinds de federale beleidsverklaring. Wat ik hier nu zeg, hebben wij op 17 januari met elkaar besproken. Het feit dat wij moeilijk hebben gedaan – ons veto hebben gebruikt in de NAVO – is ook conform onze houding van 17 januari. Op vragen van de heer Van der Maelen en andere collega's heb ik toen gezegd dat het te vroeg was om een aantal maatregelen te nemen zoals die toen –

Il est évident que ces événements laissent un goût amer à tout le monde. Lors du sommet européen d'hier, le chancelier allemand a notamment souligné une incohérence dans la stratégie américaine: que la Corée du Nord détienne des armes nucléaires est chose certaine et ce pays refuse de permettre à des inspecteurs du désarmement de l'ONU d'accéder à son territoire. Mais, paradoxe des paradoxes, les Etats-Unis lui permettent de dialoguer et de négocier avec eux. En revanche, il est quasi certain que l'Irak ne possède pas d'armes nucléaires et ce pays risque de faire l'objet d'une attaque menée par une coalition dirigée par les Etats-Unis alors qu'il permet aux inspecteurs onusiens de contrôler ses infrastructures. N'est-il pas légitime de parler en l'espèce de politique des deux poids, deux mesures de la part de Washington? Ce qui est une raison de plus pour laisser davantage de temps aux inspecteurs des Nations Unies.

veel uitgebreider dan alleen de beschermingsmaatregelen voor Turkije – werden gevraagd.

Ten tweede, wij zitten allemaal een beetje met een wrang gevoel in dit dossier. Dat is de houding van ons allemaal. Dat moet u toegeven. Ik zit in elk geval met zo'n gevoel. Ik gebruik nu een beeld dat gisteren werd gebruikt door Gerhard Schröder tijdens het gesprek van de Europese Raad. Gesprekken over zulke zaken zijn echt geladen en intens, ook al blijkt dat minder achteraf op persconferenties. Er is een beeld waarmee Schröder zat, waarmee ik ook zit en waarmee, volgens mij, de hele publieke opinie en u ook worstelt.

Aan de ene kant is er Noord-Korea. Daar is het evident dat er nucleaire wapens zijn. Noord-Korea geeft wapeninspectieteams geen toegang tot het grondgebied. Het weigert dat, maar we prefereren daar de dialoog om het probleem op te lossen.

Aan de andere kant is er Irak. Daar staat het vast. Het verslag van El Baradei is vrij klaar en duidelijk. Irak heeft geen nucleaire wapens, het geeft wel toegang aan de wapeninspectieteams, maar toch willen sommigen daar onmiddellijk de oorlogslogica gebruiken. Dat geeft een wrang gevoel. Ik heb een wrang gevoel en u hebt een wrang gevoel. Dat hoop ik toch. Is dat niet met twee maten meten, mijnheer de voorzitter? Dat betekent dus niet dat ik nu onderuit wil in de actie tegenover Irak. Ik zeg wel dat dit een reden is om wapeninspecties ook meer tijd te geven. Anders krijgt men geen rechtvaardiging voor het geval dat Saddam Hoessein uiteindelijk toch weigert mee te werken en een militair ingrijpen noodzakelijk wordt. Als we deze inconsequenties niet kunnen oplossen door meer tijd te geven aan de wapeninspecties – alleen door meer tijd te geven aan de wapeninspecties kunnen we deze inconsequenties oplossen – dan zouden we tot een confrontatie kunnen komen tussen wat de mensen voelen en datgene wat op het terrein effectief gebeurt.

Le deuxième point que je souhaite aborder avec vous, c'est la problématique relative à la plus grande unanimité qui règne au sein de l'OTAN, de l'Union européenne et même, dans une certaine mesure, au sein du Conseil de sécurité de l'ONU après le dépôt du deuxième rapport de Hans Blix.

La question de savoir ce qui a changé a été posée à plusieurs reprises aujourd'hui. Je vois trois raisons à ce changement.

Tout d'abord, il y a le deuxième rapport de M. Blix. Contrairement à ce que tout le monde pensait et aux conclusions du premier rapport, le deuxième rapport n'a pas été négatif car il a surtout indiqué des évolutions positives. Ensuite, les manifestations ont frappé tous les leaders politiques au niveau mondial. Le fait que des millions de personnes aient protesté spontanément, sans aucun préparatif, a été relevé lors des discussions hier. Enfin, il y a aussi l'évolution intervenue au sein de l'OTAN. En effet, la décision que nous avons prise ce dimanche diffère totalement de la proposition initiale qui prévoyait plus que des mesures de protection pour la Turquie et que j'avais présentée et explicitée au parlement le 17 janvier dernier.

En résumé, la plus grande unanimité régnant aujourd'hui tant au sein de l'Union européenne qu'au sein de l'OTAN et du Conseil de

We kunnen ons afvragen waarom er binnen de Europese en internationale instellingen een grotere eensgezindheid heerste na het tweede rapport van de inspecteurs. Een eerste verklaring vinden we in het rapport van de inspecteurs zelf, dat gunstige ontwikkelingen onder de aandacht bracht. Vervolgens hebben de betogingen de politieke leiders van de hele wereld getroffen. Tot slot heeft ook de NAVO zelf een belangrijke evolutie doorgemaakt sinds het oorspronkelijke voorstel van de Amerikanen, dat veel verder ging dan de loutere bescherming van Turkije, waarover zondag werd beraadslaagd.

sécurité des Nations Unies résulte de trois éléments: le deuxième rapport Blix, les manifestations et un meilleur traitement du dossier dans les enceintes de l'OTAN.

J'en viens à la troisième remarque qui a été faite cet après-midi en ce qui concerne l'OTAN, l'évolution du dossier et l'attitude de la Belgique.

Ik denk, collega's, dat wij samen met Frankrijk en Duitsland de juiste houding hebben aangenomen. Frankrijk was er op het einde niet meer bij door een of andere politieke handigheid van de NAVO-instanties. Men heeft alles toevertrouwd aan het Defense Planning Committee en niet langer aan de NAVO-raad. Wat is er veranderd? Het is een feit dat meer dan een week geleden, toen wij begonnen discussiëren over deze teksten, de NAVO en de secretaris-generaal de goedkeuring van die tekst in een silent procedure hadden geplaatst. Dit wil zeggen dat er niets meer kon worden gewijzigd aan de tekst, dat er geen garanties of waarborgen konden worden verkregen. Indien er geen veto werd uitgesproken door Frankrijk, België en Duitsland, of door een van deze drie landen, zou de operatie van beschermende maatregelen goedgekeurd zijn zonder enige waarborg. Deze waarborgen hebben we nu wel kunnen verkregen. Dat is de reden waarom wij niet alleen hebben moeten handelen. Wij hebben de hulp gekregen van Duitsland. Wij hebben de amendementen effectief ingediend waarin drie waarborgen werden gevraagd. Wij werden daarin gesteund door Duitsland en buiten de DPC, de Defense Planning Committee, door Frankrijk. Dit was inderdaad een hard gevecht maar terecht. Kijk eens even naar de oorspronkelijke beslissing die men onder de stilteprocedure wou goedkeuren. Daar stonden gewoon een aantal maatregelen in voor Turkije. Men had een aantal punten eruit gelicht. Er stond nergens in dat het ging om defense missions, defense operations. Wij hebben dit nu overal in deze beslissing laten opnemen. Wij hebben laten inschrijven dat dit een puur defensieve operatie is die geen aanzet is – without prejudice – voor een andere, bredere militaire operatie in, rond, tegen of binnen Irak.

Ten derde, men zegt dat alles nogal vaag is uitgedrukt. Als u wilt weten wat ik samen met de ministers van Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging oorspronkelijk heb voorgesteld, dan kan ik u dat wel meegeven want dat was veel duidelijker. Dit was trouwens goedgekeurd door de regering want we hebben daarover beraadslaagd. Ik heb het over die band met de VN. Die band staat er nu in, in die mate dat er wordt gezegd dat er een vredevolle oplossing moet worden gezocht door de verschillende inspanningen in de VN te steunen. Had het van mij afgehangen dan had ik die band met de VN nog veel duidelijker ingeschreven.

Wat belangrijk is, is dat voor het eerst sinds vele jaren een NAVO-beslissing werd geplaatst in het kader van de letter en de geest van artikel 1 van het verdrag van de NAVO. Artikel 1 van het verdrag van de NAVO dat dateert van 1949 zei dat we met vredevolle middelen moesten trachten oplossingen te geven aan internationale conflicten om het charter van de Verenigde Naties te doen naleven. Dat staat in artikel 1 van het verdrag van de NAVO. Het is niet de bedoeling aan andere zaken te doen zoals hier deze namiddag werd gezegd. Neen, het is de bedoeling de politiek van de VN te doen naleven. Dat staat in artikel 1 van het verdrag. Als we iets hebben bijgebracht aan wat

La référence au *Defence Planning Committee* était en effet une astuce pour faire approuver des mesures concernant la Turquie, sans les garanties que nous souhaitions obtenir. Mais nous avons déposé des amendements en la matière et nous les avons également imposés, en concertation avec la France et l'Allemagne. A présent, le texte précise explicitement qu'il s'agit uniquement de mesures défensives et que ces mesures ne constituent pas un pas sur la voie d'une opération militaire de plus grande envergure. Le lien avec les discussions au sein de l'ONU est également mentionné explicitement dans le texte. Ce point est particulièrement important, parce que, pour la première fois depuis des dizaines d'années, une décision de l'OTAN s'inscrit explicitement dans le cadre de l'article 1 du Traité de l'OTAN, qui dispose que l'OTAN doit mettre en oeuvre la charte de l'ONU par des moyens pacifiques.

Notre position vis-à-vis de la Turquie en tant qu'allié a toujours été parfaitement claire. La décision prise au sein de l'OTAN et la solidarité avec la Turquie concernaient deux matières différentes. Lors du long entretien que nous avons eu avec le premier ministre turc, M. Gül, il est d'ailleurs apparu que la Turquie est tout à fait compréhensive à l'égard de notre point de vue dans ce conflit.

er de voorbije dagen is gebeurd, is het feit dat er nu waarborgen zijn voor het feit dat het wel degelijk gaat om defensieve maatregelen. Het is geen opstap naar een bredere militaire operatie. Wij hebben herinnerd aan het feit dat de NAVO wel degelijk een aantal ideologische, doctrinaire maar humane doelstellingen heeft in zijn verdrag. Het leek mij goed deze letterlijk te herhalen in de beslissing die werd genomen.

Men vraagt zich dan af of het wel allemaal nodig was om dit zo te doen en de solidariteit met Turkije op de proef te stellen. Ik heb van in het begin uiting gegeven aan de solidariteit met Turkije. Vorige week maandag heb ik gezegd dat ons veto met betrekking tot deze beslissing niet betekent dat we niet solidair zijn met Turkije. Dit betekent niet dat als Turkije wordt aangevallen wij niet als eerste, samen met de andere bondgenoten, zouden tussenkomen.

Deze beslissing nemen en solidariteit met Turkije waren voor mij en voor de regering twee gescheiden onderwerpen. Wij willen solidariteit met Turkije, maar dan mits het inschrijven van een aantal waarborgen en garanties. Ik heb lang gesproken met de eerste minister, de heer Gül. Ik heb een bilateraal bezoek gebracht en we hebben een lang gesprek gevoerd. Hij kon volledig begrip opbrengen voor het standpunt dat wij de voorbije week hebben ingenomen.

Cela me donne la possibilité, monsieur Moriau, de répondre aux remarques que vous avez soulevées, ainsi qu'à celles de M. Willems. Quelle est la position de la Turquie dans ce dossier? Personnellement, je ne partage pas votre analyse de la situation en ce qui concerne certaines visions du gouvernement turc dans ce dossier. Au contraire, j'ai rencontré mon homologue qui, en tout cas, veut éviter la guerre dans la région, de même qu'un partage du territoire irakien en cas de conflit.

C'est l'actuel gouvernement turc – j'insiste – qui a pris l'initiative d'une réunion régionale des pays limitrophes y incluant aussi l'Egypte qui a produit la déclaration d'Istanbul du 23 janvier. Sur notre proposition, l'Union européenne, hier, a demandé à la Turquie de poursuivre ses efforts et d'appuyer cette initiative, étant donné qu'il s'agit d'un accord entre pays limitrophes qui entourent l'Irak, pour sauvegarder l'intégrité du territoire irakien. C'est la meilleure réponse que le gouvernement turc puisse fournir à des analyses qui sont parfois émises quant au comportement de la Turquie dans la crise actuelle.

Mijnheer Willems, ik weet niet of ik in het Nederlands moet herhalen wat ik net zei. Dat is echter mijn mening, mijn overtuiging nadat ik de heer Gül daarover heb ondervraagd en daarover met hem heb gediscussieerd. Dat is de reden waarom wij in de conclusies van de Raad specifiek hebben gevraagd het gegeven van steun aan het regionaal initiatief van de buurlanden en van Egypte op te nemen.

Ik kom tot een aantal andere specifieke punten. Men heeft mij gevraagd of de AWAC's uitvliegen. Dat wordt mogelijk door de beslissing die werd genomen in de NATO. Er kan en zal dan inderdaad ook Belgisch personeel zijn bij de bemanning.

La question posée, me semble-t-il, par M. Henry et relative à la présence éventuelle de personnel belge parmi l'équipage des AWAC's, me permettra de conclure sur les relations entre l'Europe et

Wat is het standpunt van Turkije? Mijnheer Moriau, ik ben het niet eens met uw analyse. Ik heb de eerste minister, de heer Gül, ontmoet. Hij wil oorlog voorkomen en voor hem is er geen sprake van een verdeling van het Irakees grondgebied. De Turkse regering heeft in de verklaring van Istanbul het initiatief genomen voor een overeenkomst tussen alle buurlanden waarbij de integriteit van het Irakees grondgebied wordt gevrijwaard.

C'est en tout cas mon opinion après la discussion avec le Premier ministre turc, M. Gül. Nous appuyons donc aussi l'initiative régionale des pays voisins.

On a également posé la question de savoir si l'on utiliserait des avions AWAC et si des militaires belges feraient partie de l'équipage de ces avions.

les Etats-Unis.

Ik moet u onmiddellijk zeggen dat ik denk dat wat wij de voorbije weken hebben meegemaakt inderdaad een aantal politieke gevolgen zal hebben in de toekomst. Dit is niet neutraal wat er gebeurd is. Wat er gebeurd is, is niet zomaar uit te wissen. Dit is volgens mij het begin van een tijdperk waarin er zal gedebatteerd worden, openlijk, over de relatie Amerika-Europa, maar niet in de zin van anti-Amerikanisme zoals sommigen hier hebben gesuggereerd, absoluut niet. Ik ben twee dagen in New York geweest. Men heeft dat bekritiseerd en gezegd dat dit een slecht moment was om naar New York te gaan. Ik heb met al die investeerders gepraat. Met de investeerders werd er zelfs nooit gepraat over Irak. Er werd maar gepraat over Irak wanneer het journalisten waren die ik tegenkwam, onder meer van "The Wall Street Journal". Als u de strekking kent van "The Wall Street Journal" kunt u zich wel indenken dat daar natuurlijk over werd gepraat. Met andere woorden, ik ben veel mensen tegengekomen, Amerikanen die ons gewoon steunen. Wij krijgen trouwens ook veel aanmoediging op onze ambassade. Die mensen zeggen dat we gelijk hebben, dat we moeten voortdoen, dat het de juiste houding en de juiste mening is. Op de receptie die was georganiseerd door de consul in New York waar honderden Amerikanen en Belgen waren, meestal gemengde koppels, allemaal genodigden. Kwade geesten zullen zeggen dat het waarschijnlijk kiescampagne was maar daar heeft het helemaal niets mee te maken. Het had wel te maken met Irak. Tijdens die receptie, gans die receptie door, zijn die mensen, de ene na de andere, die daar in New York leven bij ons geweest om te zeggen dat zij het eens zijn met het oude Europa. Het oude Europa, dat in feite het nieuwe Europa is, het Europa van de toekomst. Weet u wat het oude Europa was? Het oude Europa was het nationalisme, het kolonialisme. Het oude Europa dat was twee oorlogen, drie oorlogen want die van de negentiende eeuw zijn we al lang vergeten. Het oude Europa was Napoleon, Hitler en Stalin. Dat was het oude Europa. Het nieuwe Europa heeft als het ware geen grootmachten. Spaak zij al dat er zijn die weten dat ze klein zijn en dat er andere zijn die nog altijd niet beseffen dat ze klein zijn. Het nieuwe Europa wil al deze krachten binnen Europa doen samenwerken, ook in het belang van België. We hebben daar best belang bij want als de grootmachten in Europa niet samenwerken gebruiken ze meestal België als slagveld om hun verschillen van mening uit te vechten. Dat hebben we in het verleden voldoende meegemaakt om daar niet aan te worden herinnerd. Het gaat hem dus niet over anti-Amerikanisme. Neen, ik ben een overtuigd atlantist, ik ben een overtuigd aanhanger van de NATO. Ik ben wel een aanhanger van de NATO op basis van een herdefiniëring van dat atlantisme want dat is niet meer op dezelfde manier te definiëren als in 1949. Ik ga daar niet veel meer over zeggen want het is eigenlijk de inhoud van een lezing die ik morgen voor de "Haagse Courant" geef in Den Haag in Nederland. Ik nodig u uit om mee te gaan, mijnheer De Crem. Het is een beetje raar dat ik daar als Verhofstadt een Hofstadtlezing moet gaan houden voor de "Haagse Courant". Dat is wel het thema.

De situatie in 1949 was een situatie waarin Europa wederopgebouwd moest worden, waarbij Amerika een enorme militaire macht had en de Europese landen een verspreide slagorde kenden. Voor mij is de toekomst van het atlantisme en van mijn Atlantische overtuiging er één van Atlantisch te denken, voelen en handelen maar op basis van

Ces événements entraîneront en toute hypothèse des conséquences politiques. Ils permettront une franche discussion sur les relations entre les Etats-Unis et l'Europe. D'ailleurs, lors de la visite que j'ai effectuée récemment à New York, j'ai pu constater que de très nombreux Américains acquiesçaient à la position adoptée par "la vieille Europe", ou disons plutôt la nouvelle Europe, caractérisée par la collaboration entre les Etats qui la composent. Personnellement, je ne suis pas suspect d'anti-américanisme et on ne peut honnêtement me faire ce reproche. Je suis viscéralement favorable à l'Alliance atlantique mais, pour que cette alliance fonctionne, il faut deux piliers: les Etats-Unis et une Europe unifiée.

Au cours de ces dernières semaines, ce n'est pas à une crise de l'OTAN, du Conseil de sécurité ou de l'Union européenne que nous avons assisté. Nous avons été en réalité aux prises avec l'absence d'une Europe unifiée dans le domaine de la défense et de la politique étrangère. Ce problème devra être au centre des discussions que nous mènerons dans un avenir proche et ce n'est certainement pas le fait du hasard si notre pays joue dans ce cadre un rôle de précurseur, avec l'Allemagne et la France. Nous oeuvrerons ensemble en faveur d'une nouvelle OTAN fondée sur un pilier américain et un pilier européen.

twee benen, een Noord-Amerikaans been en als ander been het eengemaakt Europees beleid.

Dat ontberen wij tegenwoordig. Als er één crisis is aangetoond in de voorbije weken, dan is het niet de crisis van de NATO, niet de crisis van de Veiligheidsraad, noch die van de Europese Unie, maar wel het ontbreken van een Europees defensiebeleid, veiligheidsbeleid en buitenlands beleid. Dat is wel aangetoond.

Ik denk dus dat in de komende dagen en weken, ook in de intergouvernementele conferentie die georganiseerd zal worden na de Conventie, één van die punten centraal moet staan, boven alle institutionele discussies waarmee wij de voorbije weken bezig waren. Met name moet het gaan om het toelaten van versterkte samenwerking op het vlak van het buitenlands beleid en het defensiebeleid in Europa. Dat is onze wens. Het was ook de inhoud van mijn brief van vorig jaar. De Duitsers en de Fransen hebben daarop bovendien positief ingespeeld. Niet toevallig waren het Frankrijk, Duitsland en België die de voorbije weken samen optrokken. Wij hebben samen opgetrokken omdat wij denken dat Europa in de toekomst een rol te spelen heeft op het vlak van het buitenlands beleid en de defensie. Daarvoor hebben wij een versterkte samenwerking nodig. Die standpunten zullen wij in de komende maanden hard verdedigen. Op die manier zullen wij een NATO creëren die er anders zal uitzien dan in het verleden. Het moet namelijk niet meer Amerika zijn met een zootje ongeregeld erbij – verontschuldig mij dat woordgebruik –, zoals sommige Amerikanen waarschijnlijk denken. Het moet wel gaan om een NATO die op twee stevige benen staat, twee stevige pijlers: een Amerikaanse en een Europese pijler.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer de eerste minister.

Heren ministers Michel en Flahaut, ik neem aan dat u momenteel niet wilt interveniëren.

Willen er collega's repliceren in de hun toegestane tijd? Ik zal de volgorde van de interpellanten aanhouden.

01.18 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de eerste minister, ik deel uw gevoel of uw gemoedstoestand van spijt niet volledig. Ik denk dat het Parlement wel in staat is om die discussie te voeren, niet het minst omdat er een grote eensgezindheid is. De meeste interpellanten hebben beklemtoond dat alle middelen ingezet moeten worden om de vrede te bewaren. Uw gevoel van spijt is misschien uw deel, maar niet het deel van de volksvertegenwoordigers.

Ten tweede, u spreekt over de dubbelzinnige houding die sommigen zouden aannemen. Ik weet niet of dat voor mijn fractie bedoeld was. Ik wil toch nogmaals herhalen dat de houding van de heren Van Rompuy, Eyskens, Leterme en van mijzelf altijd dezelfde houding is geweest. Wij zijn tegen een oorlog en tegen een gewapend optreden. Wij moeten alle middelen...

(...)

Mijnheer de voorzitter, ik zou graag mijn zin uitspreken.

De **voorzitter**: De eerste minister mag altijd het woord voeren.

01.18 Pieter De Crem (CD&V): Je ne partage pas l'opinion du premier ministre lorsqu'il déplore l'absence d'unanimité au sein du Parlement. Chacun est convaincu que la paix doit être préservée par tous les moyens possibles. Le premier ministre fait également référence à l'attitude ambiguë de certains groupes. Or, tous les membres de notre groupe sont opposés à la guerre et à tout conflit armé.

01.19 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik wil maar één zaak zeggen. Wij moeten het debat ernstig voeren. In de plenaire vergadering heb ik met jullie een debat gevoerd op 17 januari 2003. Toen hebben leden van uw fractie, de heer Eyskens in het bijzonder, mij gezegd dat wij zelfs geen tweede resolutie moesten afwachten en dat de verklaring van de secretaris-generaal al voldoende was. (*Applaus*)

01.19 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Lors du débat organisé en séance plénière le 17 janvier, votre coreligionnaire, M. Eyskens, a déclaré qu'une deuxième résolution n'était pas nécessaire et qu'une déclaration du secrétaire général suffisait.

01.20 **Pieter De Crem** (CD&V): Neen, neen. Mijnheer de voorzitter, ik kan op dit moment het verslag van de plenaire vergadering laten opvragen. Collega Eyskens, die hier nu niet meer aanwezig is, heeft toen gezegd dat het niet uitgesloten zou zijn dat er een door de Verenigde Naties gesteunde operatie kwam die niet voortvloeide uit een tweede resolutie, maar wel uit een verklaring van de Veiligheidsraad.

01.20 **Pieter De Crem** (CD&V): Vous tronquez le débat. M. Eyskens a mis en garde contre un scénario dans le cadre duquel il serait décidé d'entamer un conflit armé sans les deux résolutions.

Dat heeft collega Eyskens gezegd.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, ik was op dat debat aanwezig. Ik had toen het geluk de vergadering niet te moeten voorzitten. Ik heb deelgenomen aan dat debat. Ik herinner het mij zeer goed.

01.21 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag de lezing van het verslag.

De **voorzitter**: Dat mag. De heer Van Hoorebeke heeft het bij. Hij kan het voorlezen als hij wil. De heer Willems heeft het ook bij. De collega's komen gewapend naar deze commissie. De heer Eyskens heeft letterlijk gezegd dat er geen tweede resolutie nodig was om de oorlog te beginnen.

01.22 **Pieter De Crem** (CD&V): Neen, dat is niet waar.

De **voorzitter**: We gaan er hier niet over discussiëren.

01.23 **Pieter De Crem** (CD&V): Ik ga dat wel doen, u niet.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, we zullen het voorlezen. We zijn geen schriftgeleerden onder elkaar in deze commissie. Het kan voorgelezen worden.

01.24 **Pieter De Crem** (CD&V): U valt uit uw rol van neutrale voorzitter.

De **voorzitter**: Neen, dat is iets te gemakkelijk, mijnheer De Crem.

01.25 **Pieter De Crem** (CD&V): Voor u is het heel gemakkelijk.

De **voorzitter**: Ik ben als voorzitter de behoeder van de werkzaamheden van deze commissie. Het is normaal dat ik als interpellant in het debat waarnaar de premier verwijst, verwijs naar de uiteenzetting van de heer Eyskens. U hebt dit in een televisiedebat trouwens niet kunnen weerleggen. De heer Van Hoorebeke is mijn getuige. Laat ons niet afdwalen. Laat ons bij de repliek blijven. Anders collega's wensen ook nog het woord te voeren.

01.26 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u valt uit uw rol. Dit is absoluut politieke en platte recuperatie van deze discussie door de VLD. Ik wil u het volgende zeggen. Collega Eyskens heeft gewaarschuwd ...

01.26 **Pieter De Crem** (CD&V): Vous sortez de votre rôle de président et vous vous livrez à de la récupération politique de bas

étage.

De **voorzitter**: Dat is nog geen reden om mensen te betichten van recuperatie.

01.27 Pieter De Crem (CD&V): Hij heeft gewaarschuwd voor een handelwijze die vanuit de Verenigde Naties zou kunnen komen. Hij zei dat het niet ondenkbaar was dat er op basis van een verklaring van de Veiligheidsraad, niet van een tweede resolutie, zou kunnen overgegaan worden tot een gewapend optreden. Mijnheer de voorzitter, ik roep u tot getuige om te bewijzen dat wat ik zeg niet waar.

01.27 Pieter De Crem (CD&V): M. Eyskens a averti qu'une simple déclaration du président du Conseil de sécurité pourrait suffire pour lancer une opération militaire, donc sans résolution.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hoorebeke zal straks in zijn repliek misschien hierop ingaan.

01.28 Pieter De Crem (CD&V): Ik kom tot de tweede resolutie. Het is zeer eigenaardig dat zij die nu de woorden of de piste van de tweede VN-resolutie aanhalen plots hardliners worden. Het is zo dat collega Goris en collega Van der Maelen, VLD-voorzitter De Gucht en SP.A-voorzitter Patrick Janssens nu eigenlijk beschouwd worden als hardliners in deze discussie. Zij hebben immers altijd gezegd dat er onmogelijk opgetreden kan worden zonder een tweede resolutie. Mijnheer Van der Maelen, ik neem ook u en uw uiteenzettingen daarvoor tot getuigenis. Mijnheer Van der Maelen, ik heb u heel goed begrepen. Lees het maar voor. Geen historische kritiek voorlezen.

01.29 Eerste minister Guy Verhofstadt: Hij zegt: "Op basis van artikel 42 en 43 van het kansrecht moet men sowieso als er een operatie zou zijn meehelpen. Daarvoor weet u dat er geen tweede resolutie zal gemaakt worden, maar dat ze nu al bezig zijn ..."

01.30 Pieter De Crem (CD&V): Dat is een waarschuwing. Dat is toch geen standpunt van de fractie geweest.

01.31 Eerste minister Guy Verhofstadt: ...en meedoen aan een operatie." Dat zegt hij. Dat staat er. Lees het maar.

01.32 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de eerste minister, ik weet dat u soms eens recupereert. Dit is echter echt platvloers. Dit is platte politiek. Het verslag wordt ...

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, het is spijtig dat de heer Eyskens hier niet is.

01.33 Pieter De Crem (CD&V): Het verslag speelt in zijn voordeel.

De **voorzitter**: Hij heeft gezegd tegen de premier dat deze aandringt op een tweede resolutie. Dat heeft hij gezegd. Hij zei: "Dat is zelfs niet nodig. Met een gewone verklaring van de voorzitter van de Veiligheidsraad kunnen wij en kunnen de Amerikanen de oorlog beginnen." Dat heeft hij letterlijk gezegd.

01.34 Pieter De Crem (CD&V): Dat is niet waar. U verlaagt dit debat tot toogpraat in één of ander blauw huisje. Wij hebben dat nooit gezegd.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, laat ons het debat houden bij de essentie van de Belgische houding en of deze de juiste is of niet. Beëindig nu alstublieft uw repliek hierover.

01.35 Pieter De Crem (CD&V): Ik tel uw onderbreking en mijn tijd samen.

De **voorzitter**: Zelfs afgezien daarvan, mijnheer De Crem.

01.36 Pieter De Crem (CD&V): De eerste minister zegt dat het ontketenen van een nieuwe oorlog niet het doel is van het standpunt van de regering en van de internationale gemeenschap. Het is natuurlijk evenmin ons doel. Dit is een reflexmatige reactie van de regeringsmeerderheid tegen zij die zouden zeggen dat de houding die de regering heeft aangenomen op zijn minst dubbelzinnig is. Ik verwijs zijdelings naar de activiteiten in Antwerpen en het Vrasenedok. Ik verwijs zijdelings naar een aantal andere zaken. Mijnheer Goris, de eerste minister zegt dat er lange controles zouden moeten kunnen gebeuren van bijvoorbeeld 1 jaar of 1,5 jaar. Ik heb het genoteerd.

01.37 Eerste minister Guy Verhofstadt: Ik zeg alleen het volgende. Ik zeg dat de heer Blix mij gezegd heeft dat als men de controles doet en deze goed worden uitgevoerd het dan waarschijnlijk maanden, één jaar tot 1,5 jaar zou duren om de ontwapening tot een goed einde te brengen, niet de controles, maar de ontwapening. Mijnheer De Crem, u moet goed luisteren.

01.38 Pieter De Crem (CD&V): De ontwapening, heel goed. De VN-inspecties moeten in elk geval volgens het standpunt van de Europese Unie beperkt zijn in tijd. Er is hier een tekst van de Europese Unie. Het verslag van de Kamer klopt al niet en het communiqué van de Europese Raad ook niet. Dat is toch wel heel eigenaardig.

01.39 Minister Louis Michel: "Dat moet bepaald worden door de Veiligheidsraad." Dat staat er in de tekst.

01.40 Pieter De Crem (CD&V): Dat moet bepaald worden door de Veiligheidsraad, goed, maar ze moeten beperkt zijn in de tijd en blijkbaar niet volgens de interpretatie die u daaraan geeft. Het staat wel in de tekst; blijkbaar is dat een bijzonder groot probleem.

De houding die wij hebben aangenomen in de NAVO, was dat de juiste houding? U gaat ervan uit dat het de juiste houding was. Het was een houding, maar het was een houding van: wij zijn de goeden en de anderen zijn de slechten. Ik kan mij moeilijk inbeelden dat de Nederlanders, dat de Denen, dat de Noren als kleine lidstaten...(...) Ik spreek over kleine lidstaten; u bent altijd de behoeder van het belang van de kleine lidstaten in Europa, tenzij de Fransen ons eventjes de les gaan spellen en op het moment dat er moet beslist worden, er niet zijn. U heeft dus een onderscheid gemaakt tussen lidstaten van de NAVO die goeden en die slechten waren. Dat vinden wij een bijzonder slechte positionering, omdat u er zou kunnen van uitgaan dat als dusdanig die Europese defensiegemeenschap alleen door ons zou kunnen tot stand komen. Ik denk dat na de houding die

01.36 Pieter De Crem (CD&V): Ce compte rendu est à l'avantage de M. Eyskens: il voulait simplement lancer une mise en garde. Personne ne veut déclencher une guerre et certainement pas le CD&V. Cependant, nous tenons à dénoncer l'attitude ambiguë du gouvernement. D'une part, il laisse les Américains utiliser le port d'Anvers, d'autre part, les contrôles peuvent se poursuivre tranquillement pendant un an ou plus.

01.37 Guy Verhofstadt, premier ministre: J'ai dit que M. Blix m'avait confié qu'après des contrôles approfondis, il faudrait des mois, voire un an et demi pour mener à bien le désarmement.

01.39 Louis Michel, ministre: Il appartiendra au Conseil de sécurité de se prononcer à ce sujet.

01.40 Pieter De Crem (CD&V): En adoptant cette attitude, nous avons donné l'impression que l'OTAN était divisée en bons et en mauvais partenaires, ce qui n'est pas de nature à renforcer l'Alliance. Le premier ministre fait allusion à l'article 1er de la Charte de l'OTAN de 1949. Pourquoi fait-il l'impasse sur l'article 4 qui traite de la solidarité ou sur l'article 5 qui concerne la menace?

Nous sommes un petit partenaire et nous devons faire tout ce qui est en notre pouvoir pour garantir la paix. Dans ce contexte, que pense le premier ministre de la

wij aangenomen hebben, dit wel zal gebeuren, maar dat wij er geen eersterangsrol in zullen spelen. U heeft een parafrasering van het artikel 1 van het Verdrag van Brussel gegeven, het verdrag van 1949 tot oprichting van de NAVO. (...) Het Verdrag van Brussel, collega Goris, de oprichting van de NAVO. In 1999 was het Verdrag van Washington.

Het is bijzonder interessant om uw parafrasering en uw historische duiding van het artikel 1 te horen, maar er zijn ondertussen andere artikels die in werking zijn getreden. Ik herinner nogmaals aan artikel 5, de oproep tot solidariteit die onmiddellijk na 11 september is ingeroepen en waar hier zedig wordt over gezwezen. Ook is er artikel 4, waarover Turkije een aantal zaken naar voren heeft gebracht, met andere woorden, de bedreiging. Dat heeft u gevraagd. Wat is onze rol? Dat was uw eindvraag. Ik denk dat we als kleine, maar loyale NAVO-partner en kleine, maar loyale Uniepartner alles moeten doen om de vrede te bewaren, om de oorlog te voorkomen. Ik zou graag weten wat u van ons voorstel vindt om de VN-inspecties op permanente basis in Irak doorgang te laten vinden en dat te laten controleren door de UNO-veiligheidstroepen. Dat is een voorstel dat gedaan is vorige week, onder andere door Frankrijk en door Duitsland. Wij vonden het een goed voorstel, dus het is ook onze vraag hoe het komt dat u daar niet bij bent gebleven.

Mijnheer de eerste minister, nog even het volgende, omdat de waarheid haar rechten heeft, ook in deze vergadering. We hebben dat meegemaakt, voorzitter, ten tijde van de Nepal-crisis. Ik zou, zo het de voorzitter behaagt, na zijn overvloedige repliek, rechtstreeks...

De **voorzitter**: Mag ik u vragen uw repliek, die normaal drie minuten mag duren, te willen beëindigen.

01.41 Pieter De Crem (CD&V): ... rechtstreeks uit de vertekening die de eerste minister en u zelf hebben gegeven van de verklaring van collega Eyskens, ze volledig, maar dan ook volledig willen parafraseren: "Maar, mijnheer de eerste minister, u bent even goed ingelicht als ik. U weet dat de diplomaten van de Veiligheidsraad momenteel werken, de Duitsers met de Fransen, de Britten, de Amerikanen, de Russen en de Chinezen, aan een oplossing die geen tweede resolutie vereist, maar die gebruikmaakt van het procédé dat reeds is gebruikt in het verleden, namelijk van een verklaring van de voorzitter van de Veiligheidsraad". En dan komt de vraag van Eyskens.

Dan volgt de vraag van Eyskens wat u in dat geval zult doen. Eyskens heeft nooit gezegd – het is een magistrale vertekening van zijn woorden – dat hij heeft geopteerd voor een gewapend optreden zonder een resolutie.

01.42 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, vermits de spreektijd beperkt is, zal ik mijn repliek beperken tot 2 bemerkingen.

Ten eerste, een cruciale vraag die we ons moeten stellen, mijnheer de eerste minister, is of de soloslim van België om samen met Frankrijk de NAVO in een crisis te storten – deze provocatie zou ik zeggen – de vrede dichterbij heeft gebracht. De regering antwoordt

proposition d'effectuer des inspections permanentes en Irak, sous la protection de troupes de sécurité des Nations Unies?

01.41 Pieter De Crem (CD&V): Pour conclure, je voudrais lire le compte rendu du débat en séance plénière du 17 janvier. Il y apparaît clairement que M. Eyskens n'opte pas pour une intervention armée sans résolution des Nations Unies, mais qu'il lance précisément un avertissement contre un tel scénario. La vérité ne peut souffrir d'être ainsi dénaturée.

01.42 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): L'attitude téméraire de la Belgique a-t-il été bénéfique pour la paix? Mia Doornaert affirme dans *De Standaard* que c'est loin d'être le cas. Elle indique, à juste titre, que la démarche de la France et de la

positief op de vraag. Ik heb daar mijn twijfels over. Mia Doornaert – een onverdachte bron – gaf hierop een mogelijk antwoord gisteren in De Standaard onder de titel “Frankrijk versnelt mogelijk Irak-oorlog”. Ik citeer uit dit artikel alleen de twee eerste zinnen: “Jacques Chirac is niet uit op een nieuwe resolutie van de Veiligheidsraad over Irak maar op het isolement van George W. Bush. Daardoor heeft hij het begin van een oorlog in Irak mogelijk versneld omdat Bush de indruk kan hebben dat verder praten in de Verenigde Naties zinloos is”. Als dit inderdaad de uitwerking is van de demarches van Frankrijk en België heeft dit een oorlog alleen dichterbij gebracht. Dit is een belangrijke overweging.

Mijn tweede bemerking is een vraag aan de regering, ook aan minister Michel. De premier heeft gezegd dat de militaire opbouw in de Golf moet voortduren maar niet mag leiden tot een oorlog. Hij voegde eraan toe dat de heer Blix gezegd heeft dat de ontwapening nog zeer lang kan duren. Ik zou graag een antwoord krijgen op de volgende vraag. Hoelang kan men aan de Amerikanen vragen hun troepen voor onbepaalde tijd in de Golf te houden? Dat is materieel en financieel ondoenbaar. Op het ogenblik dat Amerika zijn greep lost, herbeginnen de spelletjes van Saddam Hoessein. Op dat ogenblik zal hij zijn kat-en-muisspelletje herbeginnen, gooit hij de inspecteurs opnieuw het land uit. De Amerikanen zullen een nieuwe mobilisatie moeten uitvoeren om opnieuw een troepenmacht te kunnen stationeren en op die manier opnieuw inspecties afdwingen. Dit is het dilemma waarvoor we staan en waarop ik geen antwoord heb. Ik zou hierop graag een antwoord krijgen.

01.43 Dirk Van der Maelen (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik wil aanpakken bij de oproep van de eerste minister tot Europese eenheid, het samen leggen van gewichten en gewichtjes van de verschillende Europese landen om te wegen op de toekomstige ontwikkelingen in dit dossier.

Tijdens de ontwikkeling van het debat heb ik de conclusies van de Europese Raad van gisteren aandachtig bekeken. Hoe meer ik de conclusies lees, des te meer ik overtuigd ben dat deze tekst de leidraad moet zijn voor ons verder handelen in de komende dagen en weken.

Het lijkt mij goed drie elementen uit die tekst te lichten. Ik citeer: "Wij erkennen dat de verantwoordelijkheid voor de aanpak van de ontwapening door Irak in de eerste plaats bij de Veiligheidsraad ligt. Wij zeggen onze volledige steun toe aan de Raad bij het uitvoeren van zijn taken". Dat moet een eerste belangrijke krachtlijn zijn voor ons verder optreden in dit dossier.

Wat betreft het tweede element zal ik niet meer citeren, maar samenvatten. Ontwapening op vreedzame wijze. Nu citeer ik wel: "Dit is duidelijk wat de volkeren van Europa wensen". Dit moet de tweede krachtlijn zijn in het optreden van onze regering en op dat vlak zal zij de volle steun krijgen van onze fractie.

Het derde element uit de conclusies, dat ik wil beklemtonen is de passage waar het volgende wordt gesteld: "De VN-inspecteurs moeten de tijd en de middelen krijgen die de VN-Veiligheidsraad nodig acht".

Belgique isole le président Bush, ce qui ne fait qu'accélérer l'éventualité d'une guerre.

Le premier ministre déclare qu'il faut poursuivre la mise en place d'une force militaire dans le Golfe mais qu'elle ne doit pas déboucher sur une guerre. Combien de temps pouvons-nous demander encore aux Américains de laisser leurs troupes sur place? Ils ne peuvent quitter les lieux sous peine de voir Saddam Hussein recommencer son manège.

01.43 Dirk Van der Maelen (SP.A): Le texte du compromis de l'Union européenne doit être le fil conducteur de l'attitude future de ce gouvernement.

Les lignes de force principales sont au nombre de trois: la responsabilité du désarmement repose sur le Conseil de sécurité de l'ONU, les populations européennes souhaitent une solution pacifique et les inspecteurs en désarmement doivent disposer du temps et des moyens nécessaires. Ce dernier point constitue une défaite pour la Grande-Bretagne. Il faut réitérer cette exigence chaque fois qu'un Etat membre fait mine de suivre la logique de guerre des Etats-Unis.

Collega's, ik weet niet of u gisterenavond keek naar de uitzendingen van de Britse televisie, maar daarop werd het duidelijk dat Groot-Brittannië een nederlaag heeft geleden op dit punt. De Britten wilden in de tekst de passage "time is running out" opnemen, maar die is er uit. De tekst van de conclusies waar de 15, Groot-Brittannië en anderen die snel ten oorlog wilden trekken inbegrepen, zich achterschaarden, luidt thans: zij moeten de tijd en de middelen krijgen die de VN-Veiligheidsraad nodig acht. Onze fractie rekent op de regering om dit zinnetje te herhalen en te blijven herhalen, telkens wanneer Europese lidstaten zich zouden willen aansluiten bij de Amerikaanse visie om zo snel mogelijk ten oorlog te trekken. De Europese lidstaten die dit volgen verbreken de Europese eenheid; zij nemen, als zij dit doen, een zware verantwoordelijkheid op zich.

01.44 Patrick Moriau (PS): Monsieur le premier ministre, je pense quand même connaître un peu ce dossier car contrairement à certains, je ne m'y intéresse pas depuis quelques jours ou en fonction de prochaines élections. Comme vous le savez, je suis un militant anti-embargo de la première heure. Aujourd'hui, j'ai quand même entendu beaucoup de contre-vérités, notamment sur la seconde résolution, à propos de laquelle je partage totalement votre analyse, monsieur le premier ministre. Je considère d'ailleurs que ce que vous avez obtenu est une victoire.

Ensuite, sur la Turquie, je ne fais pas mienne l'analyse dont j'ai parlé. Cependant, vous n'ignorez pas que c'était un des scénarios de Bush dont on parlait il y a quelques semaines, qui a peut-être d'ailleurs donné la déclaration d'Istanbul, qu'il y a aujourd'hui un nouveau gouvernement et qu'aujourd'hui, le débat au parlement turc sur la question a été reporté. Donc, je me méfie quelque peu.

Enfin, nous sommes dans une situation évolutive. On entend parler de ce dossier comme si, chaque fois, les choses étaient arrêtées, que ce soit l'action de M. Flahaut à Prague ou dans les réunions de l'OTAN. Je me souviens encore du moment où M. Michel nous a rapporté qu'il avait essayé, au sommet européen sous la présidence espagnole, qu'on aborde la crise irakienne. Et aujourd'hui, nous avons une position européenne. Il ne faut certainement pas céder à l'euphorie mais quand on voit l'évolution de ce dossier en quelques mois et l'action que nous avons menée... C'est vrai que je déplore un peu moi aussi le climat de politique politicienne qu'on constate aujourd'hui. La stratégie adoptée par les membres du gouvernement est restée cohérente. Je tiens à les féliciter. De plus, on devrait être fier car seules la France, l'Allemagne et la Belgique sont restées dans les règles de droit international. C'est aussi important de le rappeler et on en a bien besoin aujourd'hui.

À titre personnel et au nom de mon groupe, je suis non seulement convaincu que nous avons donné une chance à la paix – ce qui ne veut pas dire qu'il y aura la paix. Nous avons respecté le droit international et nous avons apporté une pierre quant à la viabilité des institutions, en particulier des Nations Unies et de l'Europe.

Je signale au passage que le hasard dont vous parliez tout à l'heure concernant l'axe franco-belgo-allemand, ce n'est pas un hasard non plus face à ce que j'ai appelé, au sein de cette commission, à maintes reprises et sur d'autres sujets – notamment sur l'immigration – l'axe A-B-B, Aznar-Berlusconi-Blair. Là aussi, je comprends que ce

01.44 Patrick Moriau (PS): Ik ben sinds jaar en dag een tegenstander van het embargo en ik heb hier een aantal zaken gehoord die niet met de waarheid stroken, vooral wat de tweede resolutie betreft.

We mogen niet euforisch worden over de door de regering behaalde resultaten maar ik betreur het laag bij de grondse politiek klimaat waarvan ik vandaag getuige was.

Wij hebben de vrede een kans gegeven, wij hebben het internationaal recht gerespecteerd en wij hebben de UNO en de Europese Unie versterkt. Dat is een overwinning van de Europese historische as op de as Aznar-Blair-Berlusconi die zich destijds ook over immigratie heeft uitgelaten.

Al de rest getuigt van een onvoldoende kennis van het dossier of spruit voort uit laag bij de grondse politieke en electorale bedoelingen. Het gaat hier om miljoenen mensen.

De toestand blijft evolueren, maar wij hebben resultaten behaald en ik feliciteer de regering dan ook.

soit une victoire de ce que j'appelle l'axe historique qui a créé l'Europe. Cela aussi, c'est important et il faut savoir le dire.

Si la semaine dernière, on m'avait présenté des résultats comme ceux obtenus ces derniers jours, tant à l'OTAN qu'au sommet européen, j'aurais applaudi non seulement des deux mains mais même des deux pieds! Tout le reste me paraît relever de la méconnaissance ou d'une volonté politicienne et médiocre car, je le rappelle encore une fois et c'est ce qui m'intéresse très fort, ce dont nous parlons concerne des centaines de milliers de vies humaines, nous ne devons pas l'oublier. Aujourd'hui, nous avons de bons résultats; il est important de le dire mais il ne faut pas céder à l'euphorie. Comme je l'ai déjà dit, nous sommes dans une situation évolutive. Il y aura bien entendu d'autres débats sur une question aussi importante pour l'avenir, non seulement celui de l'Irak et de toute la région mais aussi celui de la planète.

01.45 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik pleit nogmaals zeer sterk pacifistisch. Nooit meer oorlog is ook mijn uitgangspunt. Dat is het altijd geweest en zal het ook altijd blijven. Het is inderdaad zo dat een oorlog onder welke omstandigheden dan ook – tweede resolutie, derde resolutie, Amerika alleen of wat dan ook – altijd miljoenen doden zal eisen, miljoen slachtoffers zal maken onder de gewone, kleine mensen. Ik volhard in mijn felicitaties aan de regering. Ten tijde van Nepal hadden wij die niet, nu wel. Men zegt hier dat de regering plooit voor de publieke opinie en onder druk van de betogingen. Wat kan er nu democratischer zijn dan gehoor te geven aan de publieke opinie? Ik spreek namens de Agalev-fractie als ik zeg dat wij ten gronde uitdrukkelijk bij onze stelling blijven dat Irak een schurk, een dictator is waarop de druk moet worden opgevoerd. Hij zal niet plooiën voor mooie woorden of voor onze mooie ogen mochten we die al hebben. Hij zal enkel plooiën voor afschrikking, voor militaire druk en voor resultaten van inspecties. Dat is veel efficiënter, menselijker en zal vooral minder mensenlevens en centen kosten dan een oorlog.

Ik weet niet of er een eventuele volgende resolutie komt of niet. Ik blijf echter in elk geval stellen – en we zijn daarin niet alleen – dat een eventuele volgende resolutie voor ons een noodzakelijke voorwaarde is, maar geen voldoende voorwaarde om tot een oorlog over te gaan. Ik heb dat al voldoende beklemtoond.

Het moet mij van het hart dat de inconsequentie van sommigen in, bijvoorbeeld, de CD&V mij begint te ergeren. Ik heb hier de resolutie van 30 januari van het Europees Parlement bij. Ik wil daarin lezen wie voor en tegen heeft gestemd. Wat staat erin? Het eerste punt is de gehechtheid aan vrede en democratie, enzovoort. Het tweede punt betreft de steun aan Blix. Het derde punt zegt dat inspecteurs moeten kunnen doorgaan, maar dat de resultaten niet noodzakelijk een rechtvaardiging zijn voor een militair optreden. De Iraakse overheid moet alles doen om resolutie 1441 te laten toepassen. Dat is de algemene zin van de resolutie. Tweehonderd vijfentachtig mensen hebben voor gestemd, 209 tegen. Bij die 209 tegenstemmen zijn aan Vlaamse kant de heer Dillen, mevrouw Smet en mevrouw Thyssen. Kan het duidelijker?

Het volgende betreft de amendementen in het Europees Parlement.

01.45 **Ferdy Willems** (VU&ID): Ma devise est et restera toujours "plus jamais la guerre". Je réitère mes félicitations à l'adresse du gouvernement. On ne peut lui reprocher d'avoir cédé à l'opinion publique. Quelle attitude pourrait-elle être plus démocratique?

Saddam est un dictateur et il faut intensifier la pression sur sa personne. Je maintiens qu'une deuxième résolution est nécessaire, même si pour ma part elle ne suffirait pas à justifier un recours à la guerre.

L'inconséquence de nombreux membres du CD&V est agaçante, surtout lorsque l'on considère leur vote du 30 janvier 2002 au Parlement européen. À l'époque, Mmes Smet et Thyssen avaient voté contre une résolution qui rejetait toute intervention unilatérale contre l'Irak.

(...): (...)

01.46 Ferdy Willems (VU&ID): Als u ons destijds de grond wilde inboren met cynisme en met vuiligheid, moet u nu consequent zijn met uzelf. Die resolutie zegt: tegen elke unilaterale militaire actie. Stemden tegen: mevrouw Smet en mevrouw Thyssen. De resolutie vraagt na te gaan wat het embargo betekent voor het leven van kinderen en van onschuldige mensen. Wie stemde tegen? Mevrouw Smet en mevrouw Thyssen. We hadden een amendement dat een einde wilde maken aan de oorlog in het Midden-Oosten. Wie stemde tegen? Mevrouw Smet en mevrouw Thyssen. De liberalen hebben een amendement overgenomen dat ik hier ook heb verdedigd. Ze wilden dat oorlogsmisdaden van welke kant ook aan het Internationaal Strafgerechtshof van de Verenigde Naties worden voorgelegd. Wie stemde tegen? Mevrouw Smet en mevrouw Thyssen, samen met de heer Dillen. Kan het nog duidelijker?

Ik kom tot wat de eerste minister heeft gezegd.

(...): (...)

01.47 Ferdy Willems (VU&ID): Zo hebben uw mensen gestemd in het Europees Parlement. Dat is oorlogslogica.

01.48 Pieter De Crem (CD&V): Ik stel vast dat de heer Willems als historicus enorm goed is in het uitleggen van stemgedragingen in andere parlementen, maar dat hij op het moment van de wapenleveringen aan Nepal een totaal ander discours heeft gehouden.

01.49 Ferdy Willems (VU&ID): Ik heb geen ander discours gehouden.

Ik kom nu tot een aantal opmerkingen van de eerste minister. U zegt inderdaad dat de toekomst in handen is van Irak. Ik wil toch beklemtonen dat de toekomst ook in handen is van wat de Verenigde Staten zullen doen. De VS blijft inderdaad spelen met de gedachte van een unilaterale aanval. Ik herhaal mijn vraag aan de eerste minister en hoop dat u daarop volmondig zal antwoorden. Ik wil graag horen dat een unilaterale actie van de VS uiteraard onder geen enkele omstandigheid kan met Belgische hulp, rechtstreeks noch onrechtstreeks.

U klaagt terecht de inconsequenties aan. U zegt terecht dat ook Iran, Irak, Indië en Pakistan nucleaire wapens hebben. Hetzelfde geldt voor de inconsequenties inzake de UNO-resoluties. U moet de Koerden, de Tibetanen, de Tsjetsjenen, de Palestijnen en de indianen eens vragen wat resoluties waard zijn. Wat gaan we daartegen doen?

Ik ben geen goedkoop anti-Amerikanist, dat verwijt is aan mij niet besteed. De grootste inconsequentie is echter de VS zelf.

De VS weigert een aantal internationale verdragen te ondertekenen. Waarom weigeren ze dat? Omdat ze op Amerikaans grondgebied geen inspecties willen. Dat is hun motivatie om niet toe te treden tot, bijvoorbeeld, het Internationaal Strafhof. Wie kan het nog hypocrieter

01.49 Ferdy Willems (VU&ID): Le premier ministre affirme que l'Irak est maître de son avenir, mais la position des Etats-Unis est également importante. Il condamne les conséquences de la politique mondiale. D'autres pays possèdent, en effet, également des armes nucléaires.

J'ajouterai que ce sont les Etats-Unis eux-mêmes qui commettent la plus grande conséquence. Le pays refuse de ratifier un certain nombre de traités et d'adhérer à la Cour pénale internationale. Ils sont les seuls qui, en ce moment, menacent d'utiliser des armes nucléaires.

Je continue de craindre que la Turquie projette une invasion de l'Irak. Les Etats-Unis veulent dominer le monde de deux manières. L'une est d'ordre religieux: ils veulent convertir le monde en faisant des autres des

spelen? Men laat zelf niet toe in de VS wat men aan Irak vraagt. De enige die op dit ogenblik dreigt nucleaire wapens te gebruiken, is de VS. I'm very sorry. Rumsfeld en het oppercommando van het Amerikaanse leger hebben ermee gedreigd. Ik wil u de teksten uit de Amerikaanse pers geven.

Ten derde, wat de Turkse hulp betreft, zit ik nog altijd met mijn vrees. Ik ken de Turkse geschiedenis een beetje en het ligt niet in de historische lijn van de Turken om de vrede te preken. Ik blijf met de vrees die ook de heer Moriau heeft uitgesproken – en ik hoop dat het niet waar is – dat de staf van het Turkse leger in de commissie voor de Buitenlandse Zaken in het Turkse Parlement met plannen is gekomen om met 20.000 soldaten, tanks en vliegtuigen Noord-Irak te bezetten. Die plannen zijn daar voorgelegd. Ik blijf met het idee zitten dat de Turkse minister van Buitenlandse Zaken de verdragen van Lausanne laat onderzoeken waarin Noord-Irak bij Irak is gevoegd. Ik heb persoonlijk contact met Talabani en Barzani, die mij uitdrukkelijk hebben verteld dat zij zeer veel schrik hebben. Heeft men het plan op 23 januari verlaten? Ik hoop het, maar ik blijf met die vrees zitten.

Ten slotte kom ik bij de VS. Ik wil nog eens beklemtonen dat de VS in dubbel opzicht zwaar in de fout gaat en eigenlijk zeer sterk gelijk op het oude Europa. Ik kom eerst op het religieuze aspect. Zij gaan uit van een soort wereldmissionarissendom, waarmee zij de anderen tot hun newborn evangelics willen bekeren. Dit zijn onze godsdienstoorlogen. Dat is het oude Europa. Zij willen de wereld ook economisch koloniseren en de olievelden in handen hebben. Ze zeggen het zelf in het rapport van Rumsfeld. Op dit ogenblik komt 52% van hun olie uit het buitenland en in 2020 zullen ze 66% uit het buitenland nodig hebben. Zij willen dus hun eigen olievoorraden beschermen, ze vrezen dat Saudi-Arabië hun zal ontglippen en daarom willen ze de Iraakse olievelden hebben. Religieus gaat het om het oude Europa met godsdienstoorlogen en economisch gaat het om het kolonialisme van het oude Europa. Dat is geen goedkoop anti-Amerikanisme. Dat zijn feiten.

01.50 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, il est certain qu'une fois de plus, nous divergeons sur bon nombre d'éléments d'analyse ou des enjeux qui se présentent à moyen ou à long terme, par exemple sur le résidu de "foi atlantique" que j'ai deviné dans vos propos, sur la construction d'une défense européenne dans laquelle je vois autant de dangers que d'atouts, voire plus de danger que d'intérêt. On n'a pas la même vision. De même, monsieur Michel, vous avez voulu – et cela a été réaffirmé aujourd'hui – maintenir la pression sur l'Irak par des signaux auxquels vous avez souscrit jusqu'il y a peu. Mais ce que je craignais depuis le mois de septembre est en train de se concrétiser: peut-être que la pression sur l'Irak et les signaux qui lui ont été adressés ont porté et vont continuer à porter, mais indéniablement, il semble que du côté de Washington, on ait interprété les mêmes signaux comme autant de feux verts aux préparatifs lancés depuis longtemps maintenant.

Je crois qu'un débat comme celui-ci, à un moment comme celui-ci, commande sûrement qu'on transcende des impressions globales ou des analyses à moyen ou à long termes de ce genre, notamment au vu de la position que votre gouvernement a adoptée la semaine dernière puisque par votre veto, vous avez joint l'acte à la parole, ce

newborn evangelics. L'autre est d'ordre économique: le rapport du secrétaire d'Etat américain à la Défense stipule explicitement que les champs pétrolifères irakiens doivent garantir l'approvisionnement des Etats-Unis et ce, certainement à un moment où les liens avec l'Arabie Saoudite s'affaiblissent.

01.50 Vincent Decroly (onafhankelijke): Onze standpunten zijn niet te rijmen: uw restant Atlantisch geloof en uw overtuiging dat het nodig is een Europese defensie op te bouwen, wat ik gevaarlijk vind.

De druk die de heer Michel op Irak wou blijven uitoefenen werd door Washington als groen licht geïnterpreteerd.

Door uw veto hebt u de daad bij het woord gevoegd. Toch kan ik de regering niet feliciteren vanwege de discrepantie tussen het standpunt dat zij inneemt op internationaal vlak en het feit dat zij alle vergunningen voor de doorvoer van Amerikaanse soldaten en militair materieel over

qui est quand même important et qu'il faut reconnaître à sa juste valeur. ons grondgebied verleent.

Je déposerais volontiers, messieurs les ministres, une motion de félicitation, toute ponctuelle mais sincère, à votre gouvernement. Ce ne serait pas une motion de confiance inconditionnelle, mais une motion de soutien ponctuel. Je le ferais volontiers si vous nous aviez apporté ou si vous nous apportiez dans les minutes qui viennent un éclaircissement sur un point important. Ce point me paraît plus immédiat et j'aimerais que vous vous prononciez à ce sujet car ce ne sont pas des analyses idéologico-historico-géopolitiques, il concerne des événements qui se passent ici et maintenant. Vous nous dites qu'à l'OTAN vous avez obtenu des garanties pour que les mesures soient planifiées dans un cadre strictement défensif. C'est bien. Vous précisez même, monsieur Verhofstadt, que vous n'avez pas toujours obtenu que vos amendements plus nets soient intégrés comme tels. Vous êtes arrivé à ce que les formulations aillent dans ce sens. C'est toujours bien, au sein d'une institution internationale. Mais, en Belgique, ici et maintenant, vous êtes quand même, jusqu'à nouvel ordre, le seul maître à bord, en principe. Vous avez donc toute latitude pour vous distancier de certains préparatifs qui n'apparaissent pas du tout, eux, comme défensifs, mais qui s'inscrivent dans une logique offensive de longue date. Je veux parler de tout ce travail d'accumulation et d'apport de matériel et de troupes dans les régions proches de l'Irak à partir, notamment, de transit par notre territoire et le port d'Anvers en particulier.

Ce sont des questions que je pose depuis plusieurs mois, qui ont trait à des décisions que vous pouvez prendre souverainement, qui ne sont pas à négocier au plan de l'Union européenne, de l'OTAN, voire de l'ONU. Ces décisions souveraines consistent à octroyer et à délivrer des autorisations de passage ou d'utilisation de notre territoire, et en particulier du port d'Anvers, pour le transit de milliers de tonnes de matériel militaire et le transport de nombreux militaires de l'armée des Etats-Unis. Cela, c'est M. Bush qui vous le demande, ce n'est pas M. Annan ni M. Robertson.

01.51 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: A cette question, je fais la même réponse que celle que j'ai donnée le 17 janvier dernier. Il y a des accords au niveau international, des accords bilatéraux et nous respectons ces accords. Notre pays respecte ses accords. Je ne veux pas entrer dans le jeu que vous suggérez, qui est de ne pas respecter la parole donnée dans le passé dans le cadre des différents accords qui ont été conclus par les gouvernements précédents.

01.51 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Wij leven de internationale en bilaterale akkoorden na.

01.52 **Vincent Decroly** (indépendant): Vous ne me convainquez pas à ce sujet. Et qui va m'empêcher de déposer cette motion de pure félicitation ou une motion plus balancée? En effet, si accord il y a eu, il y a aussi – vous le savez bien, tout comme M. Michel – une hiérarchie des normes en droit international public, comme en droit interne. Laisser passer et laisser faire, par des autorisations de transit de ce type-là, des accumulations de matériel militaire de plus en plus orientées vers la préparation d'une offensive planifiée de longue date, ne peut pas, dans cette hiérarchie des normes, se trouver au-dessus de la Charte des Nations Unies, et ce quels que soient les accords, les conventions ou les traités signés. Ladite Charte interdit non seulement le recours à la force en dehors du cadre onusien ou en dehors de la légitime défense au sens strict, mais elle condamne

01.52 **Vincent Decroly** (onafhankelijke): Er is een normenhiërarchie: die akkoorden kunnen niet verder reiken dan het handvest van de Verenigde Naties dat zelfs het dreigen met geweld zonder dat de UNO een beslissing heeft genomen veroordeelt. Precies omwille van deze ongerijmdheid tussen de standpunten die de regering extern en intern inneemt zal ik een motie van aanbeveling

en outre la simple menace du recours à la force. Je pense qu'en bonne logique et en bonne hiérarchie des normes, ce type de norme là doit primer sur n'importe quel accord bilatéral ou de l'OTAN. indienen.

De ce point de vue, je pense qu'il reste quand même un grand point d'incohérence dans le positionnement général de votre gouvernement. Autant, sur le plan international, j'appuie ce qui s'est fait ces dernières semaines – même si je puis en regretter le caractère tardif –, que sur le plan intérieur, je ne vous comprends pas. Vous vous distanciez nettement dans des enceintes internationales des préparatifs en cours, mais pour ce qui concerne le passage et l'utilisation pour ces préparatifs de notre propre territoire sur lequel nous avons toute souveraineté, vous continuez à accepter de délivrer des autorisations. Cela reste incompréhensible à mes yeux.

Je vais donc déposer une motion de recommandation qui résume tout cela, en vous félicitant pour le veto, mais en gardant une nette réserve sur ces autorisations et le fait qu'elles restent en vigueur, même après le week-end dernier.

01.53 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, ik wil op drie punten repliceren. U maakt hier gebruik van de beproefde methode die u aanwendt wanneer u in belangrijke debatten moet antwoorden. U hebt dat gedaan in de Sabena-commissie en u doet het vandaag opnieuw. U zegt dat u betreurt dat er geen eensgezindheid is, met de bedoeling op die manier de oppositie in de hoek te drummen en belachelijk te maken.

Wat mijn interventie betreft, is die eensgezindheid van de oppositie er wel. U streeft naar het vermijden van een oorlog in Irak. Wij doen hetzelfde. U hebt het eerste deel van mijn betoog toch wel goed beluisterd? De enige nuance is dat u zegt: wij gaan geen oorlog starten zonder een VN-resolutie. Wij zeggen: zelfs met een VN-resolutie willen wij geen oorlog. Ik denk dus, mijnheer de eerste minister, dat er toch een zekere eensgezindheid is, hoewel er een zekere nuancering is.

Wat u vandaag betreurt, is eigenlijk dat u de loftrompet niet ook van de oppositie hoort in verband met uw regeringsbeleid. Voor zover ik weet zult u in de tijd toen u in de oppositie zat ook niet de loftrompet gestoken hebben, vooral omdat het precies de taak van de oppositie is, niettegenstaande dat wij hetzelfde doel nastreven, te kijken of de middelen...

01.54 Eerste minister Guy Verhofstadt: Dat was een idiotie van de heer Eyskens. Daar moet men toch geen steun aan geven.

Ik herinner mij goed dat er in de voorgaande legislatuur vrij grote unanimiteit was over alle grote dossiers, ook ten aanzien van mijn voorganger.

01.55 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Waar hebt u dan uw slechte naam vandaan, mijnheer Verhofstadt?

01.56 Eerste minister Guy Verhofstadt: Om dat te leren moet u

01.53 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Le premier ministre applique sa tactique favorite et déplore qu'il n'y ait pas unanimité. Soyons clairs! Il y a unanimité : le gouvernement, tout comme l'opposition, recherche une solution pacifique. Mais le gouvernement rejette toute idée de guerre sans deuxième résolution. Or, nous sommes du même avis.

Le premier ministre ne veut même pas entendre les louanges de l'opposition, qui a pourtant pour mission essentielle de mettre en relief les différences.

01.54 Guy Verhofstadt, premier ministre: Nous ne pouvons tout de même pas accepter les idioties de M. Eyskens! En 12 ans, M. Van Hoorebeke aura certainement appris comment l'opposition fonctionne.

zeker twaalf jaar in de oppositie zitten.

01.57 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Duurt dat zo lang?

01.58 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Bij mij heeft dat zo lang geduurd.

01.59 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Dan zijn we er bijna.

01.60 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Bij mij begon het te beteren in de loop van het 12de jaar.

01.61 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het is de gewoonte van de heer De Crem om mij te onderbreken en dat vind ik storend. Dat heb ik hem trouwens al gezegd.

Mijnheer de eerste minister, wat volgt is niet tot u gericht, maar tot de meerderheidspartijen hier aanwezig die op 23 januari een motie die ik had ingediend en die vandaag bijna unaniem zou worden goedgekeurd, verwierpen. Die hypocrisie wou ik aanhalen, mijnheer Van Der Maelen, toen u zei, samen met mevrouw Drion – en ik heb de teksten bij – dat u de eenvoudige motie zou goedkeuren. Dat is wat de heer Moriau daarnet noemde "la politique politicienne". Daaraan doet u voortdurend mee. En dan zegt de eerste minister dat wij niet eensgezind zijn en dat wij intellectueel oneerlijk zijn omdat wij bepaalde vragen durven stellen.

Mijnheer de eerste minister, ik kom tot mijn tweede vraag. U verweet ons intellectueel oneerlijk te zijn en u richtte zich tot mij toen u zei dat u zich zou aansluiten bij het discours van de heer Chirac, in Parijs. Waar is de tijd dat Tony Blair uw goede vriend was? Ik herinnering mij nog de stadswandeling in Gent, toen wij samen het protocol ondertekenden? Waarom volgt u thans de lijn van Chirac? Wat is uw motivatie?

01.62 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Mijnheer Van Hoorebeke, het is niet omdat men met iemand van mening verschilt over een bepaald onderdeel van het beleid dat men met die persoon geen goede relatie kan onderhouden. Ik meen dat wij thans overigens een betere relatie hebben met Groot-Brittannië dan dat zulks het geval was in de loop van de voorbije twintig jaar. Dat betekent echter niet dat wij dezelfde mening delen.

01.63 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, wat vindt u zo aantrekkelijk aan de houding van de heer Chirac? Hij stuurde toch een vliegdekschip uit?

01.64 Eerste minister **Guy Verhofstadt:** Mijnheer Van Hoorebeke, ik wil op een lijn zitten met de houding die in Brussel wordt aangenomen.

01.65 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): U heeft geen enkel argument om uit te leggen waarom u kiest voor de koers die in Parijs wordt gevolgd. Inmiddels gaf men in Parijs wel de opdracht om een vliegdekschip uit te zenden; langs een achterpoortje.

01.61 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Le rejet de ma motion le 23 janvier était intellectuellement malhonnête. J'ai voulu mettre en exergue cette hypocrisie, cette politique politicienne de M. Van der Maelen et de Mme Drion.

Le premier ministre fait lui-même preuve de malhonnêteté intellectuelle. Où est passé le temps où il s'entendait à merveille avec Tony Blair?

01.62 Guy Verhofstadt, premier ministre: Cela n'a pas changé ! Nos avis divergent uniquement sur ce point.

01.63 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mais pourquoi le premier ministre suit-il à présent subitement la ligne de M. Chirac?

01.64 Guy Verhofstadt premier ministre: Parce que Bruxelles et Paris se trouvent sur la même longueur d'ondes.

01.65 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mais Paris à tout de même envoyé en catimini un porte-avions dans la région.

Mijnheer de eerste minister, u beschikt over twee onderzeeërs, waarvan er slechts een vaart en die gaat u ook uitzenden; dat is ook juist.

Ik kom thans tot het punt met betrekking tot het anti-Amerikanisme. Mijnheer Willems verwoordt het anti-Amerikanisme perfect. Mijnheer de eerste minister, ik geloof heel goed dat u een atlantist bent en dat u een andere samenwerking voorstaat. Dat is tot op heden echter te weinig naar buiten gekomen. U hebt het vandaag pas voor de eerste maal gezegd. U hebt ondertussen de weg voorbereid voor het anti-Amerikanisme, dat vandaag inderdaad is opgedoken.

(...)

Mijnheer De Crem, hou op met mij te onderbreken.

Mijnheer de eerste minister, door die weg voor te bereiden, hebt u het debat dat wij moeten voeren over de nieuwe samenwerking tussen Amerika en het nieuwe Europa –waarin ik mij perfect herken – verziekt. Het debat is verziekt door de ongenueanceerde werkwijze, waarmee men zich opstelt tegenover de houding van Amerika. Het is aangehaald door minister Michel: 60% van de Amerikanen zijn tegen de handelwijze van Bush. Zoveel pacifisten zijn in Amerika werkzaam. Zij worden geboycot in de informatieverbreiding. Waarom kunnen we ook dat eens niet in de verf zetten? Zo zullen we niet meewerken aan de diabolisering van Amerika, zoals de heer Michel destijds heeft gedaan met Oostenrijk en de Vlamingen. Dat zou de houding zijn van een groot staatsman.

01.66 Minister **Louis Michel**: Ik heb nooit aan diabolisering gedaan. Ik ben ook een atlantist. Iedereen weet dat. Ik zou zelfs durven zeggen dat ik pro-Amerikaans ben. Ik ben echter pro-Amerikaans met dezelfde beperkingen als deze die door de eerste minister werden geuit. Ik volg Amerika niet blindelings.

01.67 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Ik ga akkoord. Zeg dat dan echter ook eens zoals u dat nu hebt gedaan. U hebt het nog niet zo vaak gezegd.

01.68 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Neem mij niet kwalijk, in elk debat heb ik al gezegd dat onze houding en onze dankbaarheid ten opzichte van Amerika niet betekent dat wij daarom geen eigen mening kunnen hebben. Het betekent niet dat wij voor die mening niet kunnen uitkomen. Dat is het enige wat wij doen. Wij komen uit voor onze overtuiging en voor onze mening. Dat is de enige, menselijke waardigheid die bestaat in een vrije wereld. Dat staat trouwens ook ingeschreven in de Amerikaanse Grondwet.

01.69 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, ik treed dit standpunt bij.

Le premier ministre a montré aujourd'hui pour la première fois qu'il a également le réflexe atlantique. Le débat à propos d'une nouvelle collaboration entre l'UE et les Etats-Unis s'en trouve cependant mis à mal. Pourtant, 60% de la population européenne partagent le point de vue européen. Diaboliser les Etats-Unis n'est pas la solution. Songez à l'exemple de l'Autriche.

01.66 **Louis Michel**, ministre: Jamais je n'ai diabolisé l'Autriche. En outre, je suis également partisan de l'Alliance et pro-américain, sans toutefois l'être aveuglément.

01.67 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mais dites-le donc ouvertement!

01.68 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Dans chaque débat, je manifeste explicitement le respect et la considération de notre pays pour les Etats-Unis. Les Américains doivent toutefois se rendre compte que le respect et l'amitié ne signifient pas que l'on ne puisse exprimer son propre point de vue. La liberté d'expression se trouve d'ailleurs dans la Constitution américaine.

01.69 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Je suis d'accord avec vous sur ce point.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hoorebeke, bent u klaar?

01.70 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik ben klaar. Ik dank u voor de lankmoedigheid, die u betoonde door mij zoveel tijd te geven.

De **voorzitter**: Ik laat u graag uw gang eens gaan. Ik zal geen andere woorden gebruiken.

01.71 Pieter De Crem (CD&V): (...).

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, de heer Van Hoorebeke en ik kennen elkaar al lang.

01.72 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, mon intervention sera très brève. Avant le week-end, j'avais trois objectifs. D'abord, rappeler la primauté du droit international. L'ONU est en charge de la sécurité internationale et non l'OTAN, cet objectif est atteint dans le positionnement et dans l'évolution des choses pour l'instant. Ensuite, pas de guerre préventive et une opposition à toute initiative unilatérale des gouvernements américain et anglais. Cet objectif est également atteint dans la bonne direction. Enfin, donner davantage de moyens et de temps aux inspections de l'ONU qui peuvent aboutir au désarmement de l'Irak. Ce dernier objectif a été atteint dans les directions prises.

Je ne peux évidemment que continuer à soutenir la manière dont notre gouvernement se positionne et s'autorise à jouer un rôle actif dans l'ensemble des enceintes où nous sommes représentés ou qui nous représentent, même si, comme chacun ici, je ne suis pas euphorique car je sais que l'avenir reste peuplé de nombreux points d'interrogation.

Je suis convaincue que nous devons aussi profiter des derniers événements pour nous concentrer sur l'élaboration d'une politique européenne de sécurité et de défense. Je suis également convaincue que ce n'est pas parce que ce sera une politique européenne qu'elle sera bonne. Pour qu'elle le soit, il faudra que l'on intègre dans la manière de travailler la prévention de conflits plutôt que la réaction à des situations catastrophiques. Il est vrai qu'il faudra aussi que l'on amplifie l'aide au développement de régimes démocratiques et le respect des droits de l'homme dans les différents Etats.

Je soutiens l'action actuelle de ce gouvernement.

01.73 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik wil enkel de premier danken voor zijn volledig en consistent antwoord, zeker over het luik atlantisme, dat ik volledig deel en dat mij ook – als lid van de Raad van Europa en van de West-Europese Unie – nieuwe zuurstof geeft om nog harder te werken aan dat Europees gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, niet naast de NAVO, maar binnen en samen met de NAVO. Ik denk dan ook dat hetgeen de voorbije dagen is gebeurd geen afremming is geweest van dat proces. Het zal integendeel dit proces versnellen ten voordele van Europa en het bondgenootschap.

01.72 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Verscheidene van de doelstellingen waarover ik het in het verleden had, werden bereikt. Ik sta achter de wijze waarop de regering in internationale kringen een actieve rol heeft gespeeld. Wij moeten de voorbije gebeurtenissen aangrijpen om een Europees veiligheids- en defensiebeleid uit te werken. Om tot een goed beleid te komen, moet er aandacht zijn voor conflictpreventie en moet er ontwikkelingshulp gaan naar de landen die inspanningen doen ten gunste van de democratie en de mensenrechten.

01.73 Stef Goris (VLD): Je suis particulièrement satisfait de cette réponse circonstanciée. Je puis surtout me retrouver dans le passage sur le rôle de notre pays au sein de l'Alliance atlantique. Je suis d'ailleurs persuadé que les récents événements ne mettent nullement un frein au développement de l'Europe et de l'OTAN, tant s'en faut!

01.74 Jacques Lefevre (cdH): Monsieur le ministre, je voudrais

01.74 Jacques Lefevre (cdH):

poser une petite question. Je confirme que nous soutenons ce gouvernement dans la recherche de la paix. Pourquoi les conclusions du Conseil européen ne font-elles pas référence au renforcement de l'équipe des inspecteurs? Cela a-t-il fait l'objet d'un débat? Les Anglais s'y sont-ils opposés? Cela faisait partie du plan franco-allemand.

01.75 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: J'en ai parlé avec M. Blix. Il ne demande pas de renforcement pour l'instant. Il souhaite plus de temps ainsi qu'une coopération beaucoup plus active de l'Irak. A cette condition, il pense pouvoir remplir sa mission.

Waarom wordt er in de conclusies van de Europese Raad niet gerept over een versterking van het team van wapeninspecteurs?

01.75 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Omdat de heer Blix daar niet om gevraagd heeft. De heer Blix wil meer tijd, en hij wil dat Irak veel actiever meewerkt.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, ik zou één bedenking willen maken, namelijk dat het toch wel een merkwaardige vaststelling is dat het dezelfde landen zijn die nu een stoot hebben willen geven aan de Europese eenwording die ook wat betreft dit dossier in de Europese Conventie – ik heb het zelf meegemaakt in de werkgroep Defensie van de Conventie, het Frans-Duits papier samen met de Belgen – grote stappen vooruit maken. Ik denk dat dit belangrijk is. Ik vind eigenlijk dat als ik nu de tekst lees van de Europese Raad en men kijkt naar de resultaten van de werkgroep Buitenlands Beleid van de Conventie wij een beetje weinig stoutmoedig zijn geweest. We moeten ervoor zorgen dat we binnen het kader van de Conventie nog een aantal stappen voorwaarts zetten. Ik denk dat dit nog niet voldoende tot uiting komt, dit in tegenstelling tot de werkgroep

Ce groupe de travail était présidé par M. Dehaene.

Mijnheer de eerste minister, ik weet niet of u nog wenst te repliceren of tussen te komen?

01.76 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik denk dat ik dat al voldoende gedaan heb, twee of drie keer. Ik was niet van plan om nog het woord te voeren maar hebt u zelf het gevoel niet dat als wij er nu eens de kleine kantjes af laten en niet altijd denken dat het om die en die reden gebeurt, als we de ideologische en doctrinaire tegenstellingen zouden kunnen overbruggen, dan had er hier op iemand na een grote eensgezindheid kunnen ontstaan. Ik betreur dat een beetje. Een zaak als deze is geen gewoon internationaal dossier. Het is een kwestie van leven en dood. Ik zeg nogmaals dat dit ook de reden voor mijn tussenkomst is geweest die helemaal niet polemisch bedoeld was. Ik hoop ook niet dat ze zo overgekomen is.

01.76 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Non. Pour conclure, je regrette une fois encore que nous n'ayons pas réussi à nous entendre. Je ne doute pas que chacun s'accorde à propos des grands principes de guerre et de paix. Malheureusement, aujourd'hui, tout le monde n'a pas donné cette impression. Je souligne que mon intention n'a jamais été de lancer une polémique.

01.77 **Guido Tassenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil inpikken op wat de heer Van der Maelen hier aangehaald heeft. De VN-inspecteurs moeten de tijd en de middelen krijgen die de VN-Veiligheidsraad nodig acht. Maar dan sluit ik bij mijn vorige vraag aan. Wie gaat dit afdwingen op het terrein? Hoe moeten de Amerikanen zo'n enorme troepenmacht gedurende maanden of misschien zelfs jaren op de been houden? Het is maar door de aanwezigheid van die troepenmacht dat Saddam op dit ogenblik toegevingen begint te doen. Hoe lang kan Amerika de druk op de ketel houden? Is Europa bereid, is België bereid om mee te betalen aan de Amerikanen om daar in de Golf die troepenmacht op de been te houden voor langere tijd? Dat is een cruciale vraag waarop ik geen antwoord heb gekregen.

01.77 **Guido Tassenhoye** (VLAAMS BLOK): M. Van der Maelen, entre autres, a plaidé pour un prolongement du mandat des inspecteurs en désarmement. Nul n'ignore que la présence massive des Américains dans la région constitue le meilleur moyen de pression pour contraindre l'Irak à autoriser les inspections. Le maintien d'un tel déploiement de forces coûte évidemment énormément d'argent. La Belgique est-elle disposée à apporter une contribution financière?

De **voorzitter**: Waarvan akte.

Moties
Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Pieter De Crem en Yves Leterme en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, mevrouw Josée Lejeune, de heren Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, mevrouw Muriel Gerken, de heren Peter Vanhoutte, Stef Goris en Jacques Lefevre

en het antwoord van de eerste minister,

beveelt de regering aan

het voorstel te formuleren

- om de wapeninspecties in Irak een permanent karakter te geven;
- deze te laten verlopen onder toezicht van een UNO-troepenmacht;
- aldus de mogelijkheid te creëren de sancties tegen Irak op te heffen.”

Une première motion de recommandation a été déposée par MM. Pieter De Crem et Yves Leterme et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, Mme Josée Lejeune, MM. Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, Mme Muriel Gerken, MM. Peter Vanhoutte, Stef Goris et Jacques Lefevre

et la réponse du premier ministre,

recommande au gouvernement

de formuler la proposition

- de conférer un caractère permanent aux inspections des armements en Irak;
- de placer ces inspections sous le contrôle de forces armées des Nations Unies;
- de créer ainsi la possibilité de lever les sanctions à l'encontre de l'Irak.”

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, mevrouw Josée Lejeune, de heren Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, mevrouw Muriel Gerken, de heren Peter Vanhoutte, Stef Goris en Jacques Lefevre

en het antwoord van de eerste minister,

- 1) vraagt aan de regering dat België in de kwestie Irak voortaan een “low profile” zou aannemen, en om via stille diplomatie elk initiatief te steunen dat daadwerkelijk kan bijdragen tot een vreedzame oplossing;
- 2) vraagt aan de regering om zo goed mogelijk het fel beschadigde imago van België te herstellen, in een poging om de schadelijke gevolgen voor onze hoofdzakelijk Vlaamse economie en export te beperken, wat onder meer inhoudt dat België voor zoveel dwaasheid, egotripperij en deloyauteit openlijk zijn excuses moet aanbieden aan de NAVO, en ook dringend de gemaakte scherven met Amerika moet lijmen.”

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, Mme Josée Lejeune, MM. Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, Mme Muriel Gerken, MM. Peter Vanhoutte, Stef Goris et Jacques Lefevre

et la réponse du premier ministre,

- 1) demande au gouvernement d'adopter dorénavant à propos de la question irakienne une attitude «low profile» et, par le biais de la diplomatie tranquille, de soutenir toute initiative pouvant réellement contribuer à résoudre pacifiquement cette question;
- 2) demande au gouvernement de restaurer au mieux l'image ternie de la Belgique, afin de limiter les

conséquences dommageables – essentiellement pour l'économie et les exportations flamandes – de l'attitude de la Belgique, ce qui suppose que notre pays présente ouvertement ses excuses à l'OTAN pour son comportement stupide, égotiste et déloyal et rétablisse d'urgence les liens brisés avec les Etats-Unis."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Vincent Decroly en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, mevrouw Josée Lejeune, de heren Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, mevrouw Muriel Gerken, de heren Peter Vanhoutte, Stef Goris en Jacques Lefevre en het antwoord van de eerste minister,

- wenst de regering geluk omdat zij in de NATO haar veto heeft gesteld tegen de aanval die de Verenigde Staten tegen Irak plannen;
- betreurt dat dit standpunt te laat werd ingenomen zodat de oorlogsvoorbereidselen niet konden worden afgeremd;
- vraagt de regering de machtigingen verleend aan het Amerikaans leger op het gebied van logistieke steun en, meer bepaald, de doorvoer via de haven van Antwerpen, op te schorten."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par M. Vincent Decroly et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Guido Tastenhoye, Dirk Van der Maelen, Patrick Moriau, Mme Josée Lejeune, MM. Ferdy Willems, Vincent Decroly, Jean-Pol Henry, Karel Van Hoorebeke, Mme Muriel Gerken, MM. Peter Vanhoutte, Stef Goris et Jacques Lefevre et la réponse du premier ministre,

- félicite le gouvernement d'avoir opposé son veto, au sein de l'OTAN, à des mesures planifiées dans le cadre de l'attaque programmée par les Etats-Unis contre l'Irak;
- regrette que le caractère tardif de cette prise de position l'ait finalement rendue inefficace pour bloquer les préparatifs guerriers en cours;
- demande au gouvernement de suspendre les autorisations accordées à l'armée des Etats-Unis en matière d'appui logistique et, notamment, de transit par le port d'Anvers."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Stef Goris, Patrick Moriau en Dirk Van der Maelen en de dames Muriel Gerken en Josée Lejeune.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Stef Goris, Patrick Moriau et Dirk Van der Maelen et Mmes Muriel Gerken et Josée Lejeune.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

La réunion publique de commission est levée à 19.23 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 19.23 uur.